

**TC.
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR TASARIM VE MİMARLIK ANA BİLİM DALI
İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**KONAKLAMA İŞLEVİ İLE RESTORE EDİLEN GELENEKSEL
SAFRANBOLU EVLERİNDE İÇ MEKÂN DÜZENLEMELERİNİN
İRDELENMESİ VE BİR YÖNTEM ÖNERİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Neval (AYDOĞAN) EVİRGEN

TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. Can Mehmet HERSEK

ANKARA-2019

**TC.
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR TASARIM VE MİMARLIK ANA BİLİM DALI
İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**KONAKLAMA İŞLEVİ İLE RESTORE EDİLEN GELENEKSEL
SAFRANBOLU EVLERİNDE İÇ MEKÂN DÜZENLEMELERİNİN
İRDELENMESİ VE BİR YÖNTEM ÖNERİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Neval (AYDOĞAN) EVİRGEN

TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. Can Mehmet HERSEK

ANKARA-2019

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS / DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Tarih: 30 / 07 / 2019

Öğrencinin Adı, Soyadı: Neval (Aydoğan) Evirgen

Öğrencinin Numarası: 21220238

Anabilim Dalı: Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Anabilim Dalı

Programı: İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Tezli Yüksek Lisans Programı

Danışmanın Unvanı/Adı, Soyadı: Prof. Dr. Can Mehmet Hersek

Tez Başlığı: Konaklama İşlevi İle Restore Edilen Geleneksel Safranbolu Evlerinde İç Mekân Düzenlemelerinin İrdelenmesi ve Bir Yöntem Önerisi

Yukarıda başlığı belirtilen Yüksek Lisans/Doktora tez çalışmamın; Giriş, Ana Bölümler ve Sonuç Bölümünden oluşan, toplam 121 sayfalık kısmına ilişkin, 30/07/2019 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 11'dir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Kaynakça hariç
2. Alıntılar hariç
3. Beş (5) kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

“Başkent Üniversitesi Enstitüleri Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Usul ve Esaslarını” inceledim ve bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Öğrenci İmzası:

Onay

27.08 / 2019

Öğrenci Danışmanı Unvan, Ad, Soyad
Prof. Dr. Can Mehmet Hersek

Neval (AYDOĞAN) EVİRGEN tarafından hazırlanan "Konaklama İşlevi ile Restore Edilen Geleneksel Safranbolu Evlerinde İç Mekan Düzenlemelerinin İrdelenmesi ve Bir Yöntem Önerisi" adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Kabul (sınav) Tarihi: 07/ 08 / 2019

(Jüri Üyesinin Unvanı, Adı-Soyadı ve Kurumu):

İmzası

Jüri Üyesi : Prof. Dr. Can Mehmet HERSEK (Danışman)

Başkent Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Ana Bilim Dalı (Bölüm Başkanı)

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Gözen GÜNER AKTAŞ

Başkent Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Ana Bilim Dalı (Başkan Yardımcısı)

Jüri Üyesi: Dr. Öğretim Üyesi Kurt Orkun AKTAŞ

Kırıkkale Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü Öğretim Üyesi

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

...../...../2019

Prof. Dr. İpek KALEMÇİ TÜZÜN

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisansım sürecindeki yoğun çalışmalarım esnasında desteğini esirgemeyen tez danışman hocam Sayın Prof. Dr. Can Mehmet HERSEK'e göstermiş olduğu anlayış ve sabır için teşekkür ederim.

Danışman hocam Sayın Dr. Öğr. Üyesi Betül BİLGE'ye destekleri için teşekkür ederim.

Çalışma konumu oluşturan İmren Lokum Konak ile ilgili fotoğraf, doküman ve kıymetli bilgilerini her zaman içtenlikle paylaşan konak sahibi Sayın Erdinç SEZER'e,

Çalışmanın mimari projelerinin rölöve ve rekonstrüksiyon çizimlerini paylaşan mimar Sayın Elif HACIALIOĞLU'na,

Çalışmam ile ilgili resmi belgelere ulaşmam konusunda yardımcı olan Belediye Başkanı Sayın Fatih ÜRKMEZER'e,

Çalışma ile ilgili destekleri için Safranbolu'da bulunan otel sahipleri ve yöre halkına,

Her konuda desteğini hep yanımda hissettiğim sevgili eşim Evren EVİRGEN'e,

Çok değerli babam Prof. Dr. Nevres Hürriyet AYDOĞAN'a, canım annem Öğr. Gör. Zeynep AYDOĞAN'a ve sevgili kardeşim Ö. Göker AYDOĞAN'a

Bana her konuda destek olan çok sevgili teyzem E. Banu YETİMOĞLU'na,

Sonsuz teşekkür ederim.

ÖZET

1994'te UNESCO Dünya Miras Listesine giren Safranbolu şehri, sahip olduğu zengin konut dokusu ve anıtsal yapıları ile günümüzde turizmin önemli ziyaret noktalarından biri haline gelmiş durumdadır. Tarihimizin önemli bir parçası olan ve tescillenerek koruma altına alınan Safranbolu'nun geleneksel konutları günümüzde yoğun olarak yeniden işlevlendirilerek konaklama yapılarına dönüştürülmeye başlanmıştır. Ancak yeniden işlevlendirme çalışmaları da söz konusu yapıların özgün nitelikleri üzerinde çeşitli değişimlere yol açmaktadır.

Bu çalışmada Safranbolu şehrinin çarşı bölgesinde bulunan 1795 yılında yapılmış, 2007 yılında yıkılıp aslına uygun olarak yeniden inşa edilmiş olan İmren Lokum Konak yapısı incelenmiştir. Dolayısıyla bu çalışmada, geleneksel konutların değişen işlevleri sonucunda uğradığı dönüşümler ve bu suretle iç mekân özelliklerinin ne şekilde etkilediğinin sorgulanması amaçlanmıştır.

Çalışma sürecinde İmren Lokum Konak için arşiv ve belge araştırması yapılmıştır. Alınan rölöve ve rekonstrüksiyon projeleri incelenmiş ve mevcut durum analiz edilmiştir. Önce yapılan restorasyon çalışmaları, restorasyon sonrası fiziksel durum, sorunlar ve gereksinimler belirlenmiş; daha sonra çizim, fotoğraf ve tablolarla desteklenerek analiz edilmiştir. Bu çalışma örneğinden yola çıkılarak benzer geleneksel konutların yeniden işlevlendirme çalışmalarına yönelik öneriler geliştirilmesi hedeflenmiştir..

Anahtar Kelimeler: Safranbolu, Geleneksel Safranbolu Evleri, İç Mekân, Yeniden İşlevlendirme

ABSTRACT

The city of Safranbolu, which was included in the UNESCO World Heritage List in 1994, has become one of the most important visiting points of tourism with its rich housing texture and monumental structures. Traditional residences of Safranbolu, which are an important part of Turkish history and are protected by registration, have been intensively re-functionalized and converted into accommodation structures in the last two decades. However, re-functionalization studies also lead to various changes in the original characteristics of the structures.

In this study, İmren Lokum Konak building which was built in 1795 in the center of Safranbolu, was demolished in 2007 and rebuilt in accordance with the original. Therefore, in this study, it is aimed to investigate the transformations that traditional houses undergo as a result of their changing functions and thus the effects of interior properties.

During the study process, archives and documents were researched basically for İmren Lokum Konak. The rolove, reconstruction projects, and the current situation were analyzed. First, restoration studies, physical condition after restoration, problems and requirements were determined and then supported by drawings, photographs, and tables. Based on the investigation, this study presented valuable proposals for the re-functionalization of similar traditional houses.

Key Words: Safranbolu City, Traditional Safranbolu Houses, Interior Design, Re-functionalization

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR -----	i
ÖZET -----	ii
ABSTRACT -----	iii
TABLolar LİSTESİ -----	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ -----	viii
BÖLÜM I. GİRİŞ -----	1
1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI -----	1
1.2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ -----	2
BÖLÜM II. SAFRANBOLU İLÇESİNİN FİZİKSEL, SOSYAL VE EKONOMİK TARİHİ ANALİZİ -----	4
2.1. İLÇENİN FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ -----	4
2.2. İLÇENİN SOSYAL VE EKONOMİK ÖZELLİKLERİ -----	7
2.3. İLÇENİN TARİHİ -----	10
2.4. YERLEŞİM DOKUSU -----	16
BÖLÜM III. SAFRANBOLU GELENEKSEL KONUT DOKUSU -----	20
3.1. PLAN ÖZELLİKLERİ -----	20
3.1.1. PLAN KURGUSU VE ELEMANLARI -----	20
3.1.2. PLAN TİPOLOJİSİ -----	22
3.1.3. MİMARİ İÇ MEKÂN ELEMANLARI -----	24
3.2. CEPHE ÖZELLİKLERİ -----	32
3.3. YAPIM TEKNİĞİ VE MALZEME ÖZELLİKLERİ -----	37
BÖLÜM IV. SAFRANBOLU GELENEKSEL EVLERİNDE KORUMA OLGUSU -----	42
4.1. TARİHİ YAPILARDA BOZULMA NEDENLERİ -----	42
4.2. ONARIM VE RESTORASYON ÇALIŞMALARI -----	47
4.3. SAFRANBOLU'DA KORUMANIN GEÇMİŞİ VE KORUMA AMAÇLI İMAR PLANLARININ ETKİLERİ -----	49
4.4. YENİDEN İŞLEVLENDİRME -----	56
BÖLÜM V. SAFRANBOLU'DA İŞLEVSEL DÖNÜŞÜMLE KONAKLAMA YAPISI OLARAK KULLANILAN YAPILAR -----	59
5.1. GENEL BİLGİ -----	59
5.2. SINIFLAMA -----	65

5.3. KONAKLAMA YAPILARININ SINIFLAMASI -----	66
5.4. ÇALIŞMA ÖRNEĞİNİN BELİRLENMESİ-----	68
BÖLÜM VI. ÇALIŞMA ÖRNEĞİ-----	70
6.1. KONUM -----	70
6.2. TARİHÇE -----	72
6.3. ONARIM SÜRECİ-----	73
6.4. İŞLEVSEL DÖNÜŞÜM -----	75
6.5. İÇ MİMARLIK DİSİPLİNİ AÇISINDAN ONARIM VE RESTORASYON SÜRECİNİN İRDELENMESİ-----	76
BÖLÜM VII. DEĞERLENDİRME, ÖNERİLER VE SONUÇ-----	137
KAYNAKÇA-----	150
EKLER -----	154

TABLolar LİSTESİ

Tablo.1. Safranbolu'nun Nüfusu -----	8
Tablo.2. Safranbolu'daki Turizm Tesisleri Oda ve Yatak Sayıları-----	56
Tablo.3. Safranbolu'da Yıllara Göre Yatak Sayıları ve Konaklama Tesisleri-----	57
Tablo.4. Safranbolu'daki Konaklama Tesisleri -----	57-61
Tablo.5. Safranbolu'daki Konaklama Yapılarının Bölgelere Göre Dağılımı -----	63
Tablo.6. Zemin Kat Mekânların İşlevsel Dönüşümü-----	75
Tablo.7. Zemin Kat Mevcut Yapı Analiz Formu -----	78
Tablo.8. 1. Kat Mekânların İşlevsel Dönüşümü -----	80
Tablo.9. 1. Kat Mevcut Yapı Analiz Formu -----	83-84
Tablo.10. 2. Kat Mekânların İşlevsel Dönüşümü -----	86
Tablo.11. 2. Kat Mevcut Yapı Analiz Formu -----	89-90
Tablo.12. 3. Kat Mekânların İşlevsel Dönüşümü -----	92
Tablo.13. 3. Kat Mevcut Yapı Analiz Formu -----	95-96
Tablo.14. Resepsiyon -----	97
Tablo.15. Resepsiyon Yapı Elemanları ve Malzeme -----	98
Tablo.16. Resepsiyon Özgün Mimari Elemanlar ve Malzeme-----	98
Tablo.17. Resepsiyon Hareketli Mobilyalar -----	99
Tablo.18. Resepsiyon Sabit Eklentiler -----	99
Tablo.19. Havuzlu Lobi -----	101
Tablo.20. Havuzlu Lobi Yapı Elemanları ve Malzeme -----	101
Tablo.21. Havuzlu Lobi Özgün Mimari Elemanlar ve Malzeme -----	102
Tablo.22. Havuzlu Lobi Hareketli Mobilyalar -----	102
Tablo.23. Havuzlu Lobi Sabit Eklentiler-----	103
Tablo.24. Restoran -----	105
Tablo.25. Restoran Yapı Elemanları ve Malzeme -----	105
Tablo.26. Restoran Özgün Mimari Elemanlar ve Malzeme-----	106
Tablo.27. Restoran Hareketli Mobilyalar -----	107
Tablo.28. Restoran Sabit Eklentiler-----	107
Tablo.29. Sofa-----	109
Tablo.30. Sofa Yapı Elemanları ve Malzeme -----	109
Tablo.31. Sofa Özgün Mimari Elemanlar ve Malzeme -----	110

Tablo.32. Sofa Hareketli Mobilyalar -----	110
Tablo.33. Sofa Sabit Eklentiler-----	111
Tablo.34. Standart Oda -----	113
Tablo.35. Standart Oda Yapı Elemanları ve Malzeme-----	113
Tablo.36. Standart Oda Özgün Mimari Elemanlar ve Malzeme-----	114
Tablo.37. Standart Oda Hareketli Mobilyalar-----	114
Tablo.38. Standart Oda Sabit Eklentiler-----	115
Tablo.39. Baş Oda-1 -----	117
Tablo.40. Baş Oda-1 Yapı Elemanları ve Malzeme-----	117
Tablo.41. Baş Oda-1 Özgün Mimari Elemanlar ve Malzeme-----	118
Tablo.42. Baş Oda-1 Hareketli Mobilyalar-----	119
Tablo.43. Baş Oda-1 Sabit Eklentiler-----	120
Tablo.44. Baş Oda-2 -----	122
Tablo.45. Baş Oda-2 Yapı Elemanları ve Malzeme-----	122
Tablo.46. Baş Oda-2 Özgün Mimari Elemanlar ve Malzeme-----	123
Tablo.47. Baş Oda-2 Özgün Hareketli Mobilyalar-----	123
Tablo.48. Baş Oda-2 Özgün Sabit Eklentiler-----	123
Tablo.49. Balayı Odası -----	126
Tablo.50. Balayı Odası Yapı Elemanları ve Malzeme-----	126
Tablo.51. Balayı Odası Özgün Mimari Elemanlar ve Malzeme-----	127
Tablo.52. Balayı Odası Hareketli Mobilyalar-----	127
Tablo.53. Balayı Odası Sabit Eklentiler-----	128
Tablo.54. Donatı Elemanları ve Sistemleri-----	132

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil.1. Coğrafi Konum	4
Şekil.2. Ulaşım Haritası	6
Şekil.3. Topografya Haritası	7
Şekil.4. Safranbolu Genel Haritası	11
Şekil.5. Safranbolu Haritası	12
Şekil.6. Yerleşim Dokusu Haritası	13
Şekil.7. Sokak Görünümü	14
Şekil.8. Bağlar Bölgesi	15
Şekil.9. Kıranköy’de Bir Sokak	16
Şekil.10. Safranbolu Evlerinde Cephe Görünüşü ve Bina Kesiti	17
Şekil.11. Plan Tipleri	19
Şekil.12. Safranbolu Evlerinde Kapı Örnekleri	21
Şekil.13. Safranbolu Evlerinde Pencere Tipleri	22
Şekil.14. Sayınlar Otel Döşeme	23
Şekil.15. Safranbolu Evlerinde Buharı Örneği	24
Şekil.16. Safranbolu Evlerinde Dolap ve Yüklük Örneği	24
Şekil.17. Safranbolu Evlerinde Musandıra Örneği	25
Şekil.18. Safranbolu Evlerinde Çiçeklik ve Oyma Örneği	26
Şekil.19. Safranbolu Evlerinde Külahlı Ocak Örneği	27
Şekil.20. Safranbolu Evlerinde Tek Sıra Oymalı Ocak Örneği	27
Şekil.21. Safranbolu Evlerinde Ocak Örnekleri	28
Şekil.22. Safranbolu Evlerinde Soba Örneği	28
Şekil.23. Safranbolu Evlerinde Baş Odada Sedir	29
Şekil.24. Safranbolu Evlerinde Cephe	30
Şekil.25. Çıkma Türleri	31
Şekil.26. Hacı Salih Paşa Bağ Evi	32
Şekil.27. Kabakçılar Bağ Evi	32
Şekil.28. Taşatarlar Şehir Evi	32
Şekil.29. Arap Hacılar Şehir Evi	32
Şekil.30. Kaymakamlar Şehir Evi	32
Şekil.31. Saraçlar Şehir Evi	32

Şekil.32. Gülevi Konak Cephe-----	33
Şekil.33. Sayınlar Otel Cephe-----	33
Şekil.34. Selvili Köşk Ön ve Arka Cephe-----	33
Şekil.35. Kahveciler Konağı Ön ve Arka Cephe-----	33
Şekil.36. Eski Döneme Ait Bir Çatki Yöntemi-----	35
Şekil.37. Daha Yeni Döneme Ait Bir Çatki Yöntemi-----	35
Şekil.38. Kerpicin Kılıcına Örülmesi-----	36
Şekil.39. Ahşap Çatıklar ve Harçla Örülmesi-----	36
Şekil.40. Döşeme (Bulgurlama)-----	37
Şekil.41. Selvili Köşk Tavan Örneği-----	38
Şekil.42. Selvili Köşk Tavan Örneği-----	38
Şekil.43. 1936 Yılında Safranbolu-----	47
Şekil.44. 1968 Yılı Nazım İmar Planı-----	48
Şekil.45. 1990 Safranbolu Koruma İmar Planı-----	50
Şekil.46. 2010 Safranbolu İmar Planı-----	51
Şekil.47. 2010 Yılı Koruma Amaçlı İlave - Revizyon Uygulama İmar Planı-----	52
Şekil.48. Safranbolu Bölgeler Haritası-----	62
Şekil.49. İmren Lokum Konak Konumu-----	65
Şekil.50. İmren Lokum Konak Konumu-----	67
Şekil.51. İmren Lokum Konaktan Meydan Görünümü-----	67
Şekil.52. İmren Lokum Konak Vaziyet Planı-----	68
Şekil.53. İmren Lokum Konak-----	69
Şekil.54. İmren Lokum Konak-----	69
Şekil.55. İmren Lokum Konak-----	70
Şekil.56. İmren Lokum Konak-----	70
Şekil.57. İmren Lokum Konak-----	71
Şekil.58. İmren Lokum Konak-----	71
Şekil.59. İmren Lokum Konak-----	72
Şekil.60. İmren Lokum Konak-----	73
Şekil.61. Zemin Kat Rölöve ve Rekonstrüksiyon Çizimi-----	74
Şekil.62. Zemin Kat Rölöve Çizimi-----	75
Şekil.63. Zemin Kat Rekonstrüksiyon Çizimi-----	75
Şekil.64. Zemin Kat Mevcut Plan Çizimi-----	76

Şekil.65. Mevcut Zemin Kat Planı -----	77
Şekil.66. Zemin Kat Rölöve ve Rekonstrüksiyon Çizimi-----	79
Şekil.67. 1. Kat Rölöve Çizimi -----	80
Şekil.68. 1. Kat Rekonstrüksiyon Çizimi-----	80
Şekil.69. 1. Kat Mevcut Plan Çizimi-----	81
Şekil.70. Mevcut 1. Kat Planı -----	82
Şekil.71. 2. Kat Rölöve ve Rekonstrüksiyon Çizimi -----	85
Şekil.72. 2. Kat Rölöve Çizimi -----	86
Şekil.73. 2. Kat Rekonstrüksiyon Çizimi-----	86
Şekil.74. 2. Kat Mevcut Plan Çizimi-----	87
Şekil.75. Mevcut 2. Kat Planı -----	88
Şekil.76. 3.Kat Rölöve ve Rekonstrüksiyon Çizimi -----	91
Şekil.77. 3. Kat Rölöve Çizimi -----	92
Şekil.78. 3. Kat Rekonstrüksiyon Çizimi-----	92
Şekil.79. 3. Kat Mevcut Plan Çizimi-----	93
Şekil.80. Mevcut 2. Kat Planı -----	94
Şekil.81. Resepsiyon Eski Hali -----	97
Şekil.82. Resepsiyon Karşılaştırma Paftası -----	100
Şekil.83. Havuzlu Lobi Eski Hali -----	101
Şekil.84. Havuzlu Lobi Karşılaştırma Paftası -----	104
Şekil.85. Eski Ocak-----	105
Şekil.86. Restoran Plan -----	106
Şekil.87. Restoran Karşılaştırma Paftası -----	108
Şekil.88. Sofa 2.1 Tavan Planı-----	110
Şekil.89. Sofa Tadilat -----	111
Şekil.90. Sofa Karşılaştırma Paftası-----	112
Şekil.91. Standart Oda Karşılaştırma Paftası -----	116
Şekil.92. Baş Oda-1 2.4 Tavan Planı-----	118
Şekil.93. Baş Oda-1 Eski Hali -----	119
Şekil.94. Baş Oda-1 Karşılaştırma Paftası -----	121
Şekil.95. Baş Oda 2.3 Tavan Planı -----	122
Şekil.96. Baş Oda-2 -----	124
Şekil.97. Baş Oda-2 Karşılaştırma Paftası -----	125

Şekil.98. Balayı Odası 3.10 Tavan Planı -----	127
Şekil.99. Balayı Odası Karşılaştırma Paftası -----	129
Şekil.100. Mutfak Kat ve Çatı Planı -----	130
Şekil.101. Mutfak Kesit-----	130
Şekil.102. Mutfak Görünüş-----	131
Şekil.103. Mutfak Görünüş-----	131
Şekil.104. Islak Hacim Örnekleri-----	133
Şekil.105. Islak Hacim Örneği-----	133
Şekil.106. Rekonstrüksiyon Yapım Tekniği -----	134
Şekil.107. Yapının Mevcut Halinden Alınıp Onarılarak Kullanılabilecek Elemanlar	135
Şekil.108. Yapının Mevcut Halinden Alınıp Onarılarak Kullanılabilecek Elemanlar	136
Şekil.109. Yapının Mevcut Halinden Alınıp Onarılarak Kullanılabilecek Elemanlar	136
Şekil.110. Çağdaş Eklentilerin Uygulanış Şekilleri-----	137
Şekil.111. Çağdaş Eklentilerin Uygulanış Şekilleri-----	137
Şekil.112. Sprinkler Sitemi -----	138
Şekil.113. Çağdaş Eklentilerin Uygulanış Şekilleri-----	138
Şekil.114. İnşaat Aşamasından Fotoğraflar -----	139
Şekil.115. Çağdaş Eklentilerin Uygulanış Şekilleri-----	139
Şekil.116. Çağdaş Eklentilerin Uygulanış Şekilleri-----	140
Şekil.117. Çağdaş Eklentilerin Uygulanış Şekilleri-----	140
Şekil.118. Pencere Detay Çizimi -----	141
Şekil.119. Cephe Görseli -----	141
Şekil.120. Dolap Detay Çizimi -----	142
Şekil.121. Dolap ve Niş Uygulaması -----	142
Şekil.122. Kapı Detay Çizimi-----	142
Şekil.123. İmren Lokum Konak Eski Kapı -----	142
Şekil.124. Uygulanan Kapı Fotoğrafları-----	143
Şekil.125. Restoran Bölümü Kapısı-----	143
Şekil.126. İmren Lokum Konak Restoran-----	144
Şekil.127. İmren Lokum Konak Avize Örnekleri-----	144
Şekil.128. İmren Lokum Konak Restoran Cephesi -----	145

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI

Gelişen teknoloji, artan arsa değerleri ve değişen yaşam şartları özellikle eski kentsel dokuların ve bu dokuları oluşturan geleneksel konutların yıkılması ve yeni yapılara dönüşmesine yol açmaktadır. Ülkemiz geleneksel konut stoğu açısından oldukça zengin bir ülkedir. Ancak bu yapılar uzun yıllar sağlıklı, günün konfor koşullarına uymayan ve yangın gibi tehlikelere açık yapılar olarak kabul edilmeleri nedeniyle asıl sahipleri tarafından terk edilmişlerdir. Aslında yaşam kültürümüzün bir parçası olan değerlerden doğa ve çevreyle uyum, esnek kullanım, manzara ve ışığa göre planlama, komşuya saygı gibi özellikleri ile bu konutların gelecek kuşaklara tanıtılması ve aktarılması büyük önem taşımaktadır. Zamanla kullanılmayan bu yapılar, yerleşim alanına yeni gelmiş kimselere barınma mekânları olarak kiraya verilmiştir. Bu durumda ortaya bir geçicilik çıkmış ve yeni kullanıcılar için manevi değer taşımayan bu yapılar kısa süreli barınma mekânı olmaktan öteye geçememiştir. Geçici kullanımlar sebebiyle eski konut dokularına saygı gösterilmemekte; bazı yapılar yıkılmaya terk edilirken bazı yapılara uyumlu olmayan ekler yapılırken bazı yapılar da bölünerek kullanılmaya devam edilmektedir. Söz konusu geleneksel konutların tescil edilerek koruma kapsamına alınmaları da bu bozulmaya engel olamamaktadır. 1975 Dünya Miras Listesi kapsamındaki etkinlikler sonucunda başlayan kampanyalar ve özellikle son 15-20 yıl içinde basın ve yayın organlarının katkısı ile toplumumuzda artan bilinçlenme sonucunda geleneksel konut stoğumuzun yaşatılması açısından az da olsa bir gelişme sağlamıştır. Günümüzde yasal önlemlerin yanı sıra ilgili bakanlık ve kamu kuruluşlarının maddi katkıları ile giderek artan sayıda restorasyon çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Turizm faktörü geleneksel konutların restore edilmeleri için iyi bir katalizör olma potansiyeline sahip gibi görünmektedir. Turizm, bu geleneksel konutların korunması ve yaşatılması açısından ilk finans ve fonksiyon kaynağı olarak ön plana çıkmaktadır. Ancak şu da bir gerçek ki turizm potansiyeli dikkatli kullanılmadığı zaman yapı ve çevre üzerinde bozucu etkilere de neden olabilmektedir. Turizm denince akla ilk olarak otel ve pansiyon dönüşümleri gelmektedir. Ancak bu değişimler yapıların

özgün plan ve cephe karakteristiklerinde bozulma, strüktür ve malzeme kullanımında sorunlara yol açmaktadır.

Yurdumuzda çok sayıda geleneksel konut yapısına sahip kentler bulunmaktadır. Tarihimize ışık tutan ve geleneksel konutların korunmasına yönelik çalışmaların yapıldığı, Dünya Miras Listesine giren Safranbolu evleri Osmanlı dönemi mimarisini en güzel şekilde yansıtmaktadır. Geleneksel Safranbolu evleri günümüzde butik otel ve pansiyona dönüştürülmesi sebebiyle önemli turistik bölgelerimizden biri haline gelmiştir. Geleneksel konutlar gerek cephe gerekse iç mekân özellikleri açısından merak uyandıran yapılardır. Günümüz koşullarında geleneksel konutlar ne yazık ki giderek azalmaktadır. Safranbolu bölgesinde butik otel ve pansiyon işlevi olarak yaşatılan bu yapılar oldukça fazla olup aynı oranda konu ile ilgili sorunlar açısından da zengin bir kaynak niteliğindedir. Dolayısıyla çalışma alanı olarak Safranbolu bölgesi belirlenmiştir.

Burada takdim edilen tez çalışması ile geleneksel konutlara verilen yeni konaklama işlevi sonrası mekân kalitesi, mekânsal özgünlük, konfor koşulları vb. sorgulanmıştır. Söz konusu koruma ve işlevlendirme müdahalelerinin yol açtığı sorun ve değişimler incelenerek çözüm önerileri getirilmiştir.

1.2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Çalışma aşağıdaki süreç çerçevesinde gelişmiştir;

- Safranbolu ilçesi ve geleneksel Safranbolu evleri ile ilgili genel bilgi verilmiş,
- Araştırma örneği belirlenerek seçilen örnek üzerinde ayrıntılı analiz ve değerlendirme çalışmaları yapılmıştır.
- Çalışma kapsamındaki analiz ve değerlendirme çalışmalarında;

Söz konusu yapı için öncelikle arşiv ve belge araştırması yapılmış, bu kapsamda gerekli resmi belgelere de ulaşılmıştır.

Belirlenen yapı için gerçekleştirilmiş olan restorasyonlar incelenmiştir. Süreç içerisinde yapılan müdahaleler saptanmıştır. Bu çalışma için kültür ve turizm bakanlığının koruma bölge kurullarının arşivlerinden ve tasarımcı mimarların bilgilerinden yararlanılmıştır.

Son aşamada ise yapı için restorasyon sonrası fiziksel durum, sorunlar ve gereksinimler açısından inceleme yapılmıştır. Bu kapsamda özel tasarlanacak yapı fişleri hazırlanmış ve yapıya uygulanmıştır. (Yapı fişlerinde; tanımlayıcı bilgiler, sorunları sorgulayan bilgiler, yapının yapım yılı, dönemi ve tarihine ait bilgiler, plan şeması, donatı, tesisat, ıslak hacim, kullanılan malzemeler vb. bilgiler yer almaktadır.)

- Belirlenen yapı için sorun ve problemler ayrıntılı olarak saptanmıştır. Tüm bu bilgiler resim ve karşılaştırma tablolarıyla desteklenmiştir.
- Çalışmanın sonunda öncelikle Safranbolu geleneksel konutlarına, daha sonra ise Türkiye genelinde yine geleneksel konutların konaklama amaçlı kullanımına yönelik öneriler geliştirilerek sunulmuştur.

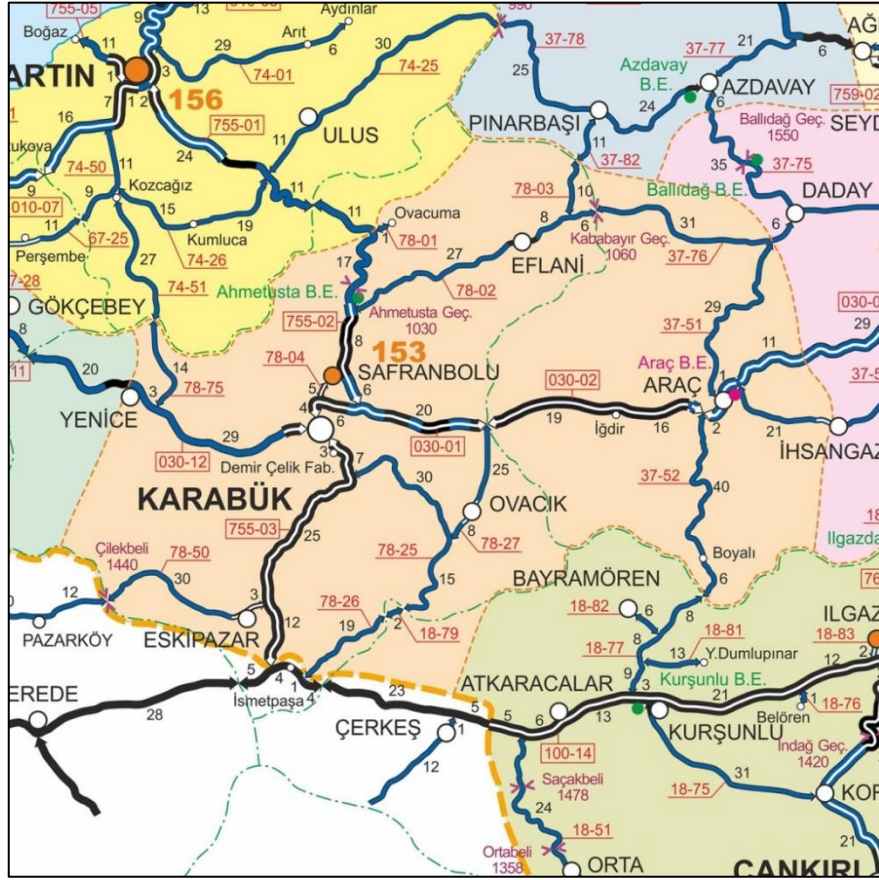
Çalışma için belirlenen konak ile ilgili öncelikle konak sahibi ile görüşülmüş, konak gezilmiş; fotoğraf, belge ve bilgilerin çalışmada kullanılması için yazılı izinler alınmıştır. Ayrıca rekonstrüksiyon projesini yapan mimar ile görüşülmüş, araştırmada kullanılacak bilgiler, rölöve ve rekonstrüksiyon çizimleri ve bu çizimlerin kullanım izinleri alınmıştır. Çalışma sırasında mimari bürodan alınan çizimler üzerinden mevcut durum düzenlemeleri yapılmıştır.

BÖLÜM II

SAFRANBOLU İLÇESİNİN FİZİKSEL, SOSYAL, EKONOMİK VE TARİHİ ANALİZİ

2.1. İLÇENİN FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

-COĞRAFİ KONUM;

Şekil.1. Coğrafi Konum

23.05.2017<www.kgm.gov.tr/Sayfalar/KGM/SiteTr/Bolge/15Bolge/Subeler/SbSafranbolu.aspx>

Geçmişte Kastamonu iline bağlı olan Safranbolu ilçesi, 1927 yılında Zonguldak iline, günümüzde ise (1953 yılına kadar kendi idari sınırları içerisinde bucak olarak yer alan) Karabük iline bağlıdır.

Safranbolu batı Karadeniz bölgesinde, 41°-16' kuzey paralelleri ile 32°-41' doğu meridyenleri arasındadır ve denize 65 km, il merkezine 8 km mesafededir. İlçenin yüzölçümü, 1013 km² olup büyük bir kısmı orman alanıdır.

Karabük ili Ovacık ve Eflani ilçesi, Bartın ili ve Ulus ilçesi, Kastamonu ili Araç ilçesiyle çevrelenmiş olan Safranbolu, Ankara-İstanbul karayolunun Gerede ayrımından, Karabük'e giden yolun 82.km'sinde yer alır.

Ankara'ya 220 km, İstanbul'a 395 km, Bartın'a 74 km, Kastamonu'ya 105 km, Zonguldak'a 163 km mesafededir.

Araç çayı, Soğanlı çayı ve Ova Cuma deresi gibi yıl boyu su taşıyan akarsulara sahiptir. Yılda ortalama 500 mm yağış almaktadır ve nem oranı %60 civarındadır. Karadeniz ile İç Anadolu ikliminin bir arada görüldüğü iklime sahiptir; yazları sıcak, kışları soğuktur (Kara, 2005). Rakım 300 metre ile 1.750 metre arasındadır. Safranbolu'da yerleşimler yüksek rakımlarda olduğundan sıcaklık değişimleri fazla değildir ve nem oranı düşüktür (Gezer, 2013).

-BİTKİ ÖRTÜSÜ;

Safranbolu ilçesi bitki örtüsü bakımından bağlı olduğu Karabük ile büyük benzerlikler göstermektedir. Safranbolu bölgesinin yüzölçümünün yaklaşık %60'ı ormanlarla kaplıdır. Yüksek kesimlerde ormanlar, ağaç yetişme sınırının üzerinde olan bölgelerde ise dağ çayırları vardır. Keltepe, Karabük ilinin en yüksek noktasıdır. Bu bölgenin bitki örtüsü kızılçam, köknar, kayın, meşe, gürgen, akçaağaç, dişbudak ve kavaktır. Çınar, söğüt, ihlamur, şimşir gibi türler ise dere içlerinde görülmektedir. Dağ çayırlarında kekik ve ada çayı en çok görülen bitki türlerindedir. Safranbolu'nun en bilinen bitkileri ise safran ve bağlar bölgesinde çokça yetişen üzümdür.

-ULAŞIM;

Safranbolu'ya karayolu ve demiryolu olmak üzere iki şekilde direkt ulaşım mümkündür. Ankara-İstanbul karayolunun Gerede ayrımından önce Karabük'e ardından Safranbolu'ya ulaşılır. Bartın'a 74 km, Kastamonu'ya ise 105 km uzaklıktadır. Ayrıca Safranbolu'ya Karabük-Ankara, Karabük-Zonguldak demiryolunu kullanılarak da ulaşılabilir.¹

¹ 18.07.2017<www.safranbolu-bld.gov.tr/?/safranbolu/safranboluda-gezi--ulasim-267>

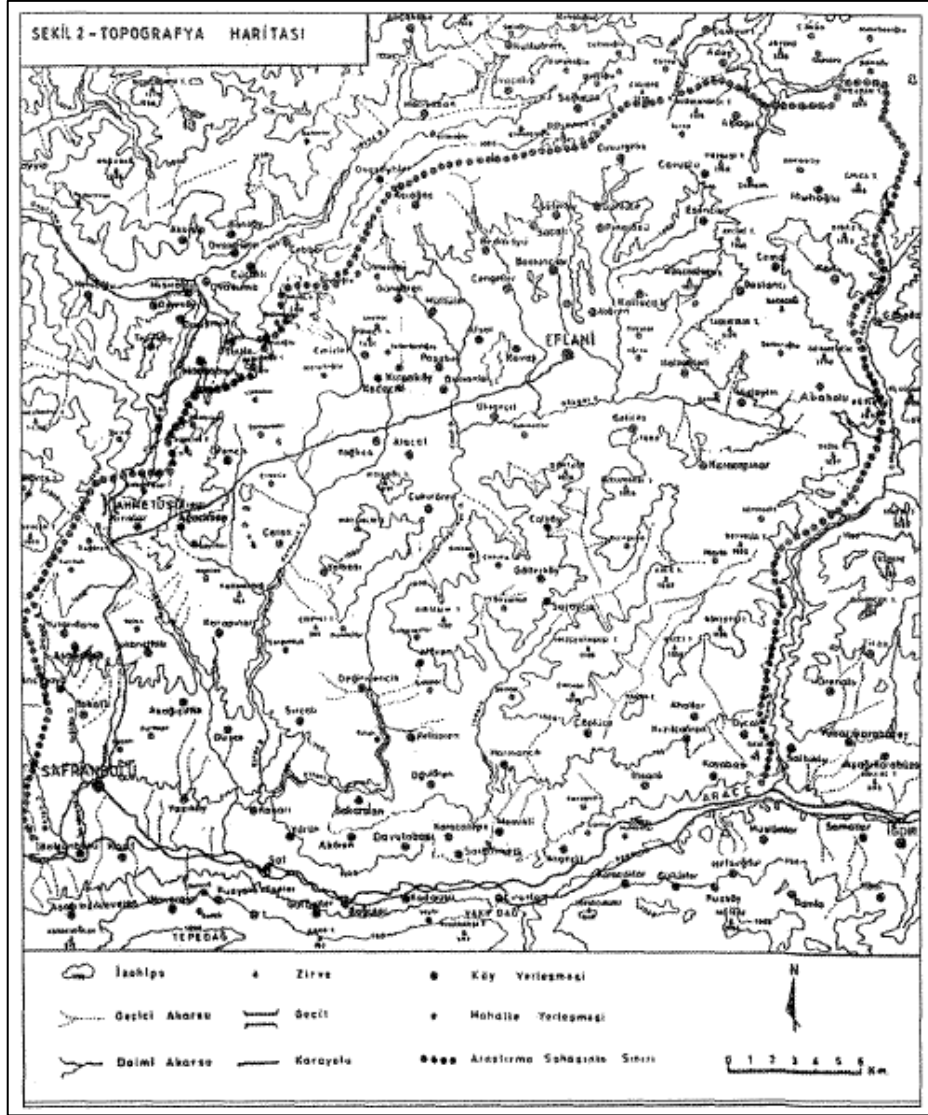
Şekil.2. Ulaşım Haritası

18.07.2017 <www.safranbolugezi.com/Safranbolu_ulasim.htm>

-TOPOGRAFYA;

Batı Karadeniz bölümünde yer alan Safranbolu Platosu ortalama 500-600 m yükseltiye sahiptir.

Arızalı, fazla yüksek olmamakla beraber derince yarıma nedeniyle yükselti farkları fazla, eğimli, parçalanmış, akarsu ağı tarafından işlenerek yapısı günümüzdeki durumunu almıştır. Karabük ve Safranbolu kesimini kuzeybatıdan doğuya doğru geniş bir yükselti çemberi adeta kuşatmıştır. Bu yükselti çemberi içerisinde yer alan belli başlı yükseklikler kuzeybatıda Çangallı'nın doruğu (1567m.), kuzeyde Panayırtepe (1544m.) ve Kırancaltepe (1165m.) dir. Bu tepeler Karabük ve Safranbolu'nun kuzeyle olan ulaşım bağlantısını zorlaştırmaktadır. Akarsu ağının bütün bu çevrede iyi bir şekilde işlemiş bulunması platonun derin bir şekilde yarılarak adeta parçalanmış bir görünüm kazanmasına neden olmuştur. Bu arızalı kesim aynı zamanda su bölümü çizgisini oluşturmakta, kaynaklanan dereler güneyde Araç çayına ve kollarına kuzeyde ise Değirmen ve Kocanus çayına dökülmektedir (Emiroğlu, 1981).

Şekil.3. Topografya Haritası (Doğu Coğrafya Dergisi)

2.2. İLÇENİN SOSYAL VE EKONOMİK ÖZELLİKLERİ

-NÜFUS;

Coğrafi olarak önemli bir yerde olan Safranbolu tarih boyunca hem idari hem ticari olarak merkezi bir konumda olmuştur.

“19. yüzyılın sonlarında şehrin nüfusu 7.500 civarında iken, 1923 yılında Ortodoks Yunanlıların ülkelerine göçü sonucunda 5.000'e düşmüştür.”²

² 18.07.2017<www.ayniyer.com/sehirler-ve-ozellikleri/131788-safranbolu-hakinda-bilgi-tarihi-nufusu-tanitimi.html>

“Karabük, 1939 yılında demir-çelik işletmelerinin açılmasıyla cazibe merkezi haline gelerek şehirleşmiş; Safranbolu fazla etkilenmemiştir. Dolayısıyla mimari gelenekleri değişmemiş, Pontian Yunan tarzı evler korunmuştur. 17 Aralık 1994’te UNESCO Safranbolu’yu ‘Dünya Kenti’ unvanı vererek Dünya Miras Listesi’ne almıştır.”³

Safranbolu 2018 yılı ilçe merkezinin nüfusu 67 bin 42’dir. Bu nüfus 34 bin 561 erkek (%51,55 erkek) ve 32 bin 481 kadından (%48,45 kadın) oluşmaktadır.⁴

Yıl	Safranbolu Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu
2018	67.042	34.561	32.481
2017	65.350	33.430	31.920
2016	63.965	32.700	31.265
2015	59.800	28.940	30.860
2014	58.295	28.981	29.314
2013	58.373	29.710	28.663
2012	55.170	27.468	27.702
2011	53.201	27.322	25.879
2010	60.358	34.884	25.474
2009	51.088	26.099	24.989
2008	48.814	23.990	24.824
2007	49.821	25.312	24.509

Tablo.1. Safranbolu’nun Nüfusu

06.05.2019<www.nufusu.com/ilce/safranbolu_karabuk-nufusu>

-SOSYAL VE EKONOMİK DURUM;

Safranbolu’nun ipek yoluna yakınlığı 14. Yüzyıldan itibaren ticari olarak gelişmesini sağlamıştır. Safranbolu uzun bir süre deri ile ilgili mesleklerin yapıldığı ve ihtiyaçların bu yönde sağlandığı bir merkez olmuştur (İnce, 1976). Kamusal binaların (cami, han, hamam vb) 17. Yüzyıldan itibaren yapılmış olması asıl gelişimin bu yıllardan sonra olduğunu göstermektedir (Kuzucular, 1976) (Özdemir, 2011).

Bu dönemlerde ticarete etkin olarak Cinci Hanı ve Hamamı kullanılmaktaydı. Üretim yapanlar ve esnaf lonca sistemiyle toplanmaktaydı.

³ 18.07.2017<www.ayniyer.com/sehirler-ve-ozellikleri/131788-safranbolu-hakkinda-bilgi-tarihi-nufusu-tanitimi.html>

⁴ 19.07.2019<<http://www.karabuk.gov.tr/kultur-turizm-2>>

Demir-çelik işletmelerinin Karabük'te açılmasıyla dericilikle uğraşan Safranbolulular ekonomik güçleri azaldığından işgücü olarak kendi mesleklerini bırakarak fabrikalarda çalışmaya başlamıştır. 1970'li yıllarda turizmin gelişmesiyle ekonomi de hareketlenmiştir.

Bölgede tarım ile ilgili olarak tahıl ekimi ve ormancılık başta gelir.

-EĞİTİM DURUMU;

Safranbolu'da merkezde 11 adet, köylerde ise 5 adet toplam 16 ilköğretim okulu bulunmaktadır. 9 adet ortaöğretim kurumu bulunmaktadır. Karabük Üniversitesi 2002 yılında kurulmuştur. Üniversiteye bağlı Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi ve Meslek Yüksek Okulu vardır. Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi'nde 2005-2006 öğretim yılında 77 ve Safranbolu Meslek Yüksek Okulu'nda yaklaşık 2bin öğrenci eğitim almıştır. 2011 yılında Turizm Fakültesi açılmıştır. Safranbolu'daki halk kütüphanesi 1981 yılında yapılmış, 23 Nisan 1982'de hizmete açılmıştır.

-TURİZM;

Safranbolu, Karabük ilinin turistik bir ilçesidir. İlçe adını, bölgede yetişen safrandan alır. Paflagonya olarak anılan bölgede yer alan Safranbolu nice medeniyetlere ev sahipliği yapmıştır. 1196 yılında Türkler tarafından alınmıştır. Klasik Osmanlı kent mimarisini yansıtan Safranbolu evleri ile ünlüdür.⁵

2017 yılında Safranbolu'ya 217.842 yerli, 57.917 yabancı olmak üzere toplam 275.759; 2018 yılında ise 218.584 yerli, 97.258 yabancı toplam 315.842 turist gelmiştir.⁶

Safranbolu'da yaklaşık 1500 kültür varlığı koruma altındadır. Küçük ve orta ölçekli turistik tesisler 1990'larda yapılmaya başlayınca ilçede turizmin ekonomiye olumlu etkisi de gözlenmeye başlamıştır. Ardından terk edilen konaklar yeni işlevler üstlenerek yaşama katılmış, yollar ve anıtsal eserler restore edilmiş, el sanatları canlandırılmıştır.⁷

⁵. 19.07.2019<http://www.karabuk.gov.tr/kultur-turizm-2>

⁶⁻⁷ 19.07.2019< <http://safranboluturizmdanismaburosu.ktb.gov.tr>>

2.3. İLÇENİN TARİHİ

-TARİHSEL GELİŞİM;

“Tarihi kaynaklardan edinilen bilgiler ışığında Safranbolu, zengin tarihi değerlere sahip bir ilçedir. M.Ö. 4000’ li yıllara kadar uzanan tarihi süreçte M.Ö. 2000’ li yıllarda Hitit uygarlığına ait izler tespit edilmiştir. Safranbolu M.Ö. 800’ lü yıllarda Frigyalıların egemenliği altına, M.Ö. 750’ li yıllarda da Kafkasya üzerinden gelen Türk asıllı boylardan Sakalar ve Kimmerlerin yönetimi altına girmiştir.” (Kara, 2005)

Bölge Paleolitik çağdan beri bir yerleşme alanıdır.

Nice medeniyetlere ev sahipliği yapan Safranbolu’nun adı sıkça değişmiştir. Türklerden önce şehire “Flaviopolis” (safran kenti), Germia, Theodapolis ve Dadybra adlarının verildiği söylenmektedir. Dadybra adının M.Ö. 21.yy. dan beri kullanıldığı kabul edilmektedir.

Türklerin egemenliğine geçtikten sonra Safranbolu, Zalifre, Taraklı Borlu, Zagfiran, Benderli, Zağfiranbolu adlarıyla anılmış, 1940 sonrası Safranbolu kullanılmaya başlanmıştır. Safranbolu’nun kervan yolunda oluşu ve konaklamaya imkân tanınması bölgede ticaretin gelişimine imkân sağlamış ve bölgeyi zenginleştirmiştir. Çarşı bölgesinde bulunan Cinci Han, dönemdeki ihtişamıyla aynen korunmuş ve o günün hareketliliğinin nasıl olduğunun göstergesidir.

Bölge halkı İstanbul ve Kastamonu’ya giderek çalışmaya başlamışlar ve farklı iş alanlarında söz sahibi olmuşlardır. İstanbul ve Kastamonu’yla yaşanan ilişkiler Safranbolu’nun gelişimini biçimlendirmiş, Çarşı ve Bağlar’da iki yerleşim bölgesi oluşmuştur.

Çarşı bölgesinde demircilik, bakırcılık, dericilik, yemenicilik, manifaturacılık, semercilik, nalbantlık ve kereste ticareti gelişmiştir. İş alanları lonca düzenine bağlı olarak ayrı çarşılar şeklinde hizmet etmektedir.

Safranbolu, elindeki ekonomik güç ve insan kaynaklarını Kurtuluş Savaşı sırasında özveri içinde kullanmıştır. Kurtuluş savaşında ordunun ayakkabı ihtiyacının büyük bölümü Safranbolu’da üretilmiştir. Kurtuluş savaşı döneminde askerlik yapan Safranbolulular çok sayıda şehit vermişlerdir.

Safranbolu’da bulunan eserler çoğunlukla Türklerin bölgede egemen olduğu döneme ve Osmanlı Dönemine aittir.

Demir-Çelik endüstrisinin Karabük’te kurulması sonrasında Karabük hızlı bir gelişme göstermiştir. 1995 yılında Karabük il olmuş ve Safranbolu Karabük iline bağlanmıştır.⁸

-KÜLTÜR VARLIKLARI;

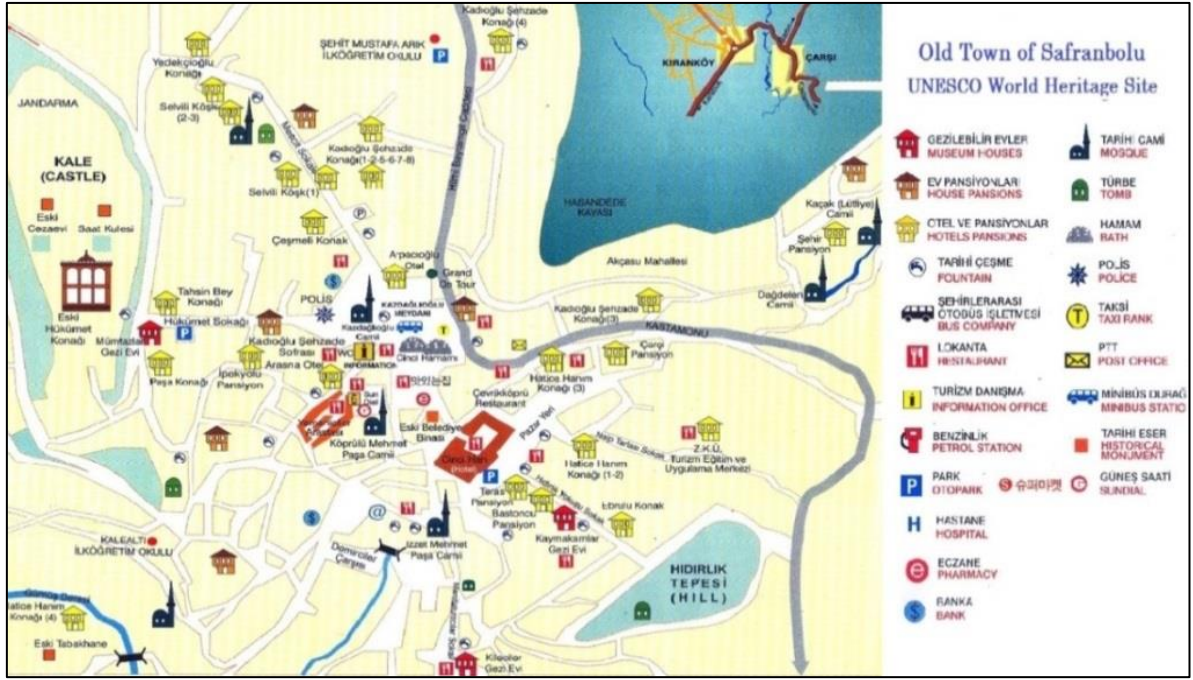

Şekil.4. Safranbolu Genel Haritası

10.06.2019<www.safranbolukutup.gov.tr/yazdir?7AC5F50CEAABC48373C1909EFC3>

⁸ 10.06.2019 <<http://www.tarihikentlerbirligi.org/>>

Tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilimsel ve kültürel açıdan değer taşıyan dünyadaki bütün taşınır ve taşınmaz varlıklara kültür varlığı denir (Madran, Özgönül, 2005). Safranbolu birçok medeniyetten izler barındıran anıtsal eserleriyle Dünya Mirası listesinde yer alan kültür varlıklarına sahiptir.

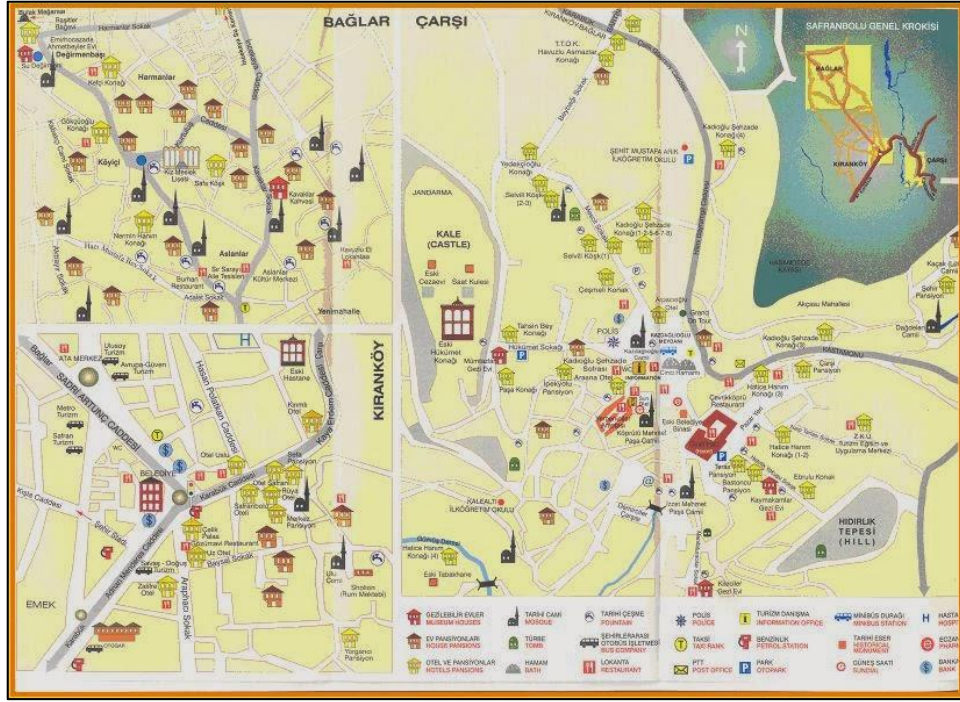

Şekil.5. Safranbolu Haritası

18.07.2016<<https://weepingredorger.files.wordpress.com/2016/07/dsc01807-2.jpg>>

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Karabük Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü verilerine göre Safranbolu’da toplam 1463 adet Taşınmaz Kültür Varlığı bulunmaktadır. 33 adet Cami, 102 adet Çeşme, 15 adet Köprü, 1 Arasta , 1’i Cinci Hanı ve Hamamı olmak üzere 4 adet Han ve 10 adet Hamam bulunmaktadır. 1000’in üzerinde konut bulunurken Hükümet Konağı, Saat Kulesi ve Güneş Saati de başlıca eserler arasındadır.

2.4. YERLEŞİM DOKUSU

Şekil.6. Yerleşim Doku Haritası
21.05.2019<www.gezimanya.com>

Safranbolu; Çarşı, Bağlar ve Kıranköy olmak üzere üç bölgeye ayrılmıştır. İlk yerleşim yeri Çarşı'dır. Bu bölge tepelerle çevrilidir ve rüzgârlara karşı korunaklıdır. Bu nedenle kışın Çarşı bölgesine; yazın da daha serin olan Bağlar bölgesine gidilmiştir (Günay, 1989) (Yetiş, 2018).

Gümüş deresinin oluşturduğu derin kanyonun yamaçları kalkerdir. Akarsularla aşınmayan kalenin yer aldığı tepe bir ada görüntüsündedir. Batıdaki falez üzerinde Kıranköy vardır. Akçasu deresi, Cinci hanı altındaki tünellerden geçer. Daha sonra Akçasu ve Gümüş deresi birleşip geniş bir çukur meydana getirir. Bu çukurda Çarşı ve tabakhane vardır (Günay, 1989).

Şehrin kuzeybatısında Cinci hanından 2500m uzaklıkta şehre doğru alçalan bir yamaç üzerinde yer alan Bağlar bölgesi, İnyakası'ndan devam eden yayla görüntüsündedir.

Şehrin tarihi binalarının yapılış sırasına bakarak ilk Türk yerleşmelerinin kalenin bulunduğu tepe ile güney alanlarında olduğunu söyleyebiliriz. Kale, yöneticilerin olduğu

bir yer, güney yamaçlar da halkın yaşadığı bir alan olmalıdır. 17.yy. da kalenin güneydoğusu önem kazanmış; 18.yy.'da büyüme batıya, kuzeye doğru olmuş ve doğuda Akçasu'ya sıçramış; 19.yy.'da daha kuzeye, güneye ve Akçasu ile olan boşluğu doldurarak doğuya doğru olmuştur.

Şehir engebeli bir alanda yerleştiğinden sokaklar bu doğal yapıyla uyumludur. Sokakların yapısı insana veya yük taşıyan bir hayvana uygun tasarlanmıştır. Safranbolu'da ulaşım eskiden at ve eşekle sağlanıyordu. Bu sebepten dolayı sokaklar dar ve kıvrımlı olarak şekillenmiştir. Evler çıkmalarla sokağa doğru taşarlar. Dar sokak köşelerini genişletmek için evlerin köşeleri pahlanır. Üst katı süslü bir taş konsol ya da ahşap destekler taşır (Günay, 1989).

Şehir bölgesinde yer yer çıkmaz sokaklar bulunmaktadır. Sokaklar taş döşeme ile kaplanmıştır. Yağmur suları yolun ortasında toplanarak akar. Genellikle yaya kaldırım bulunmamaktadır. Bölgedeki eğim sebebiyle yolun bir tarafında istinat duvarı bulunabilir.

Şekil.7. Sokak Görünümü (N. Evirgen, 2014)

Bir uçtan öbürüne Şehir' in boyutları 1500m.'lik kuş uçuşu bir uzaklığı her yerde korumaktadır. Vadi yamaçlarına yerleşen evler birbirini örtmezler. Kayalıklar evleri kışın sert rüzgârlardan korumaktadır. Çarşı bölgesindeki iç içe geçmiştir ve fazla yerleşim olması sebebiyle bazı evlerde bahçe bile yoktur. Dar ve dik kenarlı olmayan yerlerde evler çıkmalarla sokağa uzanmaktadır. Akçasu deresinin yanından geçen sokaktan derenin öbür yanındaki evlere birer küçük köprü ile geçilir.

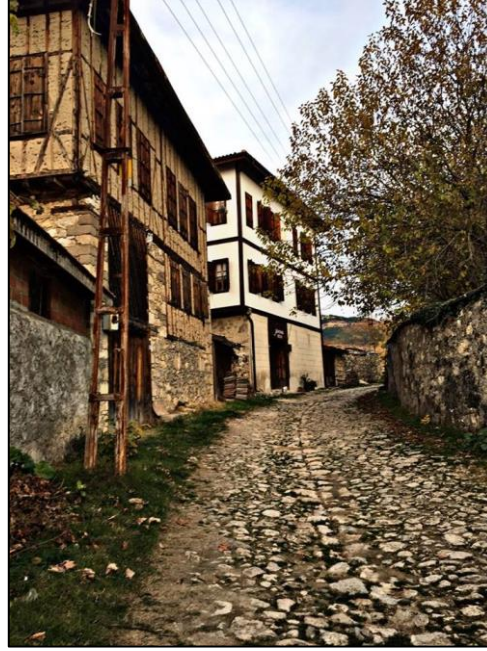
Bağlar kentin yazlık kesimidir ve güneye bakan az eğimli bir yamaç üzerindedir. Bağlar'da evler seyrek ve büyük bahçeleri vardır. Ana yollara yakın bölgelerde evler daha fazla görülmektedir. İç bölgelere gittikçe evler seyrekleşir. Topografya burada şehirde olduğu kadar çeşitlilik göstermez. Sık ağaçlıklı bahçeler arasında yollar labirent gibidir. Çıkmaz sokaklar bu bölgede daha fazladır. Evlerin bir duvarı genellikle sokağa bitişiktir. Bazı evlerin saçaklı bahçe kapıları bulunmaktadır.

Şekil.8. Bağlar Bölgesi

21.04.2019<www.neredekal.com>

Kıranköy Şehir' in batısında yüksek düzlükte kentin Hristiyan azınlığının yerleşme yeridir ve 'mücadele' ye kadar burada yaşamışlardır. Kıranköy' de yerleşme bakımından şehir ile benzer özellikler gösterir. Kıranköy evlerinde taş daha çok kullanılmış, kesme taş duvar yapımı daha çok uygulanmıştır. Toplu bir yerleşme yeridir (Günay, 1989).

Şekil.9. Kıranköy’de Bir Sokak 21.04.2019<www.gezimanya.com >

Safranbolu’nun UNESCO Dünya Miras Listesi’ne girmesini ve tüm dünyada tanınması sağlayan en önemli özelliği yapımı 18. ve 19. yüzyıllara dayanan evleri ile bozulmamış yerleşim dokusudur. Yöre halkının geleneksel yaşantısını korumayı başarması bu dokunun korunmasında önemlidir.

Evlerin sadece mimari yapıları değil, yer aldıkları konumları da Türk gelenekleri ve yaşam tarzı hakkında bilgi vermektedir. Evlerin büyük kısmı vadi kenarındaki yamaçlara inşa edilmişlerdir. Buradaki temel amaç bereketli tarım arazilerinin korunmasıdır. Komşuluk ilişkileri de bu konumun seçilmesindeki bir diğer nedenidir. Evlerin yamaçlarda yer alması, birbirinin görüş açısını kapatmaması ve güneş almasını engellememesini de sağlamaktadır. Bölge evlerindeki payandalı çıkmalar günün hemen her saatinde gölge sağlamaktadır. Arnavut kaldırımlı yolların sel sularına karşı dayanıklı olması ve rutubeti en aza indirmek amacıyla eğimli yapıldıkları bilinmektedir. Safranbolu evlerinin yıllara meydan okuyan duruşlarının yanı sıra, üstün sanat zevkini yansıtan mimarileri, tüm yapıda görülen ince ahşap işçilikleriyle de hayranlık uyandırıcıdır. Ahşap işlemeli tavanlar günümüzde müze olarak kullanılan bu evlerde dikkat çeken bir özelliktir. Evlerin bir bölümünün içinde yer alan havuz ise bulunduğu odaya serin bir hava vermek ve yangınlara karşı tedbir amacıyla yerleştirilmiştir (Kültür Portalı).⁹

⁹ 30.04.2019 <<https://www.kulturportali.gov.tr/Common/DownloadFile.aspx?f=safraanbolu...pdf>>

BÖLÜM III

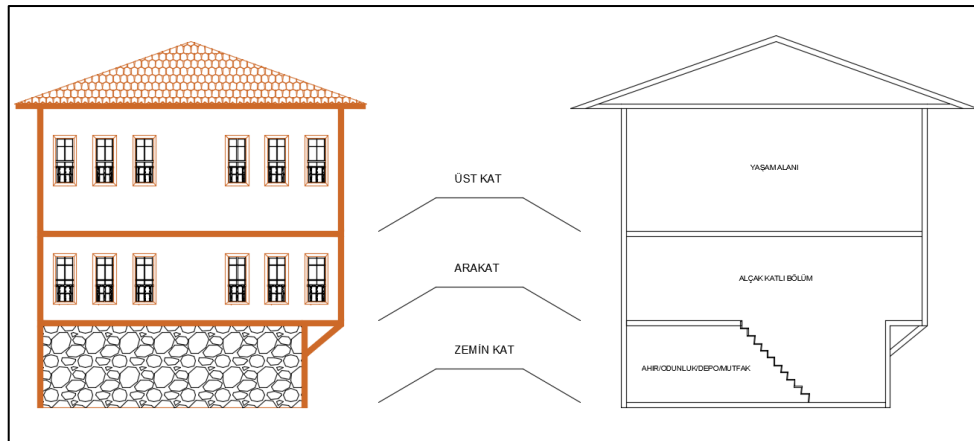
SAFRANBOLU GELENEKSEL KONUT DOKUSU

3.1. PLAN ÖZELLİKLERİ

Geleneksel Safranbolu konutları Anadolu'nun genel ahşap konut mimarisinde görülen tipolojik özelliklerle uyumlu bir yapıdadır. Genelde geniş ailelere yönelik olarak tasarlanmış olan bu konutlar konumlandıkları arsa özellikleri, iklim koşulları, kültürel değerler ve mal sahibi kişilerin maddi durumları ile farklılaşan tipolojik özelliklere sahiptirler. Bu unsurların ve özellikle topoğrafyanın etkisiyle Safranbolu evlerinde farklı plan tipleri ortaya çıkmıştır.

3.1.1. PLAN KURGUSU VE ELEMANLARI

Safranbolu evleri genelde üç, ender olarak iki katlıdır. Zemin katlar taş duvarlı ve tömek adı verilen açıklıklar dışında penceresiz olmakla birlikte; gliste adı verilen ahşap kafes veya parmaklık ve arkalarında odunların dizili olduğu açıklıklar vardır. Zemin katlar evlerin servis, depo ve ahır hacimlerini barındırırken; yaşam alanları üst katlardadır. Daha çok kışlık kullanım için tasarlanmış olan orta katların tavanları üst kattan daha alçak, pencereleri boyut olarak daha küçük ve az sayıdadır. Üst katlar evin planını oluşturan ana mekânlardır. Üst katlar genelde çıkmalıdır. Çıkmalar plan alanını büyüttüğü gibi sokak ve bahçeyle de ilişki kurmaya yarar. Sokak kapısı ile girilen evlerde zemin katta hayat, kazan ocağı, ambar, ahır ve samanlık vardır. Üst katta odalar, sofa ve eyvan bulunur.

Şekil.10. Safranbolu Evlerinde Cephe Görünüşü ve Bina Kesiti (N. Evirgen, 2018)

Zemin kat evin temelini oluşturur bu sebeple biçim endişesi yoktur. Hatta geleneksel olarak düzgün bir parselasyona sahip olmayan Safranbolu Konutlarının zemin kat sınırlarının oluşturduğu yapı oturum alanları dik açılı olmayan geometrilerdedir. Zemin katlar üretim ve depolama işlevleri için tahsis edilen mekânlara sahiptir.

-Hayat; kapıdan girilen yer hayattır. Zemini çoğunlukla topraktır. Zemin taşsa taşlık olarak adlandırılır. Hayatta üst kata çıkılan bir merdiven vardır, bunun da başladığı yere pabuçluk denir. Bir ya da iki yanı dışarı bakan Hayatta yerden 60cm'den 80cm'ye kadar yükselen ve aynı genişlikte olan temel duvarı üstünde yapının taşıyıcı dikmeleri belirli aralıklarla yer alır. Bu aralıklara kor, duvarın üstüne de bahna adı verilir. Bahna üzerine odunlar yığılır. Bahnadan yapının tavanına kadarki yüzü giliste denilen ahşap çubuklarla bir boş bir dolu düşey kaplanan veya kafes biçiminde iki sıra çapraz çatılan parmaklık düzeni odunların kurutan havayı sağlar, odayı aydınlatır, havalandırır ve dışarıdan gelebilecek tehlikelerden korur.

-Kazan ocağı; hayatın bir duvarında ya da hayattan geçilen bir ışikte kazan ocağı bulunur. Toplu yiyecek hazırlamada çok önemli olan kazan ocağının bulunduğu zemin taşla kaplıysa taş mutfak olarak adlandırılır.

-Ambar; hayatın bir duvarına bitişik iki kademeli büyük bir ambar vardır.

-Ahır; hayattan bir kapı ile bahçeye çıkılır, başka bir kapı ile ahıra geçilir. Yer döşemesi ahşap ve toprak olmak üzere iki şekilde kullanılır. İneğin bağlı olduğu yerin döşemesi ahşap, at ve eşeğin bağlı durduğu yerin döşemesi topraktır. Aydınlatma ve havalandırma duvardaki tömek denilen camsız pencerelerden sağlanır.

-Samanlık; evdeki hayvan sayısına göre yeri değişebilir. Evde tek bir hayvan bulunuyorsa saman ahırının yanına, birkaç hayvan bulunuyorsa eve bitişik veya bahçede ayrı bir samanlık yapılıır.

-Odalar; evin en önemli ögesi odalardır. Her odada oturulabilir, yatılabilir, yıkanılabilir, yemek yenilebilir hatta yemek pişirilebilir. Erkeklerin konuklarını kabul ettikleri oda ya evin selamlık bölümünde ya da kolay ulaşılabilen bir yerdedir. Safranbolu'da odaya içeri de derler. Oda planı kare ya da kareye yakındır. Üst kattaki odalar 3m'den fazla, orta kattaki odalar 2m 30cm ile 3m yüksekliğindedir.

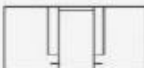
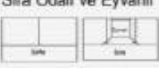

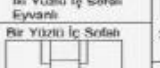
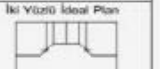

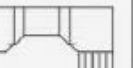
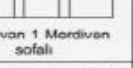

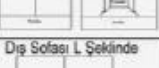
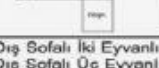

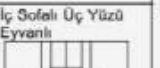

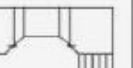
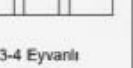
-Pencere duvarı; oda girişinin karşısında ve köşe odalarda ona dik bir duvar pencerelidir. Pencere altlarında sedirler vardır. Pencere üstünde yer alan bir raf çepeçevre odayı dolandır.

-Ocak duvarı; ocak çoğunlukla oda giriş duvarına dik bir duvar üzerindedir. Ocak dış duvara gelmez. Ocak duvarında yüklük, dolaplar, oymalar, bazen sedir yer alır.

-Yer; duvarlar arasında kalan alan, sedirler dışında, boş bırakılır. Bu boş alana yemek yenileceği zaman sofralar kurulur, yatılacağı zaman döşek serilir.

3.1.2. PLAN TİPOLOJİSİ

Her kentte olduğu gibi Safranbolu'da da evlerin oluşmasındaki en önemli unsurlardan biri o bölgenin yaşam şartlarıdır. İklim, nüfus, kültür, sosyo-ekonomik durum da evlerin yapısını etkileyen önemli unsurlardandır. Ayrıca gün geçtikçe uzaklaştığımız kalabalık aile yaşantısı olgusu da geçmişte evlerin oluşumunu etkilemiştir. Tüm ailenin bir arada yaşamasına uygun olarak oda sayısının arttığı plan tipleri oluşmaya başlamıştır. Sofa etrafında şekillenen odalar da plan tiplerinin adını oluşturmuştur. Bu bağlamda Safranbolu evlerinde iç, orta ve dış sofalı olmak üzere 3 ana plan tipi görülmektedir.

	Sofasız Plan Tipi	Dış Sofalı Plan Tipi	İç Sofalı Plan Tipi	Orta Sofalı Plan Tipi
TÜRK EVİ		<p>Sıra Odalı ve Eyvanlı</p> <p>Köşe Sofalı</p> <p>Üç tarafı odalı dış sofalı plan tipi</p> 	 <p>İki Yüzlü İç Sofalı İki Yüzlü İç Sofalı Eyvanlı</p> <p>Bir Yüzlü İç Sofalı</p> <p>İki Yüzlü İdeal Plan</p> 	 <p>3 Eyvan 1 Mordivan sofalı</p> <p>Oval veya beyzî sofa</p>
SAFRANBOLU EVLERİ		<p>Dış Sofalı Bir Ucu Odalı Dış Sofalı Bir Eyvanlı</p> <p>Dış Sofası L Şeklinde</p> <p>Dış Sofalı İki Eyvanlı Dış Sofalı Üç Eyvanlı (Köşe Sofalar)</p> 	 <p>İç Sofalı İki Yüzlü</p> <p>İç Sofalı Üç Yüzlü Eyvanlı</p> 	 <p>3-4 Eyvanlı</p>

Şekil.11. Plan Tipleri (Bozkurt, 2009)

-Dış Sofalı Plan Tipi

Bir yanında odalar bulunan sofanın çevresi açıktır, üstü çatı altında kalmaktadır. Dış yüzler pencereye kadar ‘daraba’, pencereden sonra ‘muşabak’ ile kaplıdır. Sofanın uçlarında oturmak için yerden birkaç basamak yüksekte ‘yüksek sofa’ denilen sekiler vardır. Korkulukla çevrelenmiş bu sekilerde bazen dolap ve kahve ocağı yer alır. Genellikle tavanlarda kaplama yoktur (Günay, 1998).

Dış sofalı plan tipi altında iki veya üç eyvanlı olup köşe sofalı plana sahip yapılar da vardır bunlara köşe sofalı plan tipi de denmektedir.

Köşe sofalı plan tipinde evin köşesindeki sofanın iki yanında odalar vardır. Sofa dışa açık ya da duvarla kapalı olabilir. Sofa penceresinin önünde sedirler vardır. Sofanın eyvan denilen bir uzantısı olur. Bu eyvan çıkma yapabilir, sekilik ya da sedir gibi oturma alanları ile bitebilir. Oda girişleri genellikle köşedendir (Günay, 1998).

-İç Sofalı Plan Tipi

Bu plan tipinde sofa evin merkezindedir ve odalar köşelerdedir. ‘Karnıyarık’ plan tipi olarak da bilinir. İki veya üç yüzü eyvanlı olanlarına rastlanır. Merdiven odalar arasındadır (Bozkurt, 2009).

-Orta Sofalı Plan Tipi

Çok görülen bu sofa örneğinde sofa evin merkezindedir, sofanın dört köşesinde dört oda yer alır. Oda aralarına sofanın uzantıları girer. Dörde kadar ulaşabilen bu uzantılara eyvan denir. Eyvanlarda merdiven, abdestlik-hela, kiler yer alabilir. Odalara çoğunlukla pahlı köşelerden (farsa) girilir. Orta sofalı evlerde simetrik bir plan izlenir. Alt ve üst katlar dik kenarlı bir düzen içinde beraber gelişirler. Ancak üst katlarda ya eyvan ya da oda çıkma yapar. Odaların çıkma yaptığı evler genelde daha eski evlerdir. O zaman bina dikdörtgen bir saçak altında toplanabilir. Eyvan çıkmalı ise, saçığı da çıkmalı çözümlenir. Safranbolu’da çıkmaya “çıkartma, arttırma” da denir. Orta sofalı evlerde çıkmalar dış yüzeye paraleldir. Çardak tavanı, eyvan tavanından daha yüksek ve daha süslüdür, böylece orta mekân olarak daha egemen görünür. Tekne tavan biçimine çok rastlanır (Günay, 1998).

3.1.3. MİMARİ İÇ MEKÂN ELEMANLARI

Açıklık Elemanları;

-Sokak kapısı; sokaktan içeriye büyük bir kanatlı kapıdan girilir. Kanatlar, yan yana getirilmiş düşey tahtaların arkadan üç yatay kuşakla tutturulmasıyla yapılmıştır. Tahtalar bu kuşaklara kalpaklı çivi denilen iri başlı çivilerle dışarıdan çakılmıştır. İki kanat arasında bini bulunur. Kapının dış yüzünde kapıyı çalmak için bir tokmak vardır. Kapının iç yüzeyinde mandal kolu kilit ve reze yer alır. Reze kapıyı içerden kapatan kanca düzenidir.

-Oda girişi; her evin nasıl bir gizliliği varsa odalarında bir gizliliği, korunmuşluğu vardır ve odalara giriş buradan sağlanmıştır. Odaya giriş çoğunlukla odanın bir köşesinden olur. Oda girişi pahlı köşelerden ise farsa diye adlandırılır. Bazen sofa eyvanından odalara giriş doğrudandır. Burada gizliliği sağlayan eyvan olmalıdır. Giriş iki bölümden oluşur ve genellikle iki kez yön değiştirerek yapılır. Kapıdan girince ahşap bir paravanla karşılaşılır burası birinci bölümdür. Birinci bölüm geçildikten sonra ikinci bölüme yani odaya ulaşılır. Bu giriş düzenlemeleri görüşü engeller, ses ve ısı yalıtımını sağlar.

-Oda kapısı; odaya bağlı bir şekilde düzenlenmiştir. Kapılar sürekli olarak oda içine doğru açılır. Kapının oda içine bakan yüzü genellikle dikdörtgen şeklinde yapılmıştır. Sofa yönüne bakan yüzeyi üstünde süs kemeri biçiminde ahşaptan yapılan bir pervaz bulunmaktadır (Uysal, 2003).

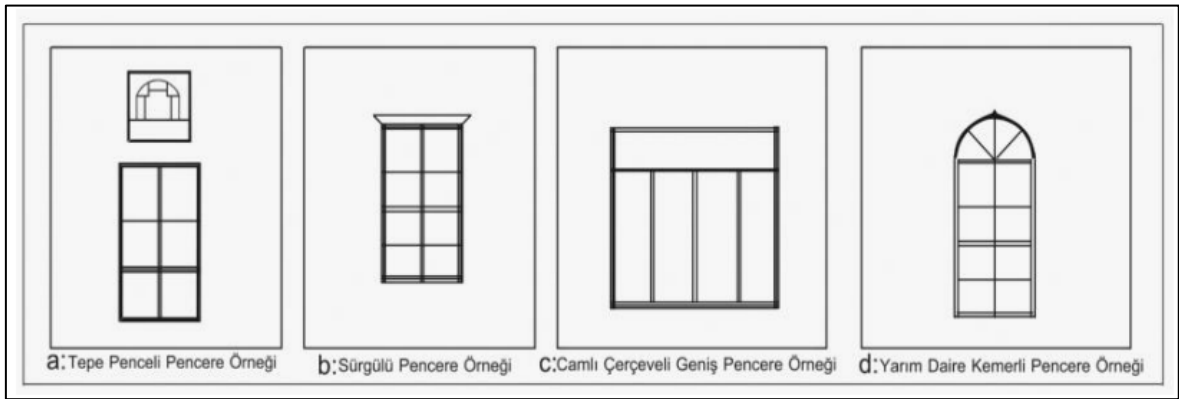
En çok görülen tasarım aynalı ya da tablalı kapı kanadıdır. Bazı kapılarda çerçeveler camdan, aynalar cevizden yapılarak renk ve doku zıtlığı aranmıştır.

Şekil.12. Safranbolu Evlerinde Kapı Örnekleri (Bozkurt, 2009)

-Pencereler; Safranbolu evlerinde pencereler iç düzenin kuruluşunu güçlü biçimde etkilemiştir. Toplumsal inanışlar ve gelenekler, evin kendi içine doğru çekilmesini gerektirmiştir. Bazı çözümlerde dış çevreye, sokağa ve yapı dışına açılma eğilimleri göstermiştir. Alt katlardaki dışa açılan pencereler hem güvenlik hem de gizlilik açısından küçültülmüş ve madeni kafesler, ahşap kapaklar ve ahşap kafesler yapılmıştır. Üst kat pencereleri ise büyük boyutta ve en iyi görüşü sağlayacak biçimde düzenlenmiştir (Uysal, 2003).

19.yüzyıla kadar Safranbolu evlerinde tepe pencereleri görülmektedir. İlerleyen yıllarda altta yer alan pencerelerdeki camlı ve hareketli yapılar tepe pencerelerini işlevsiz hale getirmiştir. Bu yüzyıldan itibaren alt pencereler, sürgülü, camlı çerçeveli ve geniş; sofalarda, yarım daire kemerli, yere kadar uzanan uzun pencereler olarak yapılmıştır.

Şekil.13. Safranbolu Evlerinde Pencere Tipleri (Bozkurt, 2009)

Sirkülasyon Elemanları;

Merdivenler; katlar arası ilişkiyi sağlayan merdivenler Safranbolu'da çok yalın tutulmuştur. Genellikle düz kolludur, bazen iki kollu ya da L biçimindedir. Üç kollu ya da döner merdivenlere sık rastlanmaz.

Merdivenler bir yanda, duvar diğer yanda çoğunlukla bir tahta perde (daraba) ile sınırlanmıştır. Darabalar korkuluk görevi görür. Altta ve bazen üstte kapı vardır. Bunlar hem güvenlik hem de yalıtım için gerekli görülmüşlerdir. Sofa çevresi açık olan evlerde merdivenin sofa yüzündeki açıklığını örten kepenkler vardır. Merdiven üstündeki boşluk birkaç basamakla yükseltilmiş ve yüksek sekilik biçimine getirilmiştir. Buraya da yüksek sofa denir.

Oda Elemanları;

-Döşeme; Safranbolu evlerinde yer döşemesi oldukça yalındır. Bunun sebebi göçebelik hayatının alışkanlıklarından kaynaklanmaktadır. Döşeme kaplaması olarak toprak, pişmiş toprak, taş ve ahşap kullanılmıştır. İlk olarak döşeme yalın toprak şeklinde bırakılmıştır. Yalın toprağın çabuk bozulmasından dolayı taş ve pişmiş topraktan üzerine kaplama yapılmıştır. Son dönem evlerinde ise ahşap kaplama yapılmıştır. En yaygın kullanılan uygulama ahşap kaplamadır (Bozkurt, 2009).

Şekil.14. Sayınlar Otel Döşeme (N. Evirgen, 2014)

-Tavanlar; hacimlerdeki değişiklikler tavanda da uygulanmıştır. Oda girişlerinin tavanı, oda tavanından alçak ve ayrıktır. Çardak eyvanları, çardak tavanından daha alçak ve yalındır. Bazı oda ve çardaklarda tekne tavanlar görülür. Bazılarında ise az kademeli bir tekne tavan yapılmıştır.

Orta sofalar, oda girişlerinin köşelere gelmesiyle sekiz kenarlı bir biçim alır, tavanda da aynı biçim devam eder. Bazen odalarda bile sekiz ya da çok kenarlı bir tavan görülür.

- Yüklükler ve dolap; dolapların ana işlevi odada bulunması gereken günlük araç ve gerecin korunmasıdır. Dolaplar işlevlerine göre adlandırılmıştır. Yüklükler yorgan ve yatakların saklandığı dolaplarken, buharı denilen dolaplara odun konulmaktadır. Mutfak ya

da kilerdeki dolaplara mutfak kaplarıyla yiyecekler konur. Dolapların üst sınırı insan elinin uzanabileceği yüksekliği geçmeyecek şekilde tasarlanmıştır. Dolap kapakları çift veya tek kanatlı olabilir. Dolapların ve yüklüklerin yükseklikleri yerden 60 cm ile 80 cm arasındadır (Uysal 2003).

Şekil.15. Safranbolu Evlerinde Buharı Örneği (Bozkurt, 2009)

Derinliği yaklaşık olarak 75-90 cm iken genişlikleri 130-150 cm arasındadır. Bu dolaplara yatak ve yorganlar konur. Gusülhane yüklüklerin içindedir. Yüklükler genellikle girişte ve ocak duvarına yakın yapılıdır.

Şekil.16. Safranbolu Evlerinde Dolap ve Yüklük Örneği (Bozkurt, 2009)

-Sergen; pencere ve kapı yüksekliğinde odayı çepeçevre dolanan ve süs niteliği taşıyan bir raftır. Bu rafın genişliği 12-15 cm'dir. Mutfakta kullanılan sergenin genişliği odalardan daha fazladır. Bu raflarda kapaklı sahanlar ve az kullanılan tencereler dizilerek süs için sergilenir.

19.yy da tepe pencerelerinin kullanımının azalması ya da ortadan kalkması sebebiyle sergen kullanımı önemini yitirmiştir.

-Musandıra; dolap ve yüküklerin üst kısmında dolapların sergen düzeyinden sonrası açık veya kapalı dolap şeklinde yapılır. Bu boşluğa musandıra denir. Bu kısımlarda az kullanılan eşyalar veya meyveler saklanır.

Şekil.17. Safranbolu Evlerinde Musandıra Örneği (Bozkurt, 2009)

-Oymalar; çoğunlukla ocağın çiçekliklerin ve oda girişlerinin yanında veya dolap yanlarında düşey bir eksen üzerinde üçer tane olarak yapılmıştır. Üstleri kemerli özel bölmelerdir. Bunlara Safranbolu'da "Oyma" denir. Genellikle süs niteliği taşırlar.

-Çiçeklik; duvar içindeki girintilerdir ve planı içbükey şeklindedir. Altında dışa doğru taşan tahta bir raf ve bu rafın iki yanında oymalar bulunmaktadır. Çiçeklikler genellikle Barok çağında ortaya çıkmıştır. Süs niteliği taşırlar ve üzerlerine ayna, sürahi, lamba ve saat koymak için kullanılırlar (Günay, 1989).

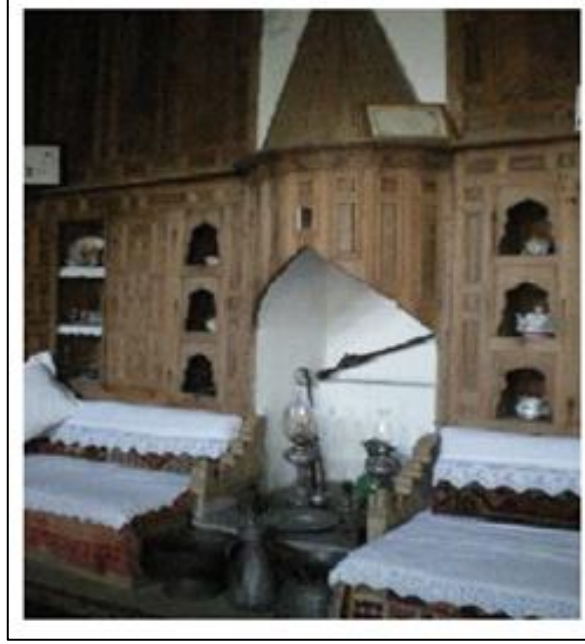

Şekil.18. Safranbolu Evlerinde Çiçeklik ve Oyma Örneği (Bozkurt, 2009)

-Ocaklar; Safranbolu evlerinde odaların her biri ayrı bir yaşama birimi olduğu için ısınma ve pişirme amaçlı kullanılmak üzere her odada ocak bulunmaktadır. Ocağı çevreleyen duvarlar ısı yalıtımı sağlamak amaçlı odanın diğer duvarlarından daha kalındır. Ocak duvarının kalınlığı 80 ile 100 santimetre arasında olup, taş veya kerpiç malzeme ile yapılmaktadır. Ocaklar, oda içine doğru çıkıntılı şekilde tasarlanmıştır. Ocakların iki yanında koltuk taşı denilen ve kıvılcım sıçramasını engellemek amacıyla yapılan aynı zamanda ocak ve sediri ayıran bir kısım bulunmaktadır. Ocağın girintili kısmına ateşlik denir.

Külahlı ocaklar; en eski ocak tiplerindedir. Davlumbaz kısmında yaşmak adı verilen ahşap bir bölüm vardır. Bu bölümün üzerinde yaşmak gibi yedi dilimden oluşan yarım koni şeklinde, ahşaptan yapılmış külâh bulunmaktadır.

Oymalı ocaklar; ocak duvarından 15 veya 20 cm çıkık şekildedir. Ahşap davlumbazın üzeri sergenle aynı hizadadır. Altı daire şeklinde kemerli ve altları tek ya da iki sıra oymalı ve süslüdür (Bozkurt, 2009).

Şekil.19. Safranbolu Evlerinde Külahlı Ocak  rneği (Bozkurt, 2009)

Şekil.20. Safranbolu Evlerinde Tek Sıra Oymalı Ocak  rneği (Bozkurt, 2009)

Çiçeklikli ocaklar; kireç sıvalı ve taş ocaklardır. Bu ocaklarda külah yerinde sıvalı çevresi kitabeli ve ortası süslü bir alan vardır. Bu tür ocaklar Barok etkisi taşır. Geç dönem ocaklarındandır.

Safranbolu'da 1850'li yıllarda soba kullanımını artmıştır. Ocaklar görevini giderek yitirmiş davlumbazlara baca eklenmiştir (Bozkurt, 2009).

Şekil.21. Safranbolu Evlerinde Ocak Örnekleri (Bozkurt, 2009)

Şekil.22. Safranbolu Evlerinde Soba Örneği (Bozkurt, 2009)

-Sedir; sofa ve odalarda pencere önlerinde boydan boya yapılmış oturma elemanıdır. Bazı odalarda ocağın iki yanındaki duvarda da sedir bulunmaktadır. Bu gibi durumlarda oda giriş duvarı hariç, sedir ile odanın üç yönünde oturma alanı sağlanmaktadır.

“Safranbolu evlerinde çardak’ın çıkartması sokağı manzarayı daha iyi gören, daha aydınlık bir oturma alanıdır. Pahlı çıkartmalarda (yazlık) bütün çıkartmayı kaplayan sedirlerle geniş bir oturma alanı yaratılmıştır.” (Günay, 1989)

Safranbolu’da sedirin üzerine kalınlığı 10 cm olan içi çeltik otuyla dolu yanlık adı verilen minderler konur. Sedirlerin pencere altına gelen sırt yaslama bölümlerine de yanlıklardaki gibi 10 cm ve içi çeltik otuyla dolu katı yastık adı verilen minderler konur. Yanlık ve katı yastıklar sabit olup üzerine daha yumuşak elemanlar ile rahat bir oturma sağlanmaktadır. Katı yastıkların eni 100x35x10 cm olup, odaya bakan yüzeyleri halı, kadife, damıska ya da basma ile kaplanmaktadır. Sedirlerin üzerine “makat” adı verilen bir örtü örtülür. İki sedirin birleştiği yere köşe minderleri konulur.

Şekil.23. Safranbolu Evlerinde Baş Odada Sedir (Bozkurt, 2009)

3.2. CEPHE ÖZELLİKLERİ VE TİPOLOJİSİ

Arsanın biçimi ve topografya evlerin tasarımını etkileyen önemli unsurlardan biridir. Şehir ve Bağlar bölgelerindeki evleri birbirinden ayıran ana etken eğimli arsalardır. Şehirdeki arsalar fazla eğimli, küçük ve düz kenarlı değildir. Bu sebeple bina girişlerinde değişik giriş düzeyleri bulunmaktadır. Bağlar bölgesinde ise eğim azdır ve arsalar geniştir.

Safranbolu Evlerinin şehir bölümünde sokağa bakan duvarları sokağın doğal çizgisinde olup aynı zamanda bahçe duvarı görevi görmektedir. Bu duvar evi sokaktan ayırır. Zemin kat taş duvarlı ve penceresizdir. Orta kat küçük ve az pencere üst kata göre daha alçak, üst kat diğer katlara göre daha yüksek, büyük pencere, ahşap çatıklı ve genellikle çıkma şeklindedir.

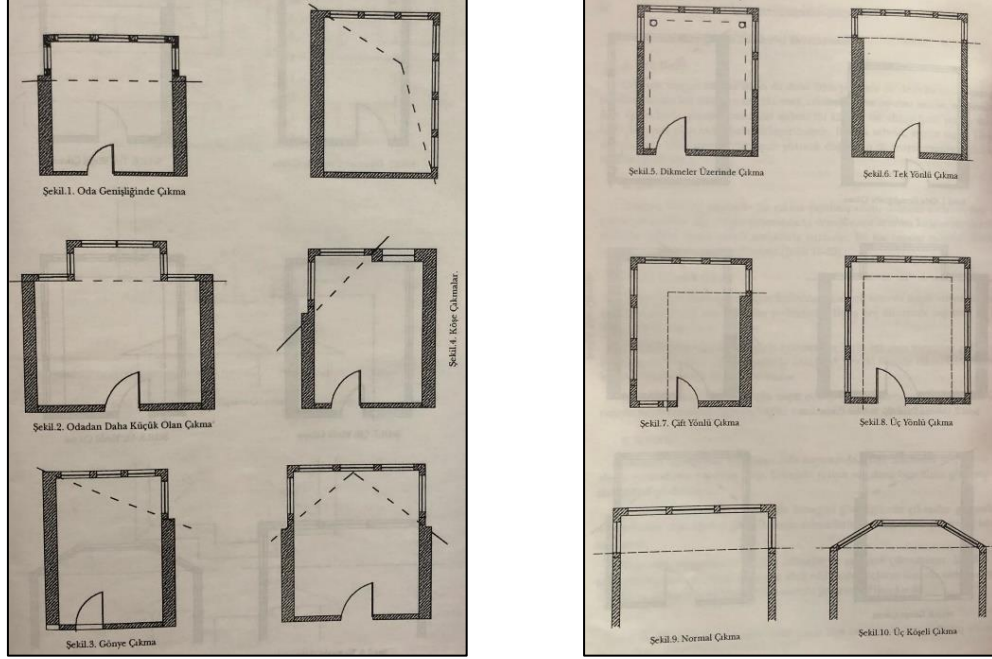

Şekil.24. Safranbolu Evlerinde Cephe (N. Evirgen, 2014)

Çukurlarda yer alan yerleşimlerin yamaçlardaki bölümlerinde eğimli bölümler vardır. Eğime göre de yapıların girişleri değişmektedir. Ön ve arka taraflarda yer alan girişler farklı amaçlarla kullanılabilir (Hacısalıhoğlu, 1995).

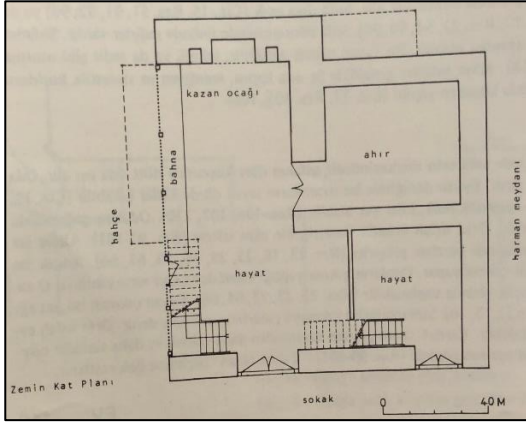
Safranbolu’da evler sokağın durumuna göre arsaya oturur. Evin bir duvarı sokak çizgisine paralel olacak şekilde yapılır. Üst katlarda çıkma ile genişletilir. Evlerin giriş kapıları genellikle çıkmaların altında olur. Böylelikle bu çıkmalar giriş kapısını yağmur ve kardan korur. Safranbolu evlerinde çıkmalar buldukları yere, yönlerine, formlarına ve yapısal sistemlerine göre dört sınıfa ayrılır. Çıkmalar evlerdeki pencere ve çatı oluşumunu da etkilemektedir.

“Çıkmaların dış ortamla görsel ilişki açısından olumlu bir etki yaptığı söylenebilir. Bu şekilde, çıkma doğrultusuna yan yüzeylerde pencere açılma imkânı sağlanmıştır. Böylece sokaklar ön cephe pencerelerinden rahatlıkla izlenebilir.” (Sümerkan, Kaya, 2003)

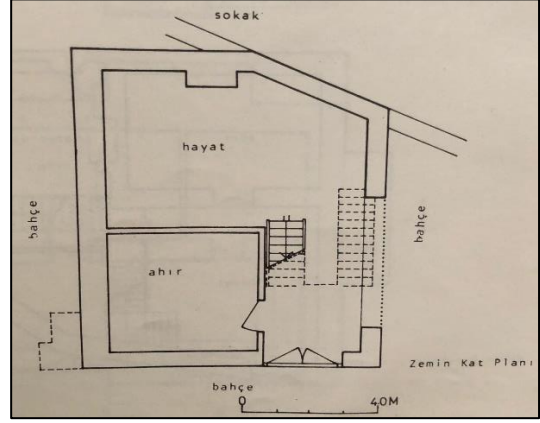

Şekil.25. Çıkma Türleri (Sümerkan, Kaya, 2003)

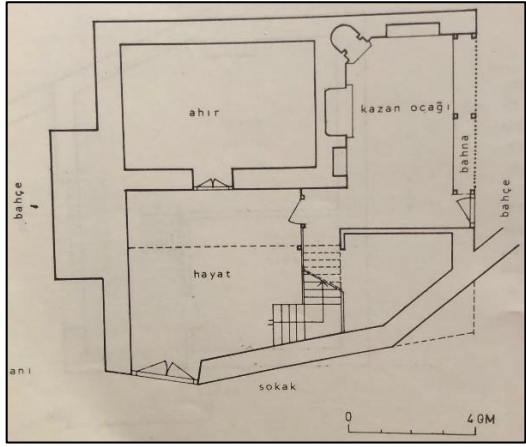
Safranbolu evlerinde sokak cephesinde kapı hariç bir açıklık yoksa genellikle evler geniş bahçeye sahiptir. Ev girişleri sokak ve arazi durumuna göre şekillenmektedir. Şekil 26, 27, 28, 29, 30, 31 de de görüldüğü gibi genellikle bütün kapılar çift kanatlıdır ve çift girişli, pahlı köşeden girişli, iç duvar hizasından girişli, çıkma altı girişli gibi çeşitleri vardır. Eğimli bir arazi yapısına sahip olan Safranbolu’da ev girişleri de bu eğime bağlı olarak farklı kotlarda yer almaktadır. Zemin kat duvarlar taş, üst kat cepheleri beyaz sıvalıdır. Pencereler dikdörtgen formundadır. Bazı evlerde ahşap çatkı sistemi cephelerde de görülmektedir.

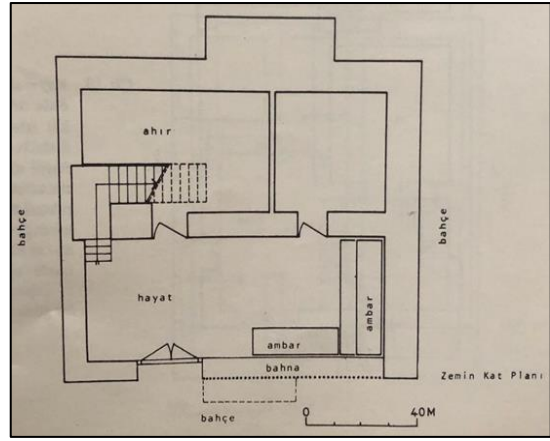
Şekil.26. Hacı Salih Paşa Bağ Evi (Günay, 1989)

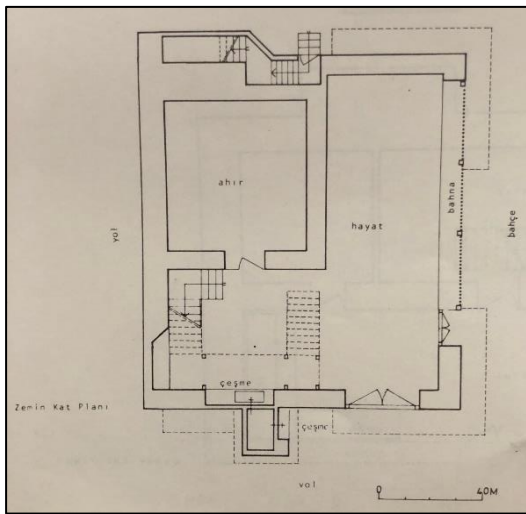
Şekil.27. Kabakçılar Bağ Evi (Günay, 1989)

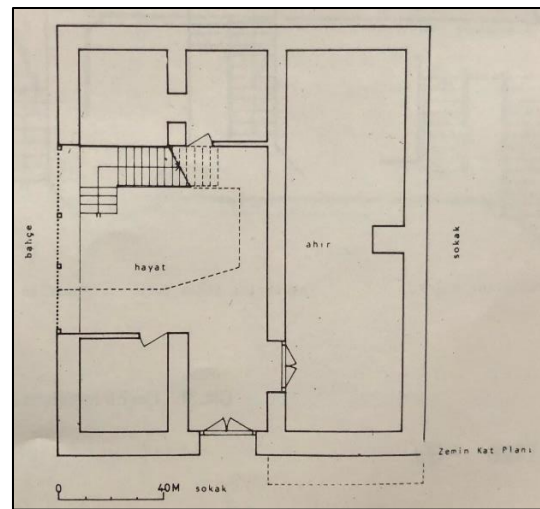
Şekil.28. Taşatarlar Şehir Evi (Günay, 1989)

Şekil.29. Arap Hacılar Şehir Evi (Günay, 1989)

Şekil.30. Kaymakamlar Şehir Evi (Günay, 1989)

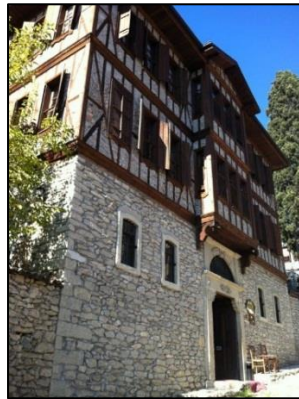
Şekil.31. Saraçlar Şehir Evi (Günay, 1989)

Şekil.32. Gülevi Konak Cephe Şekil.33. Sayınlar Otel Cephe
(N. Evirgen, 2014)

Şekil.34. Selvili Köşk Ön ve Arka Cephe (N. Evirgen, 2014)

Şekil.35. Kahveciler Konağı Ön Ve Arka Cephe (N. Evirgen, 2014)

3.3. YAPIM TEKNİĞİ VE MALZEME ÖZELLİKLERİ

Safranbolu evleri 18. yüzyıl ve 19. yüzyıl Türk toplumunun yaşantısını günümüze yansıtan geleneksel Türk evlerindedir. Genellikle iki veya üç kattan oluşan Safranbolu evleri gizliliği ön planda tutup, iç ve dış yaşantıyı birbirinden ayırır. Bu sebeple zemin katlar penceresiz olup taş ile kaplıdır. Zemin kat üzerinde her evde bulunmayan ve üst katı hazırlayan ara kat bulunmaktadır. Ara katların yüksekliği az, pencereleri küçüktür. Daha çok kış aylarında kullanılır. Üst katlarda ise geniş pencereler ve çıkmalar bulunmaktadır. Çıkmalar payandalar ile desteklenmektedir. Safranbolu evlerinin duvarları beyaz renktedir. Üst kat dikmeleri geniş muşabak ve glistere denilen ahşap tahtalar ile kapatılmıştır. Bölgede ağacın çok olması evlerin ana malzemesi olarak ahşabın kullanılmasına sebep olmaktadır. Evlerde ahşap çatkı sistemi kullanılmaktadır.

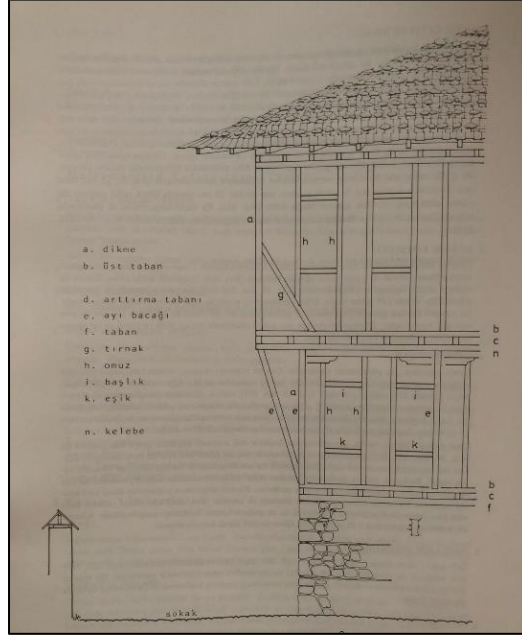
Temel; yaklaşık 100 ile 150 cm derinliğinde sağlam zemin bulunana kadar kazılıp iri temel taşları ile çamur harç konularak hazırlanır. Temel genişliği genellikle 80-100 cm kadardır. 100 cm'ye kadar su basman kotu bulunur.

Zemin Kat; Zemin kat duvarları 80 cm olup çamur harç ile örülür. Taş duvarlarda kızılçamın kullanıldığı aralarında 1 metre bırakılarak hatıl sistemi oluşturulmuştur. Genellikle evin ortasında bulunan ahır ve hayat bölümünü ayıran ve çatıya kadar çıkan taşıyıcı duvara bel duvarı adı verilir.

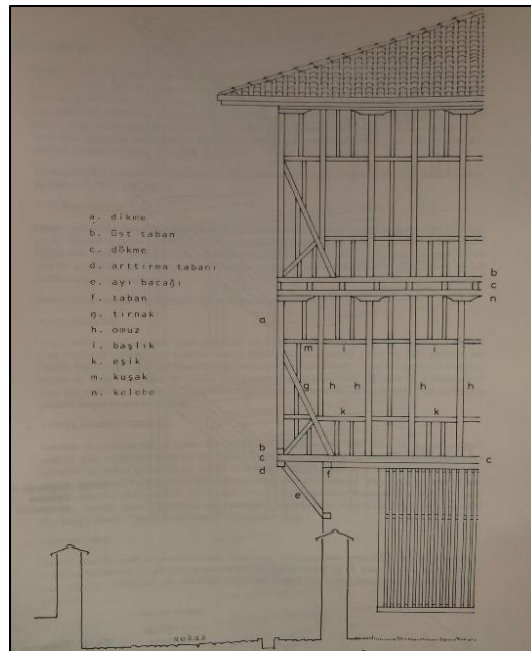
Ahşap Çatki; Safranbolu evlerinin üst katları ahşap çatki sistemi ile kurulur. Bu sisteme yeğdane denir. Yeğdane ağaçları genellikle 10-12 cm kalınlığındaki köknar ağaçlarıdır. Köşelerde deprem yüklerini azaltmak için yanlama denilen sistem vardır. 20-40 cm arasında tabana çivi ile bağlanan dikmeler bulunmaktadır. Ahşap çatkılar yapıya esneklik kazandırır.

Omuz denilen dikmeler pencerelerin yanındadır ve iki pencere arasında bir dikme vardır. Çıkmalar alttan “ayıbacakları” diye adlandırılan parçalarla desteklenir. Geniş açıklıklı hayat tavanındaki kirişler de yanlardan ayıbacaklarıyla güçlendirilir. Kertmeler tabana oturan yanlamaların ucundadır. Ayıbacakları bunlara kertmelerle oturur. Eski örneklerde çatki araları kerpiçle, yeni örneklerde küfünk taşı veya yeğdane taşı denilen

10cm çapında küçük taşlar ile çatkının dış yüzüne tahta kalıpla çakılıp içeriden harçlanarak örülür (Günay, 1998).

Şekil.36. Eski Döneme Ait Bir Çatki Yöntemi (Günay, 1989)

Şekil.37. Daha Yeni Döneme Ait Bir Çatki Yöntemi (Günay, 1989)

Dolgu; Çatki araları eski örneklerde kerpicin kılıcına örülmesiyle doldurulmuştur.

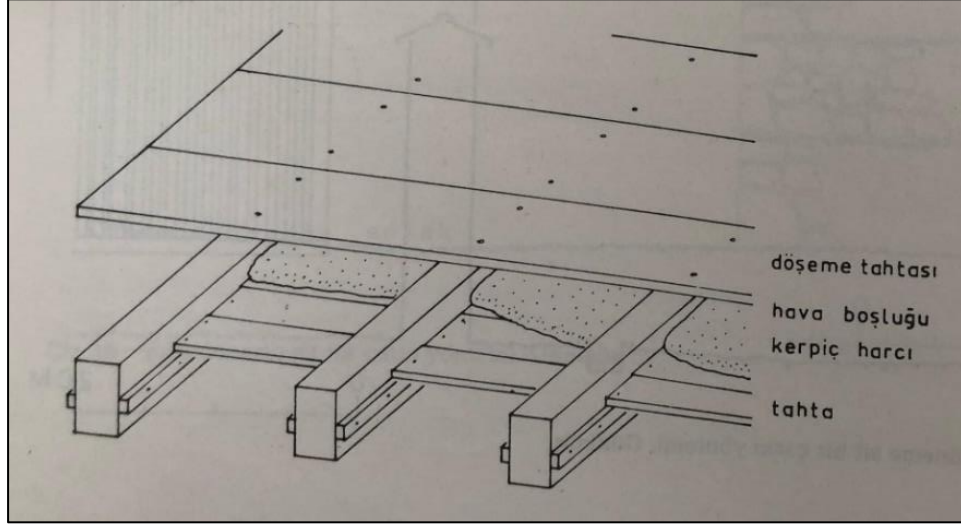
Şekil.38. Kerpicin Kılıcına Örülmesi (Günay, 1989)

Şekil.39. Ahşap Çatkılar ve Harçla Örülmesi (Günay, 1989)

Sıva ve badana; pencereler takıldıktan sonra çamur harçla 2-3 cm kalınlığında iç ve dış cephe sıvası yapılır. İnce sıva için söndürülmüş kireç kullanılır. Kireç 15-20 gün bekletilir. Sonra kütük üzerinde satırla kıyılan kıtık (kendir) ile karıştırılır. Daha sonra 3-5 mm kalınlığında uygulanır. Safranbolu evlerinin badanası içinde katkı bulunmayan kireçle yapılmaktadır.

Döşeme kirişleri; dökme adı verilir ve araları 35-40 cm kadardır. Döşeme kirişlerinin dışa bakan aralıklarına frengi adı verilir. Frengi aralıkları ya bel pervazı ile örtülür ya da taş ve harç ile doldurulur.

Şekil.40. Döşeme (Bulgurlama) (Günay, 1989)

Döşemeler; dökme üzerine kavuş denilen tahtaların çakılması ile yapılmaktadır. Bini ya da lamba bulunmamaktadır. Eğer odanın altı hayat ise, dökme araları tahta ile kaplanarak üzerine kerpiç koyulur ve döşeme tahtası çakılır. Bu sisteme bulgurlama denir. Yalıtım sağlamak amacıyla kışlık evlerde uygulanır.

Çatı ve saçak;

“Çatılar oturtma çatı yönteminde yapılmıştır. Kısa bir mahyaya (kuzgun) oturan kalın kesitli dört eğik mahyaya (maha) yine kalın kesitli mertekler (çelik) mahyadan saçağa doğru açılarak yerleştirilmiştir. Böyle çatılara dört mahyalı çatı denir. Mahya, dikmelerle (kuzgun dikmesi) taşıyıcı duvara oturtulur. Mertekler, gerektiği yerde aşıklara (kandil) oturur, ama çokluk mahyadan saçağa kadar kendi başlarına dururlar. Mertekler üzerinde enine konulmuş aşıklar (giliste) vardır. Bunlar pedavra ya da kiremit boyunda aralıklarla saçağa paralel yerleştirilmişleridir.” (Günay, 1989)

Çatı örtüsü; çatılarda su sızdırmasını önleyen karaçam kullanılarak çatı eğimine paralel bir şekilde kiremit ile kaplanır.

Tahta b6lmeler; oda girişleri, abdestlik, hela ve açık sofaların dış duvarları tahta b6lmeler ile yapılır. Bu b6lmelere daraba adı verilir.

Tavanlar; genellikle ceviz ağacının tercih edildiği tavanlarda geometrik şekiller ağırlıklı olarak s6sleme amaçlı uygulamalar yapılmaktadır.

şekil.41. Selvili K6řk Tavan 6rneği (N. Evirgen, 2014)

şekil.42. Selvili K6řk Tavan 6rneği (N. Evirgen, 2014)

BÖLÜM IV

SAFRANBOLU GELENEKSEL EVLERİNDE KORUMA OLGUSU

4.1. TARİHİ YAPILARDA BOZULMA NEDENLERİ

-Fiziksel Nedenler

Binalar yıllar boyunca doğanın etkileri sonucunda yıpranırlar. Düzenli bakım yapılmadığında binalarda hasarlar gözlenebilir. Yazın fazla sıcaklardan dolayı genişleyen malzemeler, kış soğuklarında don ile karşı karşıya kalır. Isı farklarından kaynaklanan donma ve çözünme süreçlerinde malzemeler yorulur ve yıpranır. Çeşitli sebeplerle bina içine giren suyun hareketi yapı malzemelerine zarar vermektedir. Suyun hareketi nedeniyle zeminde oluşarak yükselen nem, strüktürü ıslatmakta bu durum da taşıyıcı sisteme gelen yükü arttırdığı için yapısal bozulmaya sebep olabilmektedir.

Yağmur suları, çatı kaplamasında meydana gelen arızalar sebebiyle binadan uzaklaştırılmadığında, yosun ve otların oluşmasına uygun ortamı hazırlar ve bu durum ahşap çatı ve döşemelerde mantarların gelişimine de sebep olur. Ciddi hasarların başlangıcı sayılabilecek bu bozulmalara karşı sürekli bakım yapılarak problemlerin giderilmesi gereklidir. Yağmur suları, bina yüzeyinde aşındırıcı etki yaparak hasarlara yol açabilir. Suyun etkisi ile ilgili olarak don olayı da yapılara zarar verir. Duvarlarda oluşan çatlaklara giren sular donduğu zaman kama etkisi oluşturur. Bu da çatlakların büyümesine ve duvarlardan parçaların kopmasına neden olur (Kent Mühendislik).

İklim özelliklerinden ziyade, yapının bulunduğu arsa koşulları yapıya zarar veren etkilere biridir. Çukur veya yamaçta inşa edilmiş bir yapı su baskınlarından zarar görebilir.

Yeraltı suları ve yeraltı nehirleri temel altındaki toprağı aşındırdığı için bina temellerini zayıf bırakarak zarar verebilirler. Temellerin zayıf ve yetersiz olması üst katlardaki duvarlar ve taşıyıcı sistemde çatlaklara yol açabilir. Yapının bulunduğu zeminin dayanıklılığının düşük olması, yapıda bazı hareketlerin oluşması yapıda

bozulmalara yol açabilir. Temel zemini düzgün yapılmadığında binada çatlama görülebilir.

Atmosferi kirleten sanayi atıkları, ısınmada kullanılan sistemler, taşıtların sebep olduğu zararlı gazlar, binaların üzerinde kirli tabakalar oluşmasına ve taşların erimesine sebep olan asit yağmuruna neden olmaktadır. Havada bulunan karbondioksit ve kükürt gazları yağmur suyunda eriyerek taşlara zarar veren asitleri ortaya çıkarmaktadır. Asidin aşındırıcı etkisi ıslanma sebebiyle yüzeylerdeki bezemelerin özelliklerini yitirmesine sebep olmaktadır.

Tarihi kentlerdeki sokaklarda trafik, insan ve at arabasına göre düzenlenmiştir. Bu sokakların araç trafiğine açılması yolların çevresindeki yapılarda titreşimlere ve bina temellerine yapılan baskı sonucu ortaya çeşitli hasarlar çıkarmaktadır. Dar sokaklarda bulunan binaların köşeleri ve tarihi kapılar da araçların sürtünmeleri sonucu çizilmekte ve zarar görmektedir. Bölgesel olarak korunması istenen tarihi kentsel dokularda yaya bölgelerinin oluşturulması, trafiğin denetlemesi gerekmektedir

Safranbolu'da yerleşim araziye bağlı olarak suyun akışını sağlayacak şekilde planlanmış ve yollar, bahçeler taş kaplanmış. Bina temel ve alt kat duvarlarında taş arasındaki dolgu malzemeleri suyun aşındırıcı etkisi ile zarar görmüş bu durum bazı binalarda hasara yol açmıştır.

Çarşı bölgesinde evlerin birbirine daha yakın olması binaları iklimin olumsuz etkilerinden korumuştur.

-Biyolojik Nedenler

Kuş, böcek ve fare gibi hayvanlar da yapılara zarar verebilmektedir. Hayvanların çatı ve duvarlarda verdikleri zararlar binanın su almasına neden olabilmektedir. Ahşap kurtları ahşabı içten kemirirler ve ahşabın zayıflamasına neden olurlar. Taşların üstlerine yerleşen mikroorganizmalar da yapılara zarar verir.

-Kimyasal Nedenler

Geleneksel mimaride taş, kerpiç, tuğla ve ağaç gibi doğal malzemeler tercih edilmiştir. Kullanılan bu malzemelerin kalitesinin düşük olması yapıların bozulmasını hızlandırmaktadır. Taşların içinde kil tabakaları ve yabancı maddelerin bulunması aşınmanın hızlı olmasına ve bulunduğu tabaka ya da damardan kopmasına neden olur. Tortul külteler doğada yatay tabakalar halinde yer alırlar. Eğer taş blok, taşın suyuna ters olarak hazırlanır ve doğadaki durumuna dikkat edilmeden yerine konursa, bozulma ortaya çıkar. Bu genellikle tabakaların katmanlar halinde dökülmesi ile sonlanır. Seçilen taşın yapısı dayanıksız ise dağılması da kolay olur.

“Antik dönemden günümüze, önemli yapıların özenle seçilen malzemelerle yapılması mimarlık geleneğidir. Anadolu'nun birçok ören yerinde rastlanan tapınak, tiyatro gibi anıtlar iri boyutlu, dayanıklı taşlarla yapıldıkları için günümüze kadar gelebilmişlerdir.”¹⁰

“Safranbolu’da da temel ve zemin kat duvarları yapımında küfünk taşı kullanılmaktadır.” (Günay, 1989)

Ahşap iskelette kullanılan sert ağaçlar yapının uzun ömürlü olmasını sağlar. Türkiye’de çoğunlukla yumuşak ağaçlar kullanılarak yapılan ahşap çatkılar yapının ömrünü kısaltmaktadır.¹¹

“Karabük orman işletmesi alanında ağaçların %38i köknar, %30u kayın, %20 si çam, %9u meşedir.”¹²

Safranbolu’daki yapılarda kullanılan ağaçlar genellikle köknar ve çamdır, bazı yapılarda ceviz ve kavak ağacının da kullanıldığı görülmektedir. Bu ağaçların yapılarda kullanılmasının temel sebebi ulaşılabilir olmasının yanı sıra dayanıklılık düzeyinin de yüksek olmasıdır.

¹⁰⁻¹¹ 15.05.2019<<https://www.restorasyonforum.com/index.php?topic=1969.0>>

¹² 22.07.2019<<https://e-tarih.org/sayfam.php?m=teser&id=99>>

-Doğal Afetler

Deprem, sel, toprak kayması ve tayfun gibi olaylar tarihi yapıların hasar görmesine sebep olmaktadır. Ülkemizin deprem kuşağı üzerinde bulunması sebebiyle tarih boyunca tarihi binalar depremlerden zarar görmüş ve tekrar yapılmışlardır. Özellikle akarsu yatakları veya civarında bulunan tarihi yerleşim alanları aşırı yağış sonrası oluşan seller sebebiyle zarar görmektedir.

Karabük Batı Karadeniz bölgesinde olması nedeniyle Türkiye'nin önde gelen heyelan alanlarından birisidir. Bu sebeple bölgede birçok heyelan gözlenebilmektedir. 1985 ve 1998 yılında büyük heyelanlar meydana gelmiştir. Afet İşleri Genel Müdürlüğünün 1950-2000 yılları arasında Karabük'te yapmış olduğu heyelan etütleri ile toplam 1532 konutun heyelandan etkilendiği kaydedilerek nakil yolu ile korunmaları öngörülmüştür. 1998 yılında meydana gelen heyelanlar da aşırı yağış koşullarında su baskınları ile birlikte meydana gelmiştir. Batı Karadeniz de Sinop hariç diğer tüm illerde etkili olmuştur. Meydana gelen doğal afetler sonrasında Safranbolu Ovacuma Beldesi'nde 30 afet konutu inşa edilmiştir (Temiz, Şengün, 2007).

“Karabük'ün dolayısıyla Safranbolu'nun Kuzey Anadolu Fay'ına olan yakınlığı, olası bir depremde kentin önemli oranda etkileneceğinin en önemli gerekçesini oluşturmaktadır.” (Temiz, Şengün, 2007)

Kuzey Anadolu fay hattının oluşturduğu tarihteki depremlere bakıldığında 1943'te Tosya- Ladik (7.2 şiddetinde) ve 1944'te Bolu- Gerede (7.2 şiddetindeki) depremleri olmuştur. Karabük'e en büyük hasarı 1944'deki deprem vermiştir. Bu depremler Safranbolu'da da etkili bir şekilde hissedilmiştir. Tarihi Yapılar için Deprem Risklerinin Yönetimi Kılavuzunda Safranbolu gibi arkeolojik ve kentsel sitlerde bu varlıklara yapılacak restorasyonların minimumda tutulmasına, özgün tasarımlarının korunmasına, yapım tekniklerine ve taşıyıcı sisteme çok az müdahale edilmesine özen gösterilmelidir denir (Vakıflar Genel Müdürlüğü).

1944 yılında meydana gelen depremde Safranbolu ilçe merkezinde bulunan bir camide hasar meydana gelmiş, Cinci Hanı'nın bazı kısımları yıkılmıştır.

-İnsan Kaynaklı Nedenler

İnsanlar binaların bakımsız kalması, terk edilmesi ve kasıtlı olarak tahrip edilmesi gibi sebeplerle tarihi binaların yok olmalarına sebep olabilirler. Tarihi yerleşkenin terk edilmesi ve bulunduğu kentsel dokunun bakımsız kalması o bölgenin sosyal ve ekonomik sorunlarıyla ilişkilidir.

Binaların taşıyıcı sistemlerinde ilk yapılışında mimari elemanlardaki ölçüm hataları ileride önemli hasarlara yol açar. Örneğin duvar, ayak, payanda gibi taşıyıcı elemanların yük sağlaması yanlış yapılırsa yapının çökmesine bile neden olabilir.

Yapılarda kullanılan tuğlanın iyi pişirilmiş olması yapının dayanıklılığını arttıran bir özelliktir. İyi pişirilmemiş kötü tuğlalarla yapılan duvarlarda aşınma, dökülme, çukurların oluşması şeklinde yüzey kayıpları ile ayrışma, dağılma biçiminde hasarlar gözlenebilir. Kâgir yapılarda, ana malzemeyi birleştirici olarak kullanılan harcın niteliği de binanın dayanıklılığını etkileyen önemli bir unsurdur. Çamur veya zayıf kireç harçları ile örülen duvarlarda zamanla harçta bozulma meydana gelir ve yapının zarar görmesine sebep olur.

Ahşap strüktür ile inşa edilen yapılarda sert ağaç kullanılması yapının dayanıklılığını artırır. Yumuşak ağaç kullanılarak yapılan ahşap çatıklar ise daha kısa ömürlü olmaktadır.

Yapıda kullanılan bağlayıcı malzemelerin doğru bir teknik kullanılarak uygulanması yapının dayanıklılığı açısından büyük önem taşır. İlk tasarımda yapılan hataların düzeltilmesi zor olabilir. Böyle durumlarda ortaya çıkabilecek hasarlar sürekli bakım ile giderilmeye çalışılır. Eğimli çatılar genellikle fazla yağış alan bölgelerde uygulanır. Bu çatıların dayanıklı malzeme ile kaplanması gerekmektedir. Bazı yapılarda gördüğümüz düz çatı kullanımını zordur ve düzenli bakım yapılmasını gerektirir.¹³

Tarihsel dokuların korunması, bu yapılarda yaşayan halkın hassasiyetine ve kullanım amaçlarına göre farklılık göstermektedir (Kılıç Ecemiş, Türkoğlu, 2015).

¹³ 11.01.2019<<https://www.restorasyonforum.com/ahsap/tarihi-yap305lar305n-bozulma-sebepleri/>>

Yapıların kötü kullanımı, harabiyeti hızlandırır. Sahiplerinin başka yerlere göçüyle kiralanan binalara kiracıların yaptığı müdahaleler yapının özgünlüğünü bozmaktadır.¹⁴

Bu durum Safranbolu'da olduğu gibi diğer illerde de görülmektedir.

Safranbolu evlerinde yapılan restorasyon çalışmalarında; özellikle konaklama amaçlı kullanılacak binalarda hatalı malzeme kullanımı ve hatalı detay çözümlenmeleri sebebiyle ortaya çıkan yanlış onarım çalışmaları daha çok bozulmalara yol açmaktadır. Yeni işlevleri gereği ihtiyaç duyulan yeni alanlarda mevcut plan şemasını bozarak eklentiler yapılmaktadır. Özgün plan şemasında bulunmayan bölümler yapıya eklenmekte ve yapının özgünlüğü bozulmaktadır. Konaklama işlevi almaları sebebiyle farklı alanlara ihtiyaç duyan işletme sahipleri odaları birleştirebilir, genişletebilir veya daraltabilir, dolayısıyla plan üzerinde bozulmalara yol açabilmektedirler. Yine yeni işlevleri gereği değiştirilen kullanım alanı ihtiyaçları sebebiyle restoran veya bazı odalara cam açılması veya büyütülmesi gibi değişiklikler de cephe özelliklerine zarar vererek bozulmalara neden olmaktadır. Genellikle ahırdan dönüştürülen restoran bölümlerine uygulanan işlemeli tavan çözümü de yapının aslına uygun bir çözüm değildir ve iç mimari mekân özelliklerine zarar vermektedir.

Safranbolu evlerinin dış cephelerindeki en yaygın bozulmalar sıva ve boya bozulmalarıdır. Ayrıca cephe düzenine ilişkin olarak; kapı, pencere, gliste, cumba ve vitrin gibi elemanlarda da bozulmalar görülmektedir. Yapıya yeni ek olarak yapılan klimalar, güneş enerjisi panelleri, gölgelikler ve tabela gibi yönlendirme elemanları da görsel kirlilik adı altında insan kaynaklı bozulma sebeplerindedir. Yapılardaki usulsüz eklentiler ve malzeme değişiklikleri de bozulmaya neden olan öğelerdendir (Kılıç Ecemiş, Türkoğlu, 2015).

4.2. ONARIM VE RESTORASYON ÇALIŞMALARI

Tarihi yapıların onarımı yapılmadan önce, hasar görmelerine sebep olan etkenlerin gözlem ve teknik olarak incelemesi yapılmalı ve nedenleri saptanmalıdır. Restorasyonu yapacak mimarın yapıyı dikkatli bir şekilde incelemesi gereklidir. Binanın değişik

¹⁴ 24.02.2019 <<https://www.restorasyonforum.com/ahsap/tarihi-yap305lar305n-bozulma-sebepleri/>>

zamanlarda: örneğin, yazın aşırı güneşte, yağmurlu havada, karlı havalardaki durumunu izleyerek nasıl etkilendiğini belirlemelidir. Bunun dışında binada çatlama, yosunlaşma ve benzeri bozulmaların tespit edilmesi araştırılmalıdır. Binayı iyice tanıdıktan sonra iyileştirme çalışmalarına başlanmalıdır. Bu araştırmalar yapılmadan bulunulan müdahaleler geçici çözümler üretilip bozulmaların gizlenmesi ve devam etmesine sebep olur. Hasara sebep olan durumlar ortadan kaldırılmadığında bozulmalar devam eder.

Tarihi yapıların restorasyon süreçlerinde yapıdaki bozulmalara sebep olan etkiler incelenmeli ve buna göre işlem yapılmalıdır.

Kötü kullanım binadaki hasarı hızlandıran önemli bir etkidir. Binalarda sonradan ve projersiz eklenen ara katlar, ilave bölme duvarları, sokak cephesine açılan vitrin, ayrı giriş gibi öğeler yapıyı değişime uğratmaktadır.

Gerekli eğitimi almamış ve yapıda bilinçsizce hatalı değişiklik yapan kişiler yapının strüktürüne zarar vererek tarihi yapıların daha çok zarar görmesine sebep olurlar.¹⁵

“Onarım uzmanlık gerektiren bir iştir.” (Venedik Tüzüğü 9. Madde). Onarım aşmasında uygun malzeme ve teknik kullanılmadığı takdirde kaba bir tamirden farkı olmaz. Koruma kurullarının anıtların koruma derecelerini belirlerken yaptıkları hatalar da anıtlara zarar vermektedir (Erder, 1977).

Türkiye ve Avrupa’da tarihi eserlerin korunması büyük önem taşımaktadır. Tarihi dokunun korunabilmesi için üretilen projeler titizlikle takip edilmiş ve hayata geçirilmiştir. Kamu kurum ve kuruluşları, vakıflara ait binalar Safranbolu’da Karabük valiliği, kaymakamlık vb. kurumlar tarafından desteklenerek restore edilmiştir. İlçe genelinde restorasyon çalışmaları hazırlanan projeler ile hayata geçirilmiştir.

¹⁵05.04.2019<(https://www.restorasyonforum.com/index.php?PHPSESSID=ee6d4jl686p6jc7ha9pel3gjm0&topic=6900.msg15395#msg15395)>

4.3. SAFRANBOLU'DA KORUMANIN GEÇMİŞİ VE KORUMA AMAÇLI İMAR PLANLARININ ETKİLERİ

Bir ailenin kullanımı için planlanan Safranbolu evleri; iki katlı ve çok odalı olduklarından birden fazla ailenin yaşayabileceği formlara dönüştürülerek kullanılmıştır. Bu tarz evlerde daha önce yaşamayan yeni malikler buldukları bölümü rahat yaşayabilecekleri şekilde yeniden düzenlemiş, yeni evlerinin üst katları için dışarıdan merdiven yapmış, evi yatay ya da dikey birkaç bölüme, daireye ayırmış, oturmadıkları bölümü başkalarına kiralamıştır (Ulukavak, 2015).

“Sahip değiştiren her evin kapısından penceresine, temelinden çatısına kadar değiştirilme arzu ve çabasının yaygınlaşması ve dolayısıyla Safranbolu kent dokusunun bozulmaya bağlanması, kentin korunmaya alınmasının en önemli nedenleridir.” (Ulukavak, 2015)

Bu bağlamda 1936, 1968, 1981, 1990 ve 2010 yıllarında imar planları düzenlenerek şehir koruma altına alınmaya çalışılmıştır.

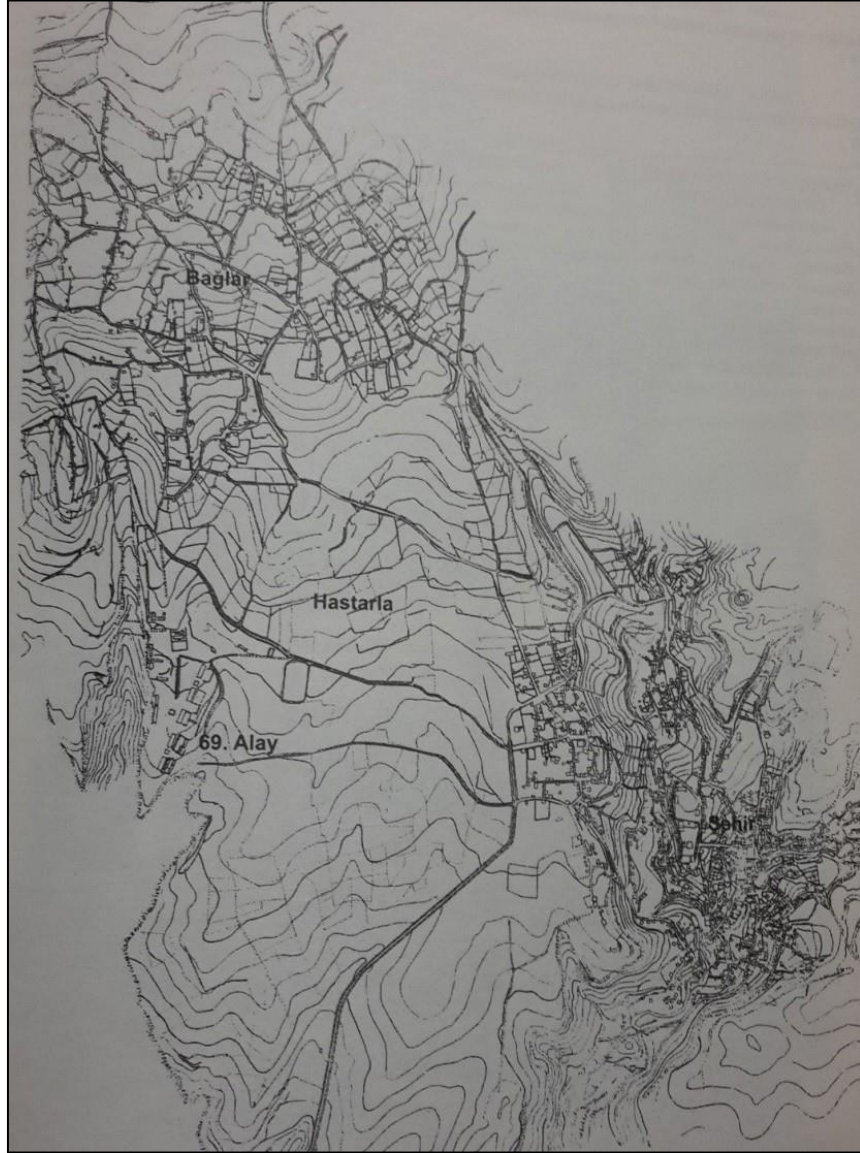
-1936 Tarihli İmar Planı

Şehirci ve Mimar Burhan Arif Ongun tarafından hazırlanan plan Safranbolu'nun ilk İmar Planı'dır ve gelişim talepleri doğrultusunda şekillenmiştir. Safranbolu'nun hâlihazırdaki durumunu gösteren harita, Ongun'un verileri ve Aytekin Kuş'un katkılarıyla 1936 yılında yayınlanmıştır (Kuş, 2009).

Haritada Şehir (Çarşı), Bağlar ve Kıranköy bölgeleriyle bunların arasındaki boş alanlar gösterilmiştir. Plan raporunda Çarşı ve ona komşu Kıranköy ile Bağlar bölgesindeki boş alanlar yeni yerleşim bölgesi olarak yazılmıştır. Plan şehrin bir an önce yeni bir yerleşim bölgesine taşınması gereğini vurgulamaktadır (Ongun, 1936).

Ongun'un planlarında işaret ettiği yerleşim alanları ilgi görmüş, halk ikinci evlerinin bulunduğu Bağlar bölgesine doğru kaymıştır. Karabük'te açılan demir çelik fabrikaları yaşam standartlarını değiştirmiş, yapılardaki dönüşümü de hızlandırmıştır. Planda yer alan Emek Mahallesi'ndeki yeni yerleşim alanı işçi evleri olarak

biçimlenmiştir. Endüstrileşmenin etkisiyle işçi ve memur kesimi ortaya çıkmış, onlar için Ataevler, Memur Evleri gibi az örneği kalan, bir, iki veya üç katlı konutlar inşa edilmiştir. Bağlar bölgesinde geleneksel ev tipolojisinden mekânsal olarak uzaklaşmadan çağdaş tekniklerle yapılan konutlara da rastlanmaktadır. Bu yapılar, apartman tipolojisindedir ve Safranbolu’da II. Dönem Yapıları olarak adlandırılmaktadır (Yetiş, Turcan, Dinçer, 2018).

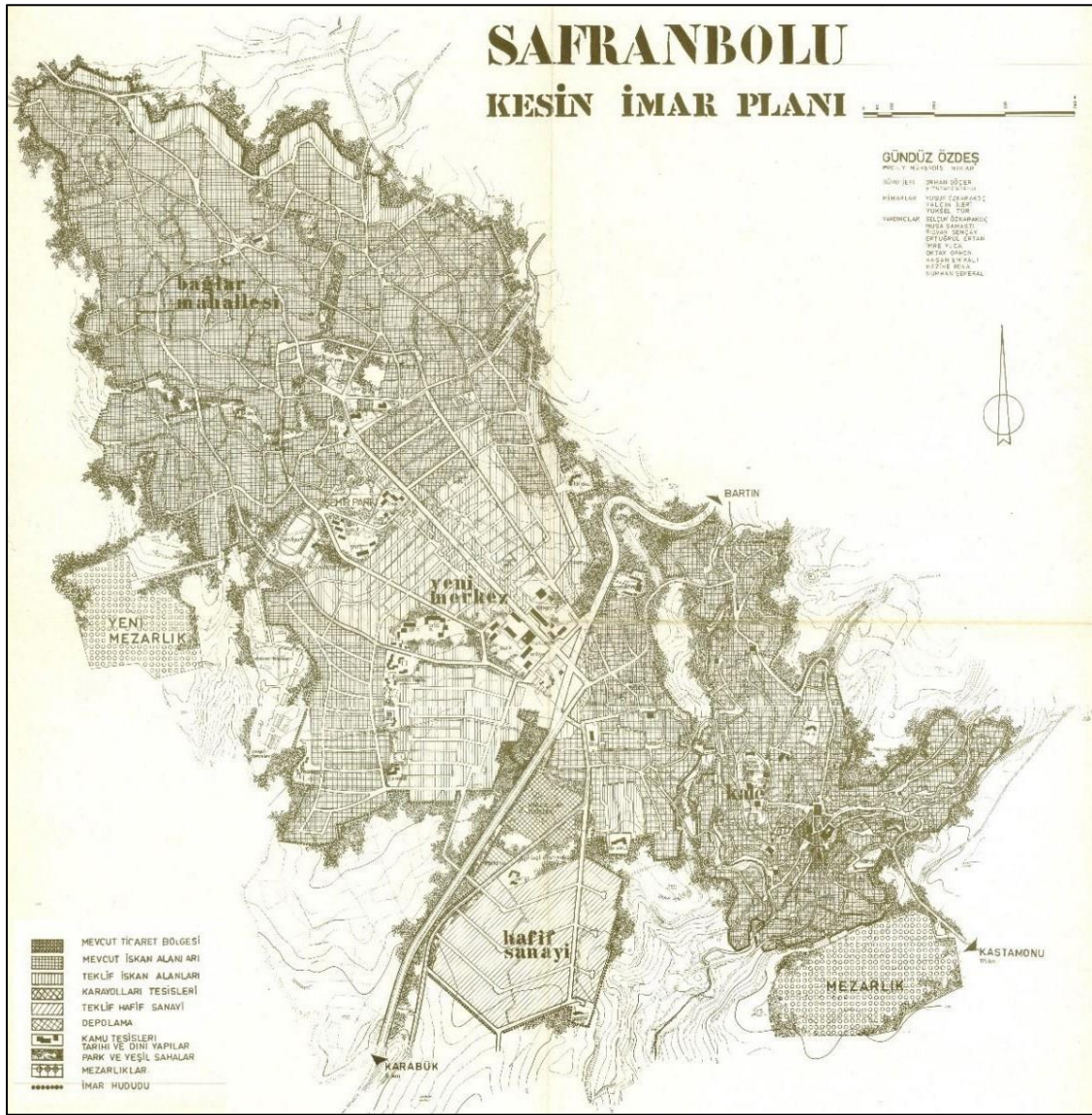
Şekil.43. 1936 Yılında Safranbolu (Ongun, 1936)

28.09.1967 tarihinde İmar İskân Bakanlığı tarafından onaylanarak uygulanan İmar planlarının açıklama raporunda Tarihi veriler bölümü bulunmakta ve Safranbolu'nun

Osmanlı sivil mimarisinin seçkin örnekleri ile dolu olduğu bunların korunacağı ifadesi yer almaktadır.

-1968 Tarihli İmar Planı

Prof. Y. Mühendis Mimar Gündüz Özdeş'in hazırlamış olduğu 1/5000 ölçekli İmar Planı'nda yeni yerleşim bölgeleri eski şehrin dokusuna zarar vermeden kurgulanmıştır (Yetiş, Turcan, Dinçer, 2018).

Şekil.44. 1968 Yılı Nazım İmar Planı (Yetiş, Turcan, Dinçer, 2018)

Safranbolu 1985 yılında kentsel sit ilan edilerek Koruma Amaçlı İmar Planı çalışmalarına başlanmıştır. 17 Aralık 1994 yılında UNESCO Dünya Mirası Komitesi Tarafından Dünya Mirası Listesine alınmıştır.¹⁶

“1975-77 arasında Safranbolu halkı her yıl 200-250 tarihçi, sanat tarihçisi, mimar, ressam, heykeltıraş, fotoğrafçı, politikacı, yazar, gazeteci, film yapıcısı Türk aydınını kendi evlerinde yılda bir hafta misafir ettiler. O zaman Türkiye'nin en büyük aydın belediye başkanı olan Kızıltan Ulukavak bu toplumsal hareketin başını çekti. Kasaba halkını örgütledi. Ve Türkiye'de şimdiye kadar hiçbir kent ve kasabada olmayan bir tarihi kent koruma olgusunu gerçekleştiren yolu açtı.” (Kuban, 2013)

-1981 Tarihli İmar Planı

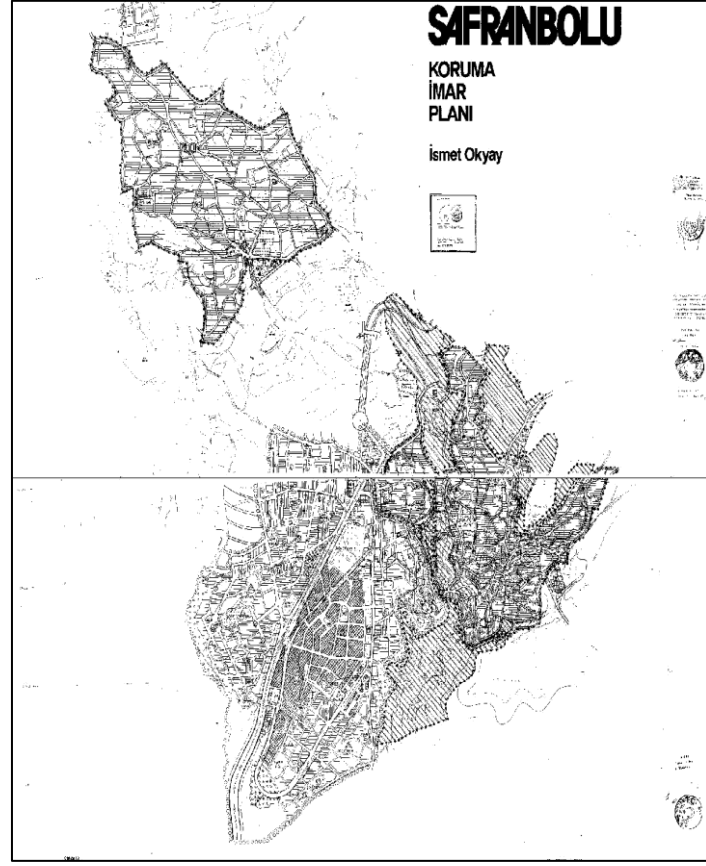
Karabük-Safranbolu İmar Planı İller Bankası eski şehircilik uzmanı Y. Mühendis Mimar Baran İdil tarafından hazırlanan planda kişisel bir özen gösterilerek koruma bölgeleri oluşturulmuştur (Başbuğ vd, 2011).

1990'daki Koruma Amaçlı İmar Planına kadar olan yıllarda sit alanlarının etrafında silueti değiştirecek yeni yapılanmaların olduğu görülmüştür. Bu anlamda 1936, 1968 ve 1981 imar planlarında yeni yapılaşma tipolojilerinden söz edilmemektedir. Buna rağmen 1976-1990 yılları arasında, daha önce gelişim alanı olarak gösterilen Yenimahalle ve Emek Mahallelerine çeşitli işçi konutları ve apartman blokları yapılması sürmüştür (Yetiş, Turcan, Dinçer, 2018).

-1990 Tarihli İmar Planı

1975, 'Avrupa Mimari Miras Yılı' ilan edilmiştir. Tarihi belgeleme çalışmaları sonucu Türkiye'de Safranbolu'nun bütüncül dokusu öne çıkmıştır. 1980'lerde başlayan Safranbolu Koruma İmar Planları çalışmaları 1990'da Şehir Plancı İsmet Okyay tarafından tamamlanmıştır (Safranbolu Belediyesi, 2016) (Yetiş, Turcan, Dinçer, 2018).

¹⁶ 10.06.2019 <<http://www.tarihiKentlerBirliGi.org/>>

Şekil.45. 1990 Safranbolu Koruma İmar Planı (Yetiş, Turcan, Dinçer, 2018)

Bağlar Bölgesi 1990 planında gelişim alanı olarak öngörülmüştür. 2010’da Koruma Amaçlı İlave ve Revizyon Uygulama İmar Planının yürürlüğe girdiği tarihe dek yapılaşma burada yoğunlaşmıştır. Bağlar bölgesi büyük adalar şeklinde planlanmış, bu adaların ileriki yıllardaki gelişmeye göre kendi içlerinde bölünmesi tasarlanmıştır (Yetiş, Turcan, Dinçer, 2018).

“1990 planındaki açıklama raporuna göre planlama koruma altındaki sit alanlarından bağımsız düşünülemez, yeni gereksinimler göz önünde tutularak kentsel ölçekte korumanın sağlanır.”¹⁷

2010’a kadar olan süreçte tarihi merkezlerin çevresindeki yeni binalarda benzetme kaygısı ile oluşturulan cepheler görülmektedir. Bu duruma, Koruma Bölge Kurulu’nun kararları etkili olmuştur. Geleneksel Safranbolu Evini pencere türü veya çıkma modeliyle

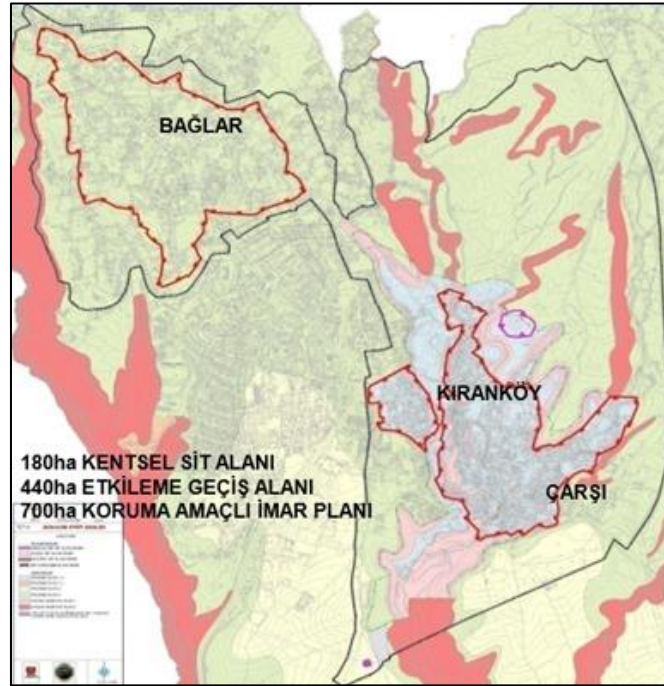
¹⁷ 02.05.2019 <www.safranbolu-bld.gov.tr >

taklit eden bu yeni binalar, gabari büyüklükleri ve apartman stilleriyle kentin silüetini bozmaktadır (Yetiş, Turcan, Dinçer, 2018).

Safranbolu, 7.Uluslararası Sempozyumda Safranbolu Belediyesi nezdinde ödüllendirilerek, Dünyanın En İyi Korunan 20 Kenti arasına girmeyi başarmıştır.¹⁸

-2010 Tarihli İmar Planı

“2010 Tarihli İmar Planı Safranbolu Belediye Meclisinin 05.02.2010 tarih 25 sayılı kararı ile uygun görülerek Karabük Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu’na önerilen Kentsel Sit Alanları ve Etkileme Geçiş Alanını kapsayan Koruma Amaçlı İmar Planı, 17.10.2010 tarih ve 2042 Sayılı Koruma Bölge Kurulu kararı ile son şeklini alarak onaylanmıştır.”¹⁹

Şekil.46. 2010 Safranbolu İmar Planı

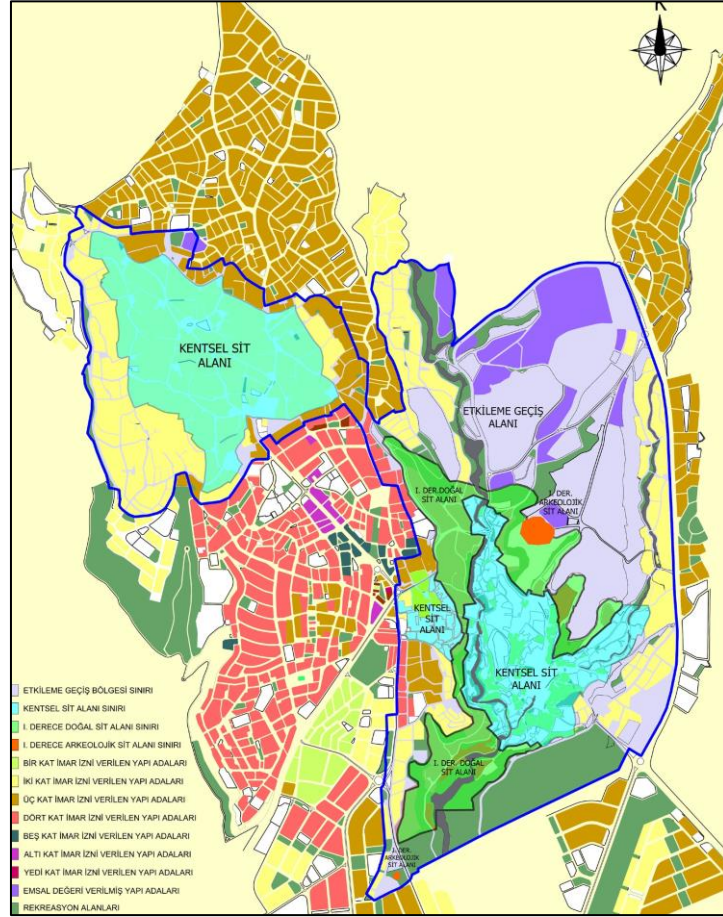
10.06.2019 <<http://www.tarihkentlerbirligi.org/>>

“2010 yılında Anakent Planlama Yapı Yatırım A.Ş. İsmet Okyay’ın Koruma Amaçlı İmar Planı’nı revize etmiştir. Bu revizyonla koruma alanı büyütülmüş,

¹⁸⁻¹⁹ 10.06.2019 <<http://www.tarihkentlerbirligi.org/>>

Bağlar'da parsel büyüklükleri yeniden 2000m² ye çıkarılmış bulunmaktadır.”
(Canbulat, 2012)

Safranbolu Sit Alanları ve Etkileme Geçiş Alanı Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı Uygulama Yönetmeliği, 17.10.2010 tarihinde onaylanmış; Çarşı, Bağlar ve Kıranköy kentsel sit alanı ilan edilmiş, etraflarına tanımlanan Etkileme Geçiş Alanını içeren Koruma Amaçlı İmar Planı da bu yönetmelikle yürürlüğe girmiştir. Buna göre yeni yapılar ve restorasyonlar bu yönetmeliğe uygun yapılacak, kent silueti korunacak, sit alanı içinde ve dışında kalan alanlar dengeli ve uyumlu olacak, mekân tasarımında alan ölçeğinden parsel bazına doğru gidilecek, yükümlülükleri yer almaktadır. (Yetiş, Turcan, Dinçer, 2018).

Şekil.47. 2010 Yılı Koruma Amaçlı İlave –Revizyon Uygulama İmar Planı (Yetiş, Turcan, Dinçer, 2018)

2010'dan günümüze Esentepe, Cemal Caymaz, Bağlarbaşı, Harmanlar, Emek, Barış Mahallelerinde kentleşme hızlanmıştır ve kent her yönde genişlemiştir. Yeni

binalarda geriye dönüş niteliğinde stiller izlenmektedir. Son yapılan 2010 tarihli İmar Planı, 1990 tarihli Plana bağlı olarak yapılmış olan binaların yapı karakteristiklerine saçak seviyesi, gabari büyüklüğü ve kat adetlerine müdahale eden hükümler içermektedir. Bu nedenle eski yapılara komşu olan yeni yapılar Koruma Kurulları tarafından daha sıkı bir denetime tabi tutulması gerektiği yönünde de görüşler bulunmaktadır (Yetiş, Turcan, Dinçer, 2018).

“Koruma amaçlı imar planları özünde tarihi kenti olduğu gibi korumayı amaçlamaktadırlar. Bu ise kent gibi çok dinamik ve değişkenli her şeyden öncesi insan yapısı olduğu için yaşayan bir varlığı ‘anıt gibi’ye indirgemeci yaklaşımdır.” (Canbulat, 2012)

Safranbolu için yapılmış olan beş adet koruma amaçlı imar planı, tarihi dokuyu korumaya yönelik olmakla birlikte; değişen yaşam şartları, yerli halkın farklı bölgelere göç etmesi ve bölgenin gelişen turizm potansiyeli sebebiyle tüm çabalara karşın zaman içinde doku bazında bazı kayıp ve bozulmalara uğramıştır. Bu nedenle Canbulat’ın da söylediği gibi planları eleştiren görüşler bulunmaktadır. Ancak özellikle son yapılan koruma amaçlı imar planı ilk dört plandan çok daha ayrıntılı ve özünde korumaya ve sürdürülebilirliğe önem veren başarılı bir plan çalışması olarak konunun uzmanları tarafından örnek gösterilmektedir. Ayrıca günümüzde Safranbolu’nun ülkemizde en iyi korunmuş geleneksel yerleşim dokuları arasında ilk sıralarda yer aldığını da belirtmekte yarar vardır.

4.4. YENİDEN İŞLEVLENDİRME

Yeniden işlevlendirme, tarihi yapıların ve kültür varlıklarının yaşatılması için gerekli bir olgudur. Uzun yıllardır bu konu üzerinde mimarlar ve koruma uzmanları düşünceler geliştirmektedir. Günümüze kadar pek çok uluslararası toplantıda konu ele alınmış ve çok sayıda bildirge, tüzük ve antlaşma oluşturulmuştur. Bunlardan başlıcaları, Carta Del Restauro (1931), Venedik Tüzüğü (1964), Amsterdam Bildirgesi (1975), Washigton Tüzüğü (1987) ve Nara Bildirgesi (1994) olup daha çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Özellikle UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)’ya bağlı ICOMOS (International Council on Monuments and Sites) gibi kuruluşların bu konuda önemli gayretleri bulunmaktadır. Bu tüzükler ve kurallar içinde tüm dünya tarafından temel kabul edilen hükümler II. Uluslararası Tarihi Anıtlar, Mimar

ve Teknisyenleri Kongresi (1964) neticesinde yayınlanan “Tarihi Anıtların ve Yerleşmenin Korunması, Onarımı İçin Uluslararası Tüzük” (Venedik Tüzüğü) çerçevesinde geliştirilen kurallardır. Bu tüzük 16 maddeden oluşmaktadır. Pek çok gelişmiş ülke tarafından adeta korumanın Anayasası olarak kabul edilen tüzüğün yeniden işlevlendirme ile ilgili 5. Maddesine göre:

“Anıtların korunması her zaman onları herhangi bir yararlı toplumsal amaç için kullanmakla kolaylaşabilir. Bunun için bu çeşit bir kullanım arzu edilir, fakat bu nedenle yapının planı, ya da süslemeleri değiştirilmemelidir. Ancak bu sınırlar içinde yeni işlevin gerektirdiği değişiklikler tasarlanabilir ve buna izin verilebilir.” (Erder, 1977)

Tarihi yapılar yıllar önceki yaşam şekillerini ve kültürümüzü bize aktaran en önemli anıtlardır. Değişen yaşam koşulları ve kullanıcı ihtiyaçları bu yapılarda eski hallerinde yaşamayı güçleştirmektedir. İnsanların günümüz ihtiyaçlarını karşılayamayan yapılara yeni işlevler verilerek konakların daha uzun yıllar yaşatılması amaçlanmıştır.

Kültür turizmi, farklı çevrelere ait yaşam tarzlarının, kültürel değerlerin ve dokuların, yerel etkinliklerin, bilimin, sanatın ve tarihin bireyler tarafından görülmek, deneyimlenmek ve incelenmek amacıyla ziyaret edilmesi olarak tanımlanmaktadır (Aydın, 1990). Yapılan birçok araştırma kültürün turizm içinde aktif bir rol üstlendiğini göstermektedir. Bu bağlamda Dünya Turizm Örgütü’nün yapmış olduğu araştırmalara göre uluslararası turistlerin yüzde 37’sinin kültür amaçlı seyahat ettiğini ortaya koymaktadır (Duran, 2011). Bu araştırmalar uluslararası turizmde büyük bir öneme sahip olan kültür turizminin, dünya turizm pastasından oldukça önemli bir pay aldığını kanıtlar niteliktedir. Bu durum ancak, turizmin kültürel bir etkileşimin ürünü olmasıyla açıklanabilir. Bu doğrultuda geçmişi günümüze taşıma özelliği olan tarihi yapıların yeniden işlevlendirilerek bünyesinde barındırdığı kültürü ve kültürel dokuyu günümüze yansıtma özelliğiyle kültür turizminin gelişmesinde etkin bir rol oynadığı söylenebilmektedir (Öter, Özdoğan, 2005).

Safranbolu’daki konakların Kültür Mirası olması konak sahiplerinin daha çok kişiye ulaşmak istemesine ve konaklama işlevi ile yenilenmesine sebep olmuştur.

Zamanla değişen yaşam biçimi ve ona bağlı istekler nedeniyle birçok tarihi yapı özgün işlevini yitirmekte, ilk yapılış amacından farklı bir işleve hizmet etmek için uyarlanmaktadır.

Bir binanın mekânsal analizlerini yapmadan ve düşünölen işleve uygunluğunu belirlemeden binanın özgün mekânsal özellikleri ve tarihi değerini bozacak yeniden kullanım müdahalelerine girilmemelidir (Aksoya, Aydın, 2015) (Karlı, 2015).

Bina tasarımlarındaki en önemli konu yapının bulunduğu döneme ait taşıdığı mimari dildir. Orijinal yapıya bir ek yapılacaksa iki farklı yaklaşım sergilenebilir (Karlı, Aytıs, 2015). Ya ek mevcut binaya uyumlu olacak ya da çağdaş malzemelerle zıt bir stil oluşturulacak. Yani ya mevcut yapının sahip olduğu mimari dili tekrarlayacak ya da dönüştürecektir. Tekrarlama şeklinde yapılan müdahaleler zaman karışıklığına neden olacaktır. Dönüştürmede ise bir zıtlık yaratılarak hoş bir katkı sağlanabilecektir (Kaşlı, 2009). Adaptasyon projeleri içerisinde en ideali, mevcut yapıya sadık, çağdaş malzemelerle ve asıl işlevine uygun yapılmış olan, tarihi dokuyu koruyanlardır (Karlı, 2015).

Büyük ölçüde hasar görmüş ya da tamamen yok olmuş yapıya müdahale “rekonstrüksiyon-yeniden yapım” olarak adlandırılır ve koruma kuramı açısından uygun bulunmaz. Yok olan asıl tarih yerine yenisi yapılamaz o bir kopyadır. Halk tarafından vazgeçilmez addedilen bir yapının yeniden yapımı uygun görölebilir. Bu durumda eski fotoğraflardan, rölövelerden ve belgelerden yararlanılmalıdır. Yeniden yapımda özgün yapım sistemi ve tekniği, özgün malzemeler kullanılmalı, ayrıntılar yapının bulunduğu tarihi döneme uygun olmalıdır (660 sayılı ilke kararı gereği) ve mutlaka Koruma Bölge Kurulunda onaylatılmalıdır (Kılıç Ecemiş, Türkoğlu, 2015).

BÖLÜM V

SAFRANBOLU'DA İŞLEVSEL DÖNÜŞÜMLE KONAKLAMA YAPISI OLARAK KULLANILAN YAPILAR

5.1. GENEL BİLGİ

İlçe merkezinde 18. ve 19. yy ile 20. yy başlarında yapılmış yaklaşık 2000 geleneksel Türk evi bulunmaktadır. Bu konaklardan yaklaşık 1000 adeti yasal koruma altındadır ve 95 adet konak butik otele dönüştürülmüştür. Konakların bazıları mevcut haliyle kalırken, bazıları restore edilmiştir. Konaklardan kullanılmayacak durumda olanlar ise yıkılıp aslına uygun olarak yeniden inşa edilmiştir.

Safranbolu'daki konaklama tesisleri turizm işletme belgeli ve belediye işletme belgeli olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Turizm işletme belgeli toplamda 509 oda ve 1189 yatak kapasiteli 26 tesis bulunmaktadır. Belediye belgeli tesislerde ise toplam 928 oda ve 2392 yatak kapasiteli 95 tesis vardır. Safranbolu'da toplamda 1437 oda ve 3581 yatak kapasitesi ile toplam 121 adet konaklama tesisi bulunmaktadır.

TESİS SINIFI	ODA SAYISI	YATAK KAPASİTESİ	TESİS SAYISI
TURİZM İŞLETME BELGELİ	509	1189	26
BELEDİYE BELGELİ	928	2392	95
TOPLAM	1437	3581	121

Tablo.2. Safranbolu'daki Turizm Tesisleri Oda ve Yatak Sayıları
19.07.2019< <http://safranboluturizmdanismaburosu.ktb.gov.tr>>

YILLAR	TURİZM İŞLETME BELGELİ		BELEDİYE BELGELİ		TOPLAM	
	YATAK KAPASİTESİ	TESİS SAYISI	YATAK KAPASİTESİ	TESİS SAYISI	TOPLAM YATAK SAYISI	TOPLAM TESİS SAYISI
2017	1189	26	2392	95	3581	121
2016	1319	23	2118	89	3437	112
2015	1022	21	1916	83	2938	104
2014	1008	20	1896	73	2904	93
2013	988	19	1875	71	2863	90
2012	973	18	1592	68	2565	86
2011	953	18	1518	63	2471	81
2010	960	17	1345	61	2305	78

Tablo.3. Safranbolu’da Yıllara Göre Yatak Sayıları ve Konaklama Tesisleri
19.07.2019< <http://safranboluturizmdanismaburosu.ktb.gov.tr>>

Safranbolu’da her geçen yıl konaklama yapılarının sayısında bir artış olduğu Tablo.3’de görülmektedir. Bu da Safranbolu bölgesinin gelişmekte olduğu ve bölge halkının turizme yöneldiğinin bir göstergesidir. Bu bağlamda tarihi konaklar onarılarak, restore edilerek veya yeniden yapılarak yaşatılmaya çalışılmaktadır.

SAFRANBOLU KONAKLAMA TESİSLERİ LİSTESİ			
SAFRANBOLU’DAKİ TURİZM İŞLETME BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİ			
TESİS ADI	ODA SAYISI	YATAK KAPASİTESİ	KONUMU
CİNCİ HANI	28	65	ÇARŞI
KADIOĞLU ŞEHZADE KONAKLARI	52	120	ÇARŞI
İMREN LOKUM KONAK	18	42	ÇARŞI

PAŞA KONAĞI	10	20	ÇARŞI
ARPACIOĞLU OTEL	20	60	ÇARŞI
EBRULU KONAK	23	52	ÇARŞI
ASMALI KONAK HOTEL	11	24	ÇARŞI
GÜMÜŞ KONAK	7	20	ÇARŞI
HÜMA HATUN KONAĞI	9	17	ÇARŞI
HAVUZLU ASMAZLAR KONAĞI	11	22	ÇARŞI
BAĞLAR SARAY OTEL	42	120	BAĞLAR
DIAMOND PARK OTEL	26	65	BAĞLAR
GÖKÇÜOĞLU KONAĞI	7	16	BAĞLAR
RAŞİTLER BAĞ EVİ	5	12	BAĞLAR
SAFİR KONAK	9	21	BAĞLAR
KÖROĞLU KONAĞI	6	12	BAĞLAR
NERMİN HANIM KONAĞI	10	33	BAĞLAR
SAFRAN KONAK	9	20	BAĞLAR
PAŞACIOĞLU BAĞ EVİ	8	20	BAĞLAR
ÇEŞMELİ KONAK 2	7	14	BAĞLAR
ZALİFRE OTEL	60	126	KIRANKÖY
AYGÜR OTEL	49	103	KIRANKÖY
UZ OTEL	30	65	KIRANKÖY
ÇELİK PALAS OTEL	26	60	KIRANKÖY
ZALİFRE KONAK	9	20	KIRANKÖY
KOLAĞASI BUTİK OTEL	17	40	KUZKAYA KÖSELER KÖYÜ
SAFRANBOLU'DAKİ BELEDİYE BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİ			
TESİS ADI	ODA SAYISI	YATAK KAPASİTESİ	KONUMU
HAVUZLU ASMAZLAR KONAĞI	6	12	ÇARŞI
K.Ü. UYGULAMALI KONUK EVİ	12	24	ÇARŞI
LEYLA HANIM KONAĞI	10	25	ÇARŞI
AKBULUT KONAK	8	19	ÇARŞI
SELVİLİ KÖŞK	7	15	ÇARŞI

ÇEŞMELİ KONAK 1	7	19	ÇARŞI
AKÇE KONAKLARI	20	50	ÇARŞI
MEHVEŞ HANIM KONAĞI	8	16	ÇARŞI
KAHVECİLER KONAĞI	8	28	ÇARŞI
SAFRANBOLU KONAĞI	7	16	ÇARŞI
HATİCE HANIM KONAKLARI	18	40	ÇARŞI
DADYBRA KONAK	6	12	ÇARŞI
ARİF BEY KONAĞI	7	17	ÇARŞI
HUMA HATUN KONAĞI 2	9	28	ÇARŞI
SARI KONAK	8	25	ÇARŞI
ŞERBETÇİ KONAĞI	6	12	ÇARŞI
BEYBAĞI KONAK	5	12	ÇARŞI
BABAHAN KONAKLARI	11	30	ÇARŞI
SEYİR KONAK	5	12	ÇARŞI
KARAÜZÜMLER KONAK	6	12	ÇARŞI
ÇAMLI KONAK	7	20	ÇARŞI
CİHAN KONAK OTEL	5	12	ÇARŞI
KALAFATOĞLU KONAĞI	11	24	ÇARŞI
KERVANSARAY OTEL	8	23	ÇARŞI
GÜNEŞ KONAK	6	16	ÇARŞI
BEYLERBEYİ KONAK OTEL	6	10	ÇARŞI
BEYZADE KONAK OTEL	7	11	ÇARŞI
AKYERİ BUTİK OTEL	5	12	ÇARŞI
ARASNA OTEL	8	24	ÇARŞI
ASYA KONAK	8	24	ÇARŞI
TURGUT REİS KONAK OTEL	9	23	ÇARŞI
KUŞÇU HAN	10	20	ÇARŞI
BENAN KONAK	4	10	ÇARŞI
PERİ KONAK	6	10	ÇARŞI
VALİDE GÜŞLEN KONAĞI	8	20	ÇARŞI
ÇAKIROĞLU KONAK	10	25	ÇARŞI
AĞA ÇEŞMESİ OTEL	6	16	ÇARŞI

BASTONCU PANSİYON	4	14	ÇARŞI
EFE PANSİYON	7	20	ÇARŞI
SABRİ BEY KONAĞI	5	12	ÇARŞI
AKÇASU KONAK	9	18	ÇARŞI
AVCIOĞLU KONAK	5	17	ÇARŞI
AVCIOĞLU BUTİK OTEL	4	15	ÇARŞI
KERVAN KONUK EVİ	3	10	ÇARŞI
GÖKGÖZOĞLU PANSİYON	6	16	ÇARŞI
HÜSEYİN BEY KONAĞI	8	21	ÇARŞI
İPEKYOLU PANSİYON	6	17	ÇARŞI
KEFCİ KONAĞI	11	25	ÇARŞI
RÜYA PANSİYON	10	23	ÇARŞI
LONCA KONUK EVİ	3	8	ÇARŞI
YILDIZ PANSİYON	8	20	ÇARŞI
TABAĞ AHMET BEY EVİ	7	18	ÇARŞI
AHATLAR EVİ	6	20	ÇARŞI
ÇAMLICA KONAĞI 2	6	12	ÇARŞI
HILTON GARDEN INN	124	315	BAĞLAR
AND. MES. LİS. UYG. KONUKEVİ	5	13	BAĞLAR
GÜL EVİ	10	20	BAĞLAR
ASMAZLAR BAĞ EVİ	10	32	BAĞLAR
ŞADIYE HANIM KONAĞI	8	24	BAĞLAR
SAFA KÖŞK	21	53	BAĞLAR
SAFRAN CITY OTEL	50	120	BAĞLAR
BAĞLAR KONAK	5	12	BAĞLAR
ALABEKİRLER EVİ	3	9	BAĞLAR
GÜDÜKOĞLU APART PAN.	4	20	BAĞLAR
DELİGÖZLER BAĞ EVİ	3	6	BAĞLAR
KABAKÇILAR EVİ	4	11	BAĞLAR
PALIŞOĞLU EVİ	4	10	BAĞLAR
KAVUŞTURUCULAR KONAĞI	3	6	BAĞLAR
KARAGÖZLER EVİ	3	6	BAĞLAR

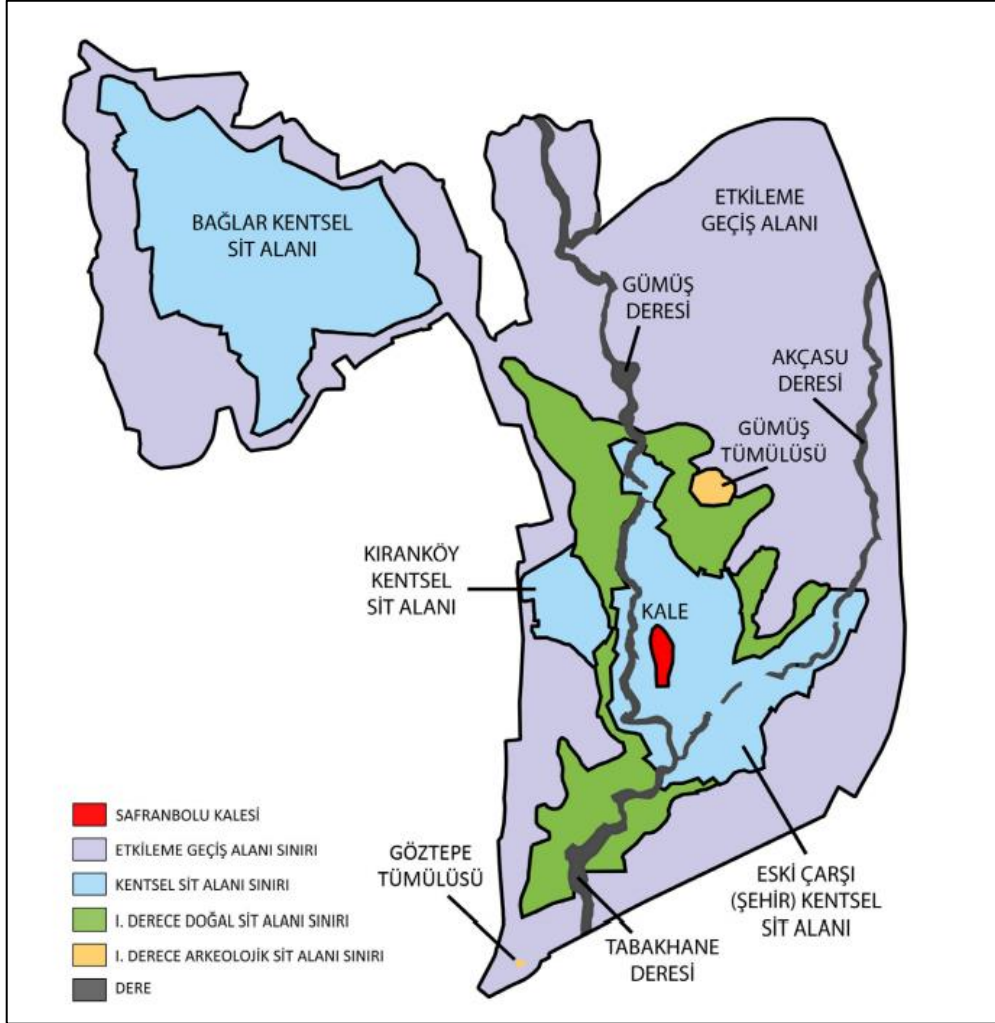
SARI PANSİYON	2	7	BAĞLAR
DİBEKÖNÜ PANSİYON	10	27	BAĞLAR
ÇAMLICA KONAĞI	11	30	BAĞLAR
CİMBEK PANSİYON	3	10	BAĞLAR
ÖĞRETMEN EVİ	12	30	KIRANKÖY
DEĞİRMENCİ KONAK	7	18	KIRANKÖY
GÜLEN KONAK	11	28	KIRANKÖY
KARDELEN KONAKLARI	21	56	KIRANKÖY
DEMİRKAPI KONAK	6	15	KIRANKÖY
UMUT HOTEL	18	42	KIRANKÖY
İNCİ OTEL	18	60	KIRANKÖY
BY BAŞKAN OTEL	14	45	KIRANKÖY
HAVUZLU CİNOĞLU KONAĞI	10	28	KIRANKÖY
KIRIMLI OTEL	12	26	KIRANKÖY
YAVUZLAR KONUKEVİ	14	30	KIRANKÖY
SULTAN SARAY OTEL	20	60	KIRANKÖY
SEFA PANSİYON	10	22	KIRANKÖY
SAFA PANSİYON	14	42	KIRANKÖY
YORGANCI KONAK	8	23	KIRANKÖY
GÜNEY KONAK	8	24	KIRANKÖY
HALK OTEL	12	25	KIRANKÖY
NAZAR PANSİYON	4	10	KIRANKÖY
MUTAFLAR EVİ	7	20	KIRANKÖY
MURATOĞLU KONAĞI	8	30	YÖRÜK KÖYÜ
YÖRÜK PANSİYON	3	7	YÖRÜK KÖYÜ
DORUK KONAK	3	10	YAZIKÖY

Tablo.4. Safranbolu'daki Konaklama Tesisleri
19.07.2019< <http://safranboluturizmdanismaburosu.ktb.gov.tr>>

Safranbolu Turizm Danışma Bürosu 2019 yılı verilerine göre Safranbolu'daki konaklama yapılarının listesi tablo.4'te görülmektedir. Her geçen yıl sayıları artan konaklama yapılarının bu tabloda 3 ana bölgenin dışına çıktığı ve Safranbolu bölgesinin

turistik açıdan halen gelişmekte olduğu görülmektedir. Bu da daha çok konağın konaklama işlevi alacağının bir göstergesidir.

5.2. SINIFLAMA

Şekil.48. Safranbolu Bölgeler Haritası (Yetiş, Turcan, Dinçer, 2018)

Safranbolu'da konaklama yapıları üç ana bölgede faaliyet göstermektedir. Bunlar; Çarşı, Bağlar ve Kıranköy bölgeleridir. Safranbolu'daki evlerin %74'ü Çarşı, %8'i Kıranköy, %18'i Bağlar bölgesindedir. Bu bölgeler dışında bazı köylerde de konaklama yapıları görülmektedir.

Çarşı bölgesinde 64 konaklama yapısı, Bağlar bölgesinde 29 konaklama yapısı, Kıranköy bölgesinde 24 konaklama yapısı, Kuzkaya Köseler köyünde 1 adet konaklama yapısı, Yörük köyünde 2 adet konaklama yapısı ve Yazı köyde 1 adet konaklama yapısı bulunmaktadır.

BÖLGE	TURİZM İŞLETME BELGELİ	BELEDİYE BELGELİ	TOPLAM
ÇARŞI	10	54	64
BAĞLAR	10	19	29
KIRANKÖY	5	19	24
KUZKAYA KÖSELER KÖYÜ	1	-	1
YÖRÜK KÖYÜ	-	2	2
YAZI KÖY	-	1	1

Tablo.5. Safranbolu'daki Konaklama Yapılarının Bölgelere Göre Dağılımı

5.3. KONAKLAMA YAPILARININ SINIFLAMASI

“İkametgâhlarından ayrı kalan insanların başka yerlerde yapmış oldukları geceleme faaliyetine ‘konaklama’ denilmektedir (Şener, 2001).” (Yürek, 2007)

“İnsanların değişik nedenlerle yaptıkları yer değiştirme olayında; konaklama, yeme – içme ve diğer ihtiyaçlarını karşılamak amacı ile faaliyet gösteren ve değişik niteliklere sahip bulunan ticari nitelikli yapılar genel olarak konaklama yapıları şeklinde adlandırılmaktadır (Şener, 2001).” (Yürek, 2007)

2634 Sayılı Turizm Teşvik Kanunu çerçevesinde çıkarılan 21 Haziran 2005 tarih 25852 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğe göre; konaklama yapıları şu şekilde sınıflandırılmıştır: Oteller, Moteller, Tatil Köyleri, Pansiyonlar, Kampingler, Apart Oteller ve Hosteller.

Yine 2634 Sayılı Turizm Teşvik Kanunu çerçevesinde çıkarılan 3 Ocak 2011 tarihli düzeltmede yayımlanan *“Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin*

Yönetmeliğin” yedinci bölümüne göre özel tesisler ve butik oteller tanımları yer almaktadır.

Oteller; Asıl fonksiyonları müşterilerin geceleme ihtiyaçlarını karşılamak olan, bu hizmetin yanında, yeme-içme, spor ve eğlence gibi aktiviteler için yardımcı ve tamamlayıcı birimleri de bünyelerinde bulundurabilen en az 10 odalı tesislerdir.

Pansiyonlar; Konaklama tesisi olarak planlanıp inşa edilen, yönetimi basit, müşterilerin kendi yemeklerini hazırlayabilme imkânı bulunan, en az 5 odalı tesislerdir.

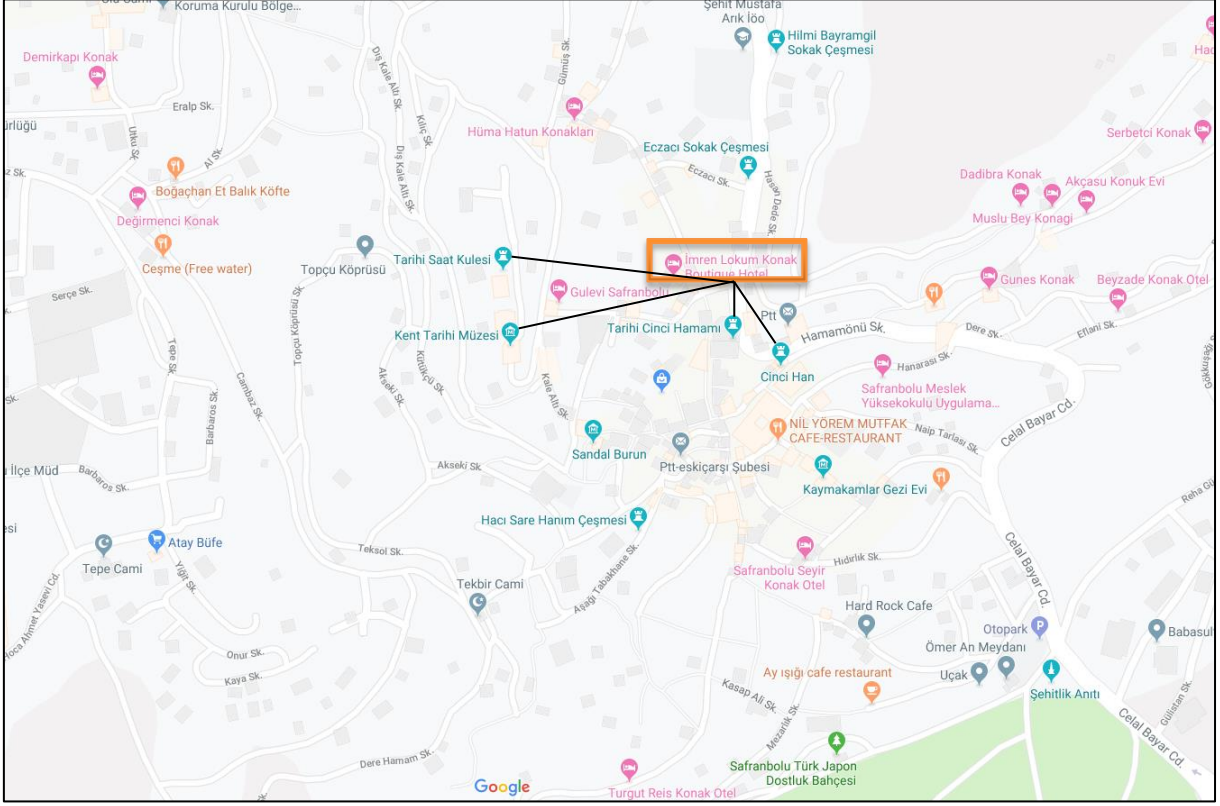
Butik oteller, yapısal özelliği, mimarî tasarımı, tefriş, dekorasyon ve kullanılan malzemesi yönünden özgünlük arz eden, işletme ve servis yönünden üstün standart ve yüksek kalitede, deneyimli veya konusunda eğitilmiş personel ile kişiye özel hizmet verilen ve en az on, en fazla altmış odalı otellerdir.

“Butik otellerin ana bileşenleri olarak kişiye özel hizmet anlayışı ve farklı tasarım özellikleri göz önünde bulundurulduğunda, mimari, turizm, endüstriyel tasarım, halkla ilişkiler gibi birçok disiplin ile birlikte ele alınması gerekmektedir. Bu alanlardan yalnızca bir tanesinde bile bir eksiklik olması, butik otel niteliğinin kaybolmasına sebep olmaktadır. Butik otellerin en önemli özelliği ise kullanıcıya kendisini evindeymiş gibi hissettirmesidir.” (Aykol, Zengel, 2014)

Safranbolu bölgesinde konaklama yapıları; oteller, pansiyonlar, butik oteller ve konuk evleri olmak üzere ayrılmıştır.

Safranbolu’daki butik otel sayısı 95, pansiyon sayısı 13, otel sayısı 8, konukevi sayısı ise 4’tür. Safranbolu’da bir de öğretmen evi bulunmaktadır.

5.4. ÇALIŞMA ÖRNEĞİNİN BELİRLENMESİ

Şekil.49. İmren Lokum Konak Konumu (Google Haritalar)

Safranbolu Çarşısı bölgesinde bulunan ve son yayınlanan 2010 yılı imar planı öncesinde, 2007 yılında rekonstrüksiyon süreci başlayan ve günümüzde konaklama yapısı olarak kullanılan İmren Lokum Konak çalışma örneği olarak belirlenmiştir.

Safranbolu tarihi çarşıda Kazdağlı meydanında yer alan İmren Lokum Konak şehir merkezine 2 km mesafededir. Safranbolu'daki önemli bazı yapılardan Kazdağlıoğlu Camii'ne 55 m, Cinci Han Ve Kervansaraya 160 m, Saraçoğlu Kahve Evine 186 m, Tarihi Saat Kulesine 208 m, İzzet Paşa Camii'ne 249 m, Köprülü Mehmet Paşa Camiine 145 m ve Kaymakamlar Gezi evine 238 m uzaklıktadır.

İmren Lokum Konak yapısının belirlenmesinde konağın çarşının tam merkezinde ticari ve kültürel yapıların arasında olması, kışlık olarak kullanılan ve daha çok yaşam sürülen bölgede bulunması önemli rol oynamıştır. Konak yıllarca kullanılmadığı ve ağır

hasarlı olduğu için yıkılıp aslına uygun şekilde yeniden yapılmıştır. Konakta eski ve yeni işlev değişiklikleri ve bu değişikliklerin uygulanış şekilleri incelenmiştir.

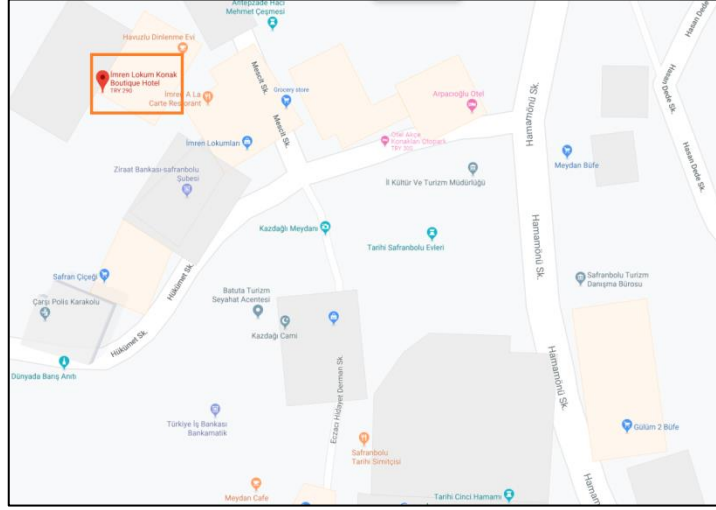
Yıkılıp yeniden rekonstrüksiyon yapılan yapılarda genellikle özgün plan ve özgün cephe özellikleri korunmaktadır. Oysaki yapıların özgün işçilik, özgün malzeme ve eski değerlerini yitirmeden yansıtması için yeterli çalışmalar yapılmamaktadır.

Bu çalışmada tipik bir Safranbolu konağı olan İmren Lokum Konak örneği üzerinden plan ve cephe karakteristiğine ek olarak işçilik, malzeme kullanımı ve iç mekan mimari özelliklerini de olabildiğince koruyarak bundan sonra dönüştürülen veya rekonstrüksiyon yapılacak yapılara bir ışık tutması hedeflenmiştir.

BÖLÜM VI

ÇALIŞMA ÖRNEĞİ

6.1. KONUM

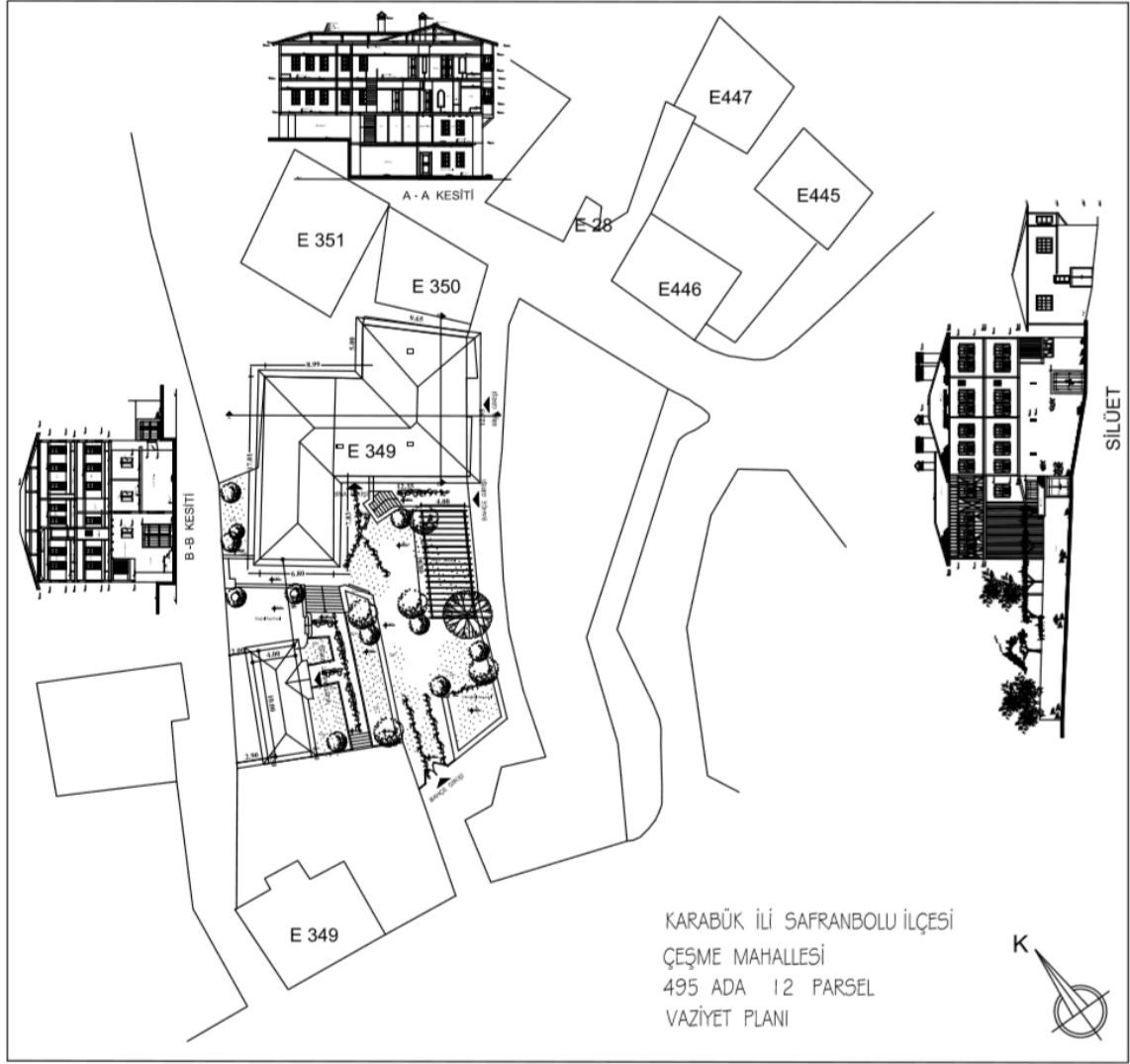

Şekil.50. İmren Lokum Konak Konumu (Google Haritalar)

İmren Lokum Konak, Kazdağı meydanında Mescit sokakla kesişen Kayyim Ali sokakta yer almaktadır. Hükümet sokakta bulunan İmren Lokumlarının tam arkasında bulunan ve meydana bakan konaktan Cinci Hanı görülmektedir.

Şekil.51. İmren Lokum Konaktan Meydan Görünümü

Şekil.52. İmren Lokum Konak Vaziyet Planı

İmren Lokum Konağın da girişinin bulunduğu ve yukarıya doğru çıkan Mescit Sokak'ta geleneksel Safranbolu konutlarında olan Çeşmeli Konak, Kahveciler Konağı, Akçe Konak, Karüzümler Konağı, Selvili Köşk yer almaktadır.

Karabük ili Safranbolu ilçesi Çeşme mahallesi 495 ada 12 parselde bulunan İmren Lokum Konak bahçesinde ek olarak bir müstemilat binası ve rekonstrüksiyon sonrası uygulanan çardak vardır.

6.2. TARİHÇE

Şekil.53. İmren Lokum Konak (Sahibi Erdiñ Sezer)

Şekil.54. İmren Lokum Konak (Sahibi Erdiñ Sezer)

Erdiñ Sezer'e ait İmren Lokum Konak 1795 yılında inşa edilmiştir. Aile yadigârı olan konakta bilinen tarihi ile 5 kuşağın büyüdüğü söylenmektedir. Uzun süre kullanılmayan ve artık yer yer yıkılmaların başladığı konak 2007 yılında restorasyon sürecine girmiştir. Safran mimarlık tarafından aslına uygun olarak projelendirilmiş ve Elif Hacıalioğlu tarafından projeleri çizilmiştir. Uygulama Kamil Aydın tarafından yapılmıştır. Konağın restorasyonu 2 yıl sürmüştür ve konak 2009 yılında konaklama tesisi olarak hizmete

sunulmuştur. Lokum İmren Konak 18 odası ile Safranbolu'nun en büyük ve en eski konaklama tesisi olma özelliğini taşımaktadır.

6.3. ONARIM SÜRECİ

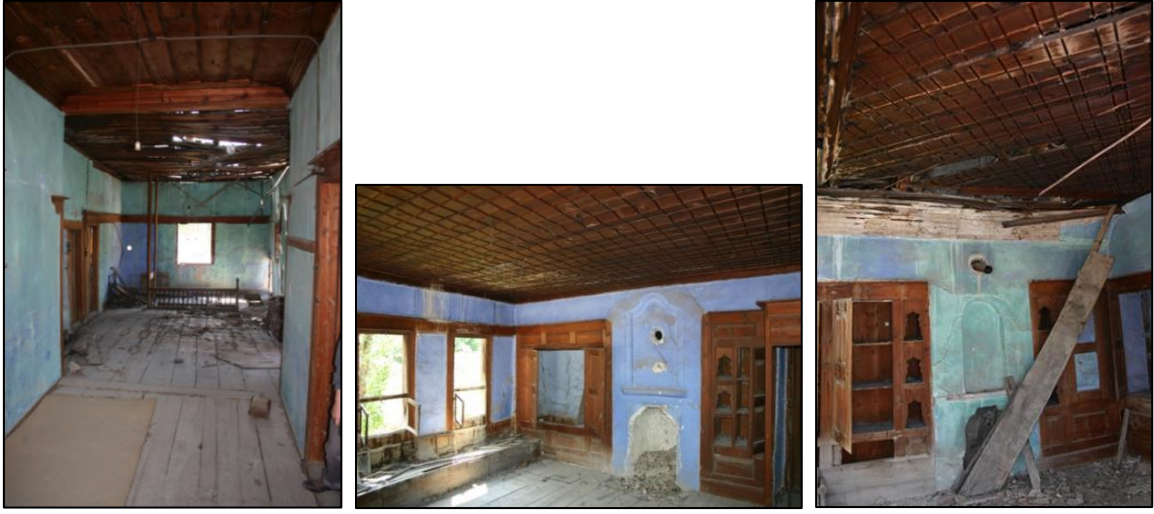

Şekil.55. İmren Lokum Konak (Sahibi Erdinç Sezer, 2007)

Yıllar boyunca kullanılmayan konak yer yer yıkılma ve bozulmalara rağmen harabe halinde ayakta kalmıştır. 2007 yılında konağın şimdiki sahibi Erdinç Sezer konağın yaşatılmasına ve konaklama işlevi ile hizmet vermesine karar vermiştir. Bunun için mimar Elif Hacıoğlu ile görüşülmüş ve konağın incelemesi yapılmıştır. Konaktaki deformasyonun tadilat ile giderilemeyeceğine karar verilmiş ve yıkılıp aslına uygun bir şekilde yeniden inşa edilmesi kararlaştırılmıştır. Bunun için konağın mevcut durumu fotoğraflanmış ve rölöve çalışması yapılmıştır.

Şekil.56. İmren Lokum Konak (Sahibi Erdinç Sezer, 2007)

Şekil.57. İmren Lokum Konak (Sahibi Erdiñç Sezer, 2007)

Konaktaki gerekli tüm incelemeler yapıldıktan sonra konakta yıkım süreci başlamış ve rekonstrüksiyon projesi çizilmiştir. Aslına uygun çizilen projenin onayı alındıktan sonra inşaatına başlanmıştır. İnşaatatta ahşap ve taş kullanımı yanında duvarlarda gaz beton kullanılmıştır. İnşaat sırasında dönemin gereklilikleri ve konaklama işlevi alacak olan konak ihtiyaçları doğrultusunda elektrik, ısıtma, sıcak ve soğuk su sistemi yerleştirilmiştir. Yaklaşık iki yıl süren inşaat süreci sonrası konağın yapımı tamamlanmıştır.

Şekil.58. İmren Lokum Konak (Sahibi Erdiñç Sezer, 2009)

Şekil.59. İmren Lokum Konak (Sahibi Erdiñç Sezer, 2009)

6.4. İŞLEVSEL DÖNÜŞÜM

Bir yapının yıllar boyunca ayakta kalabilmesi: inşaat kalitesi, çevresel faktörler, fiziksel faktörler ve yapıya gösterilen özen ile doğru orantılıdır. Dönemin gereklilikleri ve yapısal elemanlarına göre inşa edilmiş konak yıllar boyunca ayakta durmuş ancak zaman içinde aşınmalarla ciddi oranda bozulmaya uğramıştır. Yapılar da aynı canlılar gibi bakıma ihtiyaç duyarlar. Konakta yaşam varken yapı da yaşamaktadır. Konak terkedildiğinde bozulmalar giderek artmış ve konak mevcut haliyle kullanılamayacak hale gelmiştir. Konak sahipleri uzun yıllardır kullanılmayan konağı restore ettirerek konaklama işlevi ile kullanıma açmaya karar vermişlerdir. 2007 yılına kadar konak olarak yaşayan yapı restorasyon sürecini 2009 yılında tamamlamış ve İmren Lokum Konak Butik Otel olarak hizmete açılmıştır. Özel mülk olan konak otele dönüştürülerek ticari bir yapı olmuştur.

Şekil.60. İmren Lokum Konak (Sahibi Erdinç Sezer, 2012)

6.5. İÇ MİMARLIK DİSİPLİNİ AÇISINDAN ONARIM VE RESTORASYON SÜRECİNİN İRDELENMESİ

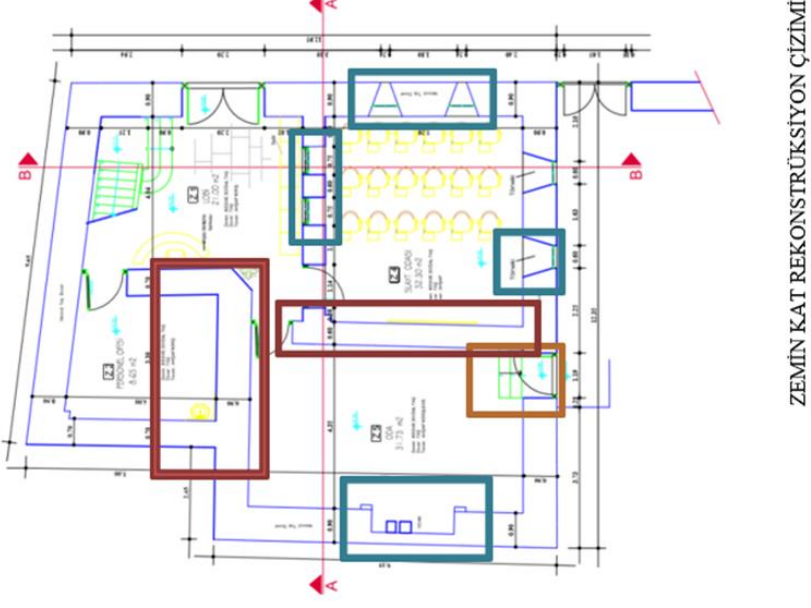
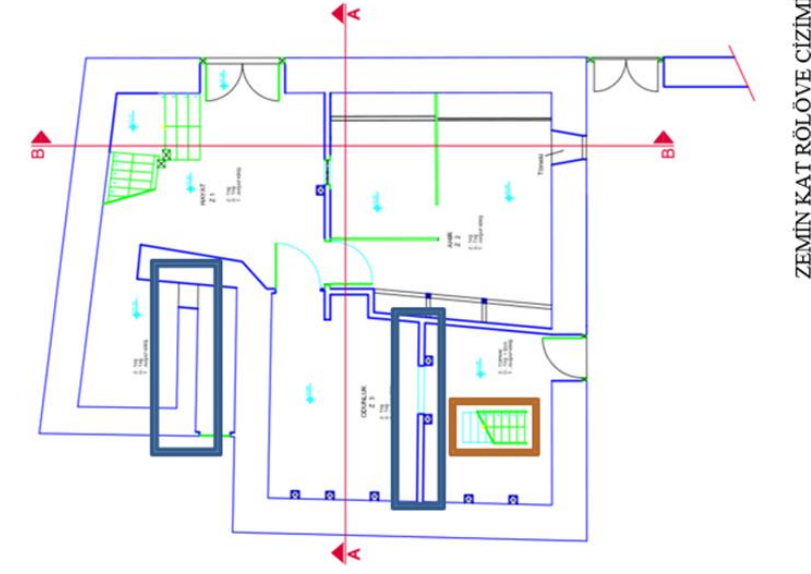
-YAPININ MİMARİ KURGUSU;

Geleneksel Safranbolu evlerinde her oda ayrı birer mekan gibi kurgulanmış ve tüm ihtiyaçlara cevap verecek nitelikte tasarlanmıştır. Kalabalık ailelerin bir arada yaşadığı ve birbirlerinden bağımsız zaman geçirebildikleri konakların her odası adeta bir sanat eseridir.

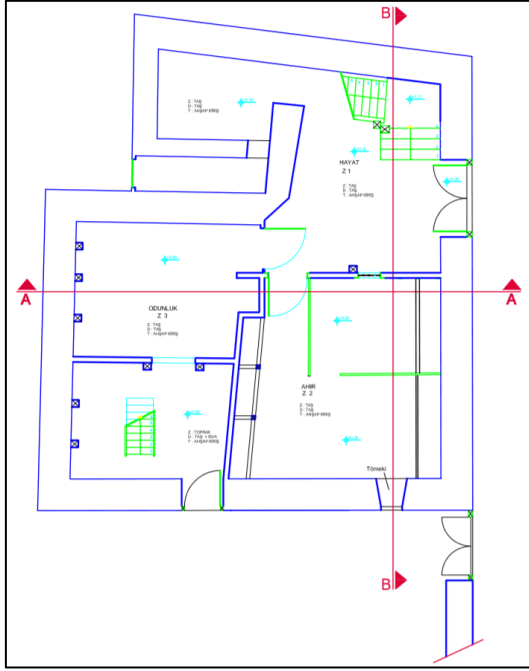
Rekonstrüksiyon uygulaması ile günümüz koşullarında otel olarak işlevlendirilen İmren Lokum Konak'ta bazı değişimler görülmektedir. Orta sofalı plan tipine sahip olan ve plan ölçeğinde bu özelliğini korumaya devam eden konakta yeni ekler bulunmaktadır.

PLAN ŞEMASINDAKİ MEKÂNSAL VE İŞLEVSEL DÖNÜŞÜM;

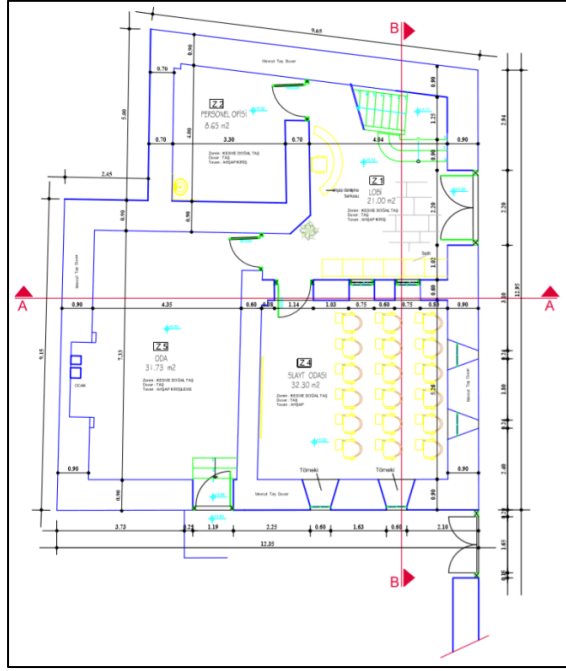
-Zemin Kat Plan Şeması;

<p>İMREN LOKUM KONAK</p>	<p>NOTLAR:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Plan şeması genel anlamıyla korunmuştur fakat işaretli alanlarda değişiklikler mevcuttur. -Yapının şuan ki halinde ise slayt odası havuzlu lobiye dönüştürülmüş, yeni eklenti eleman olarak küçük bir havuz eklenmiştir. 	<ul style="list-style-type: none"> KALDIRILAN DUVAR EKLENEN DUVAR YERİ DEĞİŞEN MERDİVEN YENİ EKLENTİ ELEMAN
		<p>ZEMİN KAT REKONSTRÜKSİYON ÇİZİMİ</p> <p>HAZIRLAYAN NEVAL EVIRGEN</p>
	<p>ZEMİN KAT RÖLÖVE ÇİZİMİ</p> <p>TEZ DANIŞMANI PROF.DR MEHMET CAN HERSEK</p>	

Şekil.61. Zemin Kat Rölöve ve Rekonstrüksiyon Çizimi

Şekil.62. Zemin Kat Rölöve Çizimi

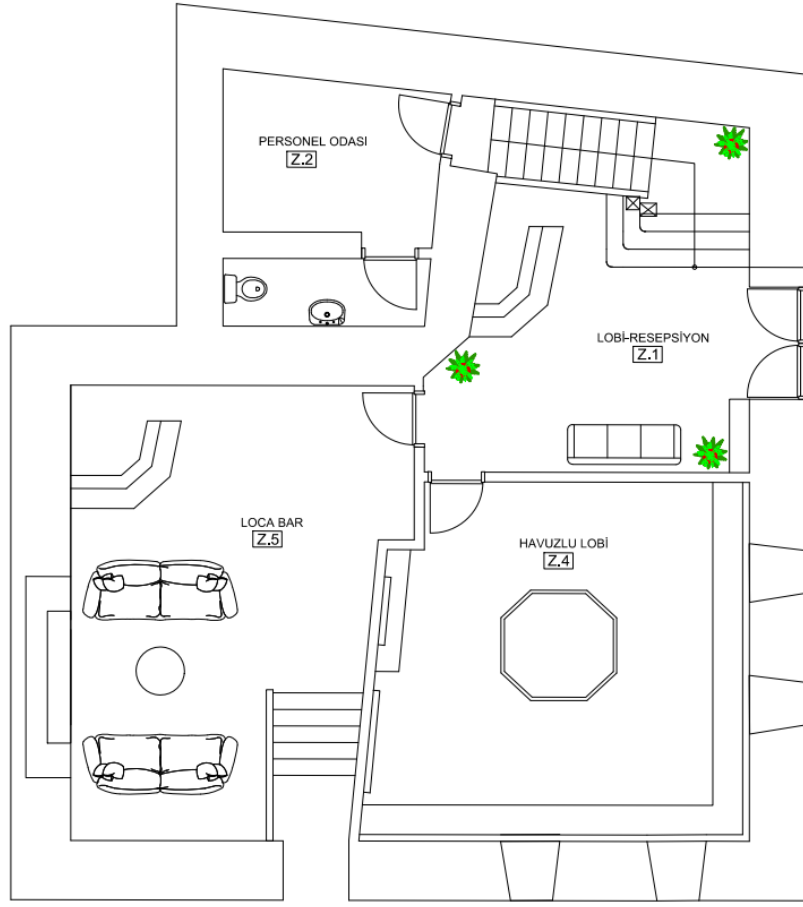

Şekil.63. Zemin Kat Rekonstrüksiyon Çizimi

Rölöve ve rekonstrüksiyon çizimlerine bakacak olursak konak girişinin aynı şekilde kaldığı ancak birimlerde bazı değişimlerin yaşandığı görülmektedir. Hayat bölümü lobi, iki bölüme ayrılmış odunluk bölümü ise birleştirilerek oda olarak dönüştürülmüştür. Kubur iptal edilerek kubura açılan boşluk ile birleştirilmiş ve lobinin arkasında bir personel odası düşünülmüştür. Eski ahır içindeki bölmeler kaldırılmış, oda slayt odası olarak işlevlendirilmiştir. Ahşap duvar taş duvara dönüştürülmüştür.

RÖLÖVE	REKONSTRÜKSİYON	MEVCUT
Hayat Z.1	Lobi Z.1	Lobi-Resepsiyon Z.1
Ahır Z.2	Slayt Odası Z.4	Havuzlu Lobi Z.4
Odunluk Z.3	Oda Z.5	Loca Bar Z.5
Kubur	Personel Odası Z.2	Personel Odası Z.2

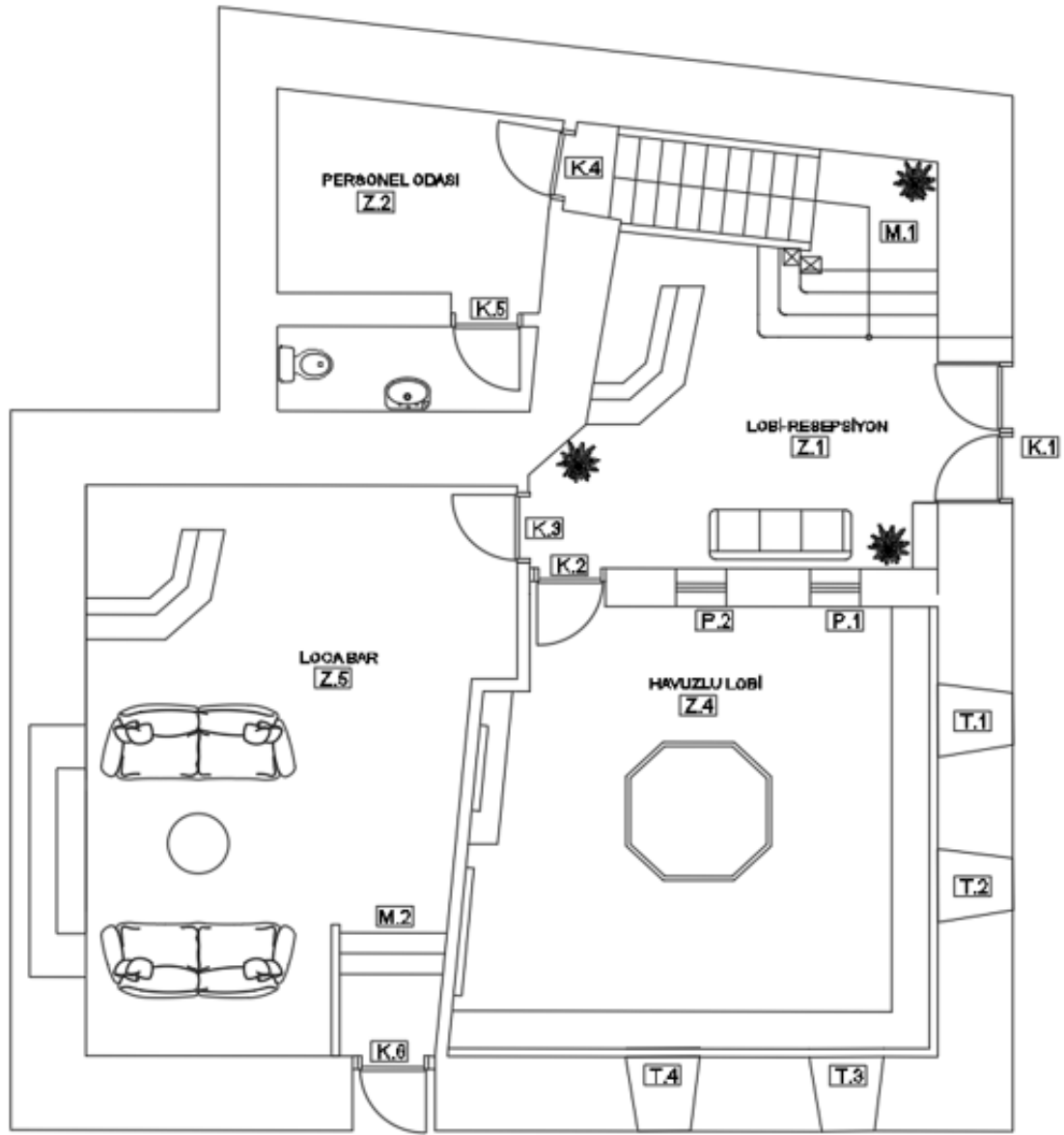
Tablo.6. Zemin Kat Mekânların İşlevsel Dönüşümü

Şekil.64. Zemin Kat Mevcut Plan Çizimi

Mevcut yapıda ise işlev değişiklikleri uygulanmış rekonstrüksiyon projesine uygun şekilde oda işlevleri değiştirilmiştir. Konağa mevcut halinde havuz eklenmiş, odunluk yanı odadaki merdivenin yeri değiştirilmiş ve odaya ocak eklenmiştir. Kubur bölümü kapatılmış duvarı kaldırılmış ve personel odasına dönüştürülmüştür. Ayrıca personel odasına ıslak hacim eklenmiştir. Ahır bölümündeki tömek sayısı artırılmış yan cepheye bir adet, ön cepheye iki adet eklemeye yapılmıştır.

İMREN LOKUM KONAK

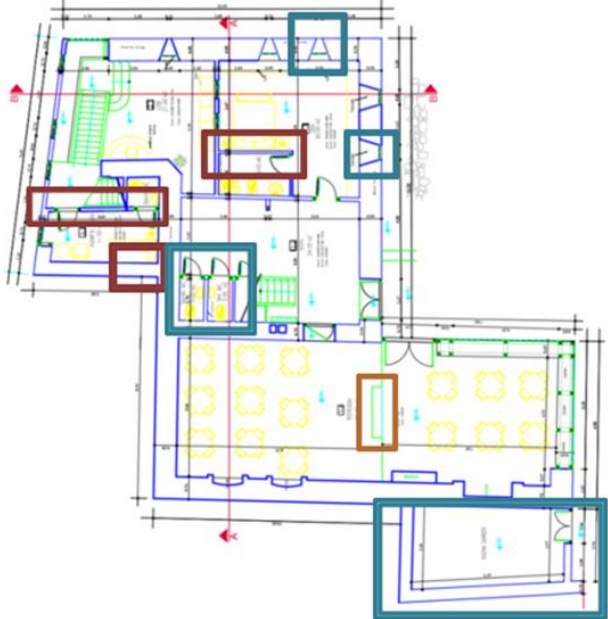
TC. BAŞKENT UNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TAŞARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVİRGEN		MEVCUT ZEMİN KAT PLANI	ÇİZEN NEVAL EVİRGEN	PAFTA NO 11
--	--	--------------------------------	--	------------------------------	---------------------------	-------------------

Şekil.65. Mevcut Zemin Kat Planı

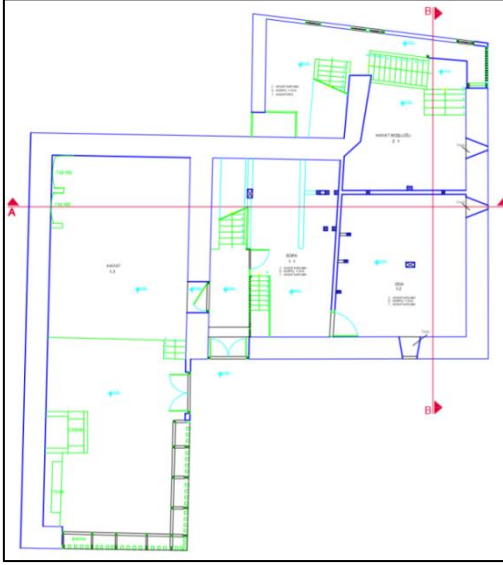
MEVCUT YAPI ANALİZ FORMU-ZEMİN KAT					
	KONUM	MALZEMELER	FORM	BOYUT	İŞÇİLİK/DURUM
K1	Z.1 GİRİŞ KAPISI	SARIÇAM	ÇİFT KANATLI - DÜZ	220x310 cm	ÇAĞDAŞ-TAKLİT
K2	Z.4 HAZVUZLU LOBİ KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	95x220 cm	ÇAĞDAŞ -TAKLİT
K3	Z.5 LOCA BAR KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	90x220 cm	ÇAĞDAŞ -TAKLİT
K4	Z.2 PERSONEL ODASI KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	100x220 cm	YENİ EK
K5	Z.2 PERSONEL ODASI WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	80x220 cm	YENİ EK
K6	Z.1 LOCA BAR DIŞARI ÇIKIŞ KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - DÜZ	110x220 cm	ÇAĞDAŞ -TAKLİT
P1	Z.1-Z.4 RESEPSİYON- LOBİ ARASI PENCERE	SARIÇAM - CAM	YALIN	75x140 cm	YENİ EK
P2	Z.1 RESEPSİYON-LOBİ ARASI PENCERE	SARIÇAM - CAM	YALIN	75x140 cm	YENİ EK
M1	Z.1 GİRİŞ	DOĞAL KESME TAŞ- SARIÇAM	L FORMUNDA SAHANLIKLI	115 cm	ÇAĞDAŞ - DEĞİŞTİRİLMİŞ
M2	Z.1 LOCA BAR DIŞARI ÇIKIŞ MERDİVENİ	DOĞAL KESME TAŞ	3 BASAMAKLI	120 cm	ÇAĞDAŞ - DEĞİŞTİRİLMİŞ
T1	Z.4 HAZVUZLU TÖMEK	TAŞ - SARIÇAM	SABİT TEK KANAT	60x100 cm	YENİ EK
T2	Z.4 HAZVUZLU LOBİ TÖMEK	TAŞ- SARIÇAM - CAM	SABİT TEK KANAT	60x100 cm	YENİ EK
T3	Z.4 HAZVUZLU LOBİ TÖMEK	TAŞ- SARIÇAM - CAM	AÇILIR- ÇİFT KANAT	60x100 cm	ÇAĞDAŞ -TAKLİT
T4	Z.4 HAZVUZLU LOBİ TÖMEK	TAŞ- SARIÇAM - CAM	AÇILIR- ÇİFT KANAT	60x100 cm	YENİ EK

Tablo.7. Zemin Kat Mevcut Yapı Analiz Formu

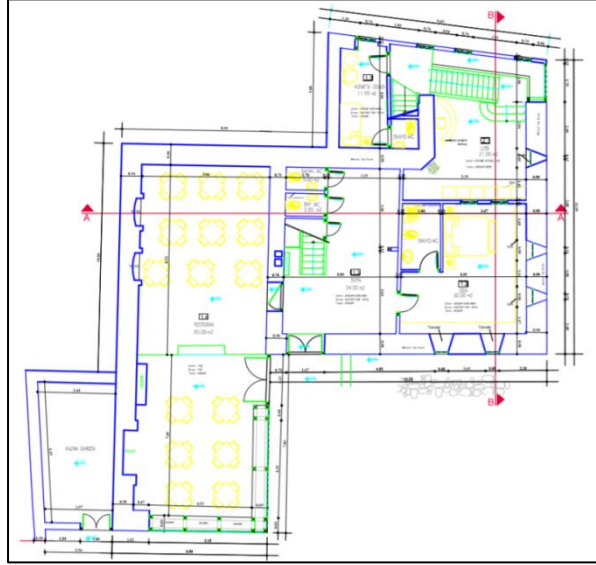
-1. Kat Plan Şeması;

<p>İMREN LOKUM KONAK</p>	<p>NOTLAR:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Yeni işlev gereği ortak ıslak hacim eklenmiştir. -Oda içine ıslak hacim çözümlenmesi yapılmıştır. -Restoran arkasına kazan dairesi eklenmiştir. 		<p>1. KAT RÖLÖVE ÇİZİMİ</p> <p>TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK</p>	<p>1. KAT REKONSTRÜKSİYON ÇİZİMİ</p> <p>HAZIRLAYAN NEVAL EVIRGEN</p>	<p>LEGJENDE:</p> <ul style="list-style-type: none"> KALDIRILAN DUVAR EKLENEN DUVAR YERİ DEĞİŞEN MERDİVEN YENİ EKLENTİ ELEMAN
---------------------------------	--	--	---	---	---

Şekil.66. 1. Kat Röle ve Rekonstrüksiyon Çizimi

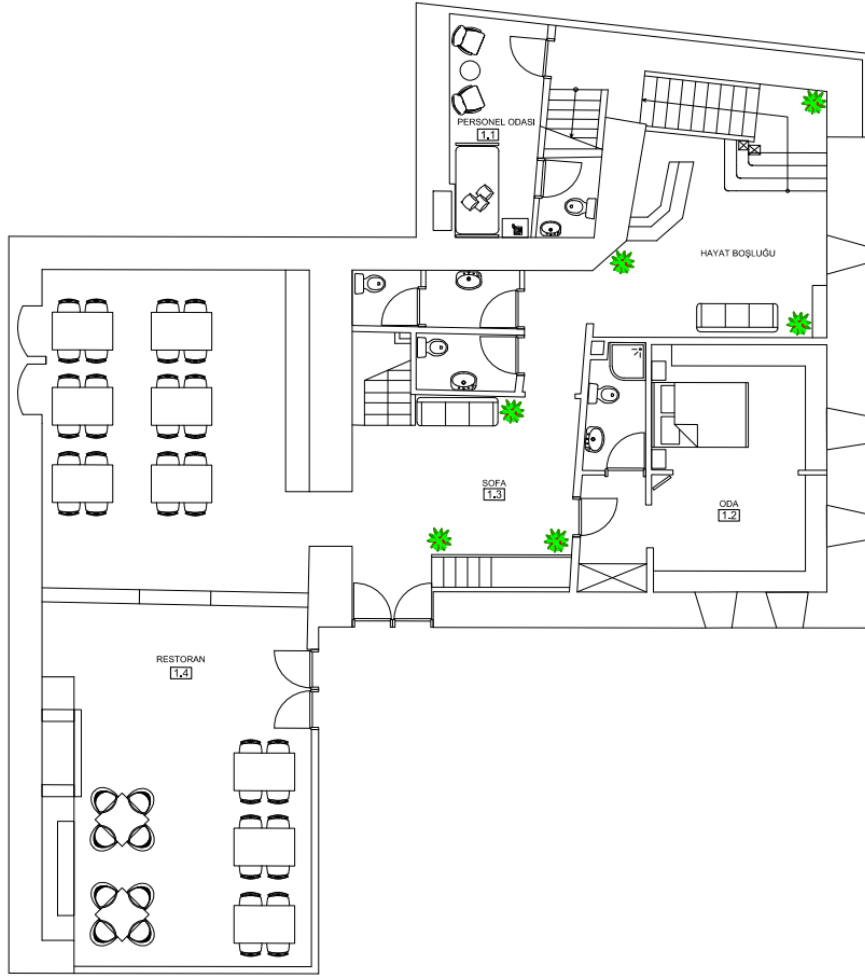
Şekil.67. 1. Kat Rölöve Çizimi

Şekil.68. 1. Kat Rekonstrüksiyon Çizimi

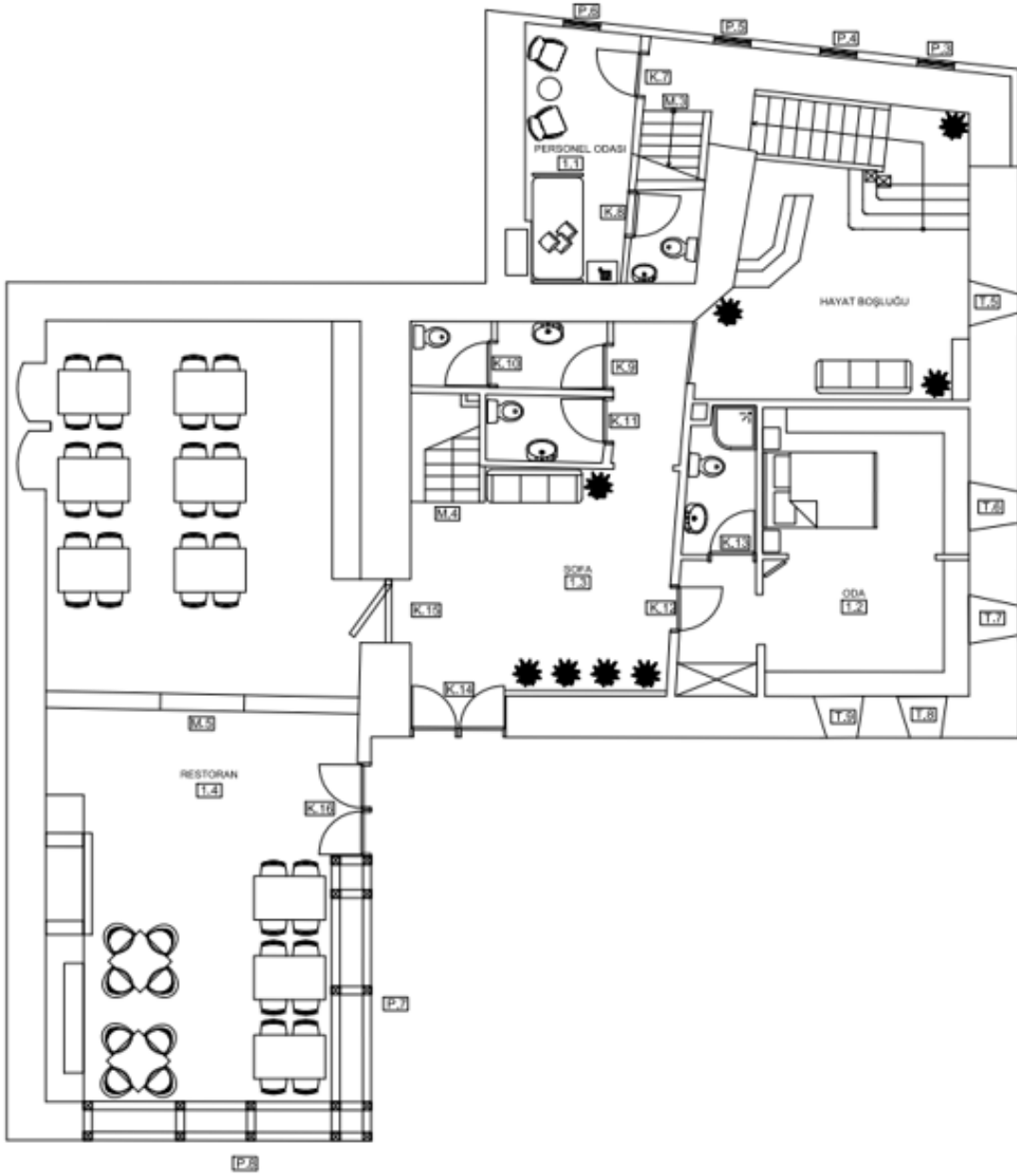
RÖLÖVE	REKONSTRÜKSİYON	MEVCUT
Hayat Boşluğu Z.1	Hayat Boşluğu	Hayat Boşluğu
Sofa 1.1	Sofa 1.3	Sofa 1.3
Hayat 1.3	Restoran 1.4	Restoran 1.4
Oda 1.2	Oda 1.2	Oda 1.2
-	Kazan dairesi	Kazan dairesi
-	Personel Odası 1.1	Personel Odası 1.1

Tablo.8. 1. Kat Mekânların İşlevsel Dönüşümü

Şekil.69. 1. Kat Mevcut Plan Çizimi

1.kat plan şemasında büyük değişiklikler olmamakla birlikte ocak ve çeşmenin arkasına dışarıdan kazan dairesi eklenmiştir. Oda giriş kapısı kenardan içeri doğru çekilmiş, odadaki tömek sayısı ikiden dörde çıkarılmıştır. Eski hayat şimdiki restoran bölümündeki taş nişler, ocak, çeşme ve bahnalar korunmuştur. Sofa bölümüne iki adet ıslak hacim eklenmiştir. Hayattaki merdiven ortaya alınmıştır. Odalara ıslak hacim eklenmiştir. Zemin kat kubur üzerine gelen açıklık kapatılmış personel odasına eklenmiştir. Sofadaki 8 basamaklı merdiven kaldırılmıştır.

İMREN LOKUM KONAK

TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TAŞARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVİRGEN		MEVCUT 1. KAT PLANI	ÇİZEN NEVAL EVİRGEN	PAFTA NO 12
--	---	------------------------------------	--	---------------------------	-------------------------------	-----------------------

Şekil.70. Mevcut 1. Kat Planı

MEVCUT YAPI ANALİZ FORMU-1.KAT					
	KONUM	MALZEME	FORM	BOYUT	İŞÇİLİK/DURUM
K7	1.1 PERSONEL ODASI KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	90x220 cm	YENİ EK
K8	1.1.PERSONEL ODASI WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	70x220 cm	YENİ EK
K9	1.3 WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	70x220 cm	YENİ EK
K10	1.3 WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	70x220 cm	YENİ EK
K11	1.3 WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	70x220 cm	YENİ EK
K12	1.2 ODA KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	80x220 cm	ÇAĞDAŞ-TAKLİT
K13	1.2 ODA WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	80x220 cm	YENİ EK
K14	1.3 SOFA GİRİŞ KAPISI	SARIÇAM	ÇİFT KANATLI - TABLALI	160x310 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
K15	1.3 RESTORANA GİRİŞ KAPISI	SARIÇAM	ÇİFT KANATLI - DÜZ	180x220 cm	YENİ EK
K16	1.4 RESTORAN KAPISI	SARIÇAM	BAR KAPISI	125 cm	YENİ EK
P3	Z.1 HAYAT BOŞLUĞU PENCERESİ	SARIÇAM - CAM	AÇILIR - ÇİFT KANAT	75x140 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
P4	Z.1 HAYAT BOŞLUĞU PENCERESİ	SARIÇAM - CAM	AÇILIR - ÇİFT KANAT	75x140 cm	YENİ EK
P5	Z.1 HAYAT BOŞLUĞU PENCERESİ	SARIÇAM - CAM	AÇILIR - ÇİFT KANAT	75x140 cm	YENİ EK
P6	1.1 PERSONEL ODASI PENCERESİ	SARIÇAM - CAM	AÇILIR - ÇİFT KANAT	75x140 cm	YENİ EK
P7	1.4 BAHNA ÖNÜ PENCERE	SARIÇAM - CAM	SABİT CAM	520x510 cm	YENİ EK

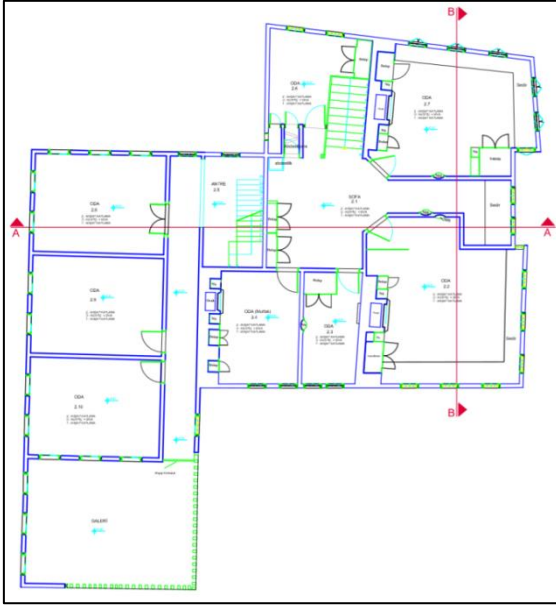
P8	1.4 BAHNA ÖNÜ PENCERE	AHŞAP - CAM	SABİT CAM	495x510 cm	YENİ EK
M3	2. KATA ÇIKIŞ MERDİVENİ	AHŞAP	DÜZ MERDİVEN	115 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
M4	2. KATA ÇIKIŞ MERDİVENİ	AHŞAP	DÜZ - DÖNER MERDİVEN	115 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
M5	1.4 RESTORAN İÇİ MERDİVEN	DOĞAL KESME TAŞ	TEK BASAMAK	205 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
T5	Z.1 HAYAT BOŞLUĞU	TAŞ – AHŞAP - CAM	AÇILIR - ÇİFT KANAT	60x100 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
T6	1.2 ODA	TAŞ – AHŞAP - CAM	AÇILIR - ÇİFT KANAT	60x100 cm	YENİ EK
T7	1.2 ODA	TAŞ - AHŞAP - CAM	AÇILIR - ÇİFT KANAT	60x100 cm	YENİ EK
T8	1.2 ODA	TAŞ - AHŞAP - CAM	AÇILIR - ÇİFT KANAT	60x100 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
T9	1.2 ODA	TAŞ - AHŞAP - CAM	AÇILIR - ÇİFT KANAT	60x100 cm	YENİ EK

Tablo.9. 1. Kat Mevcut Yapı Analiz Formu

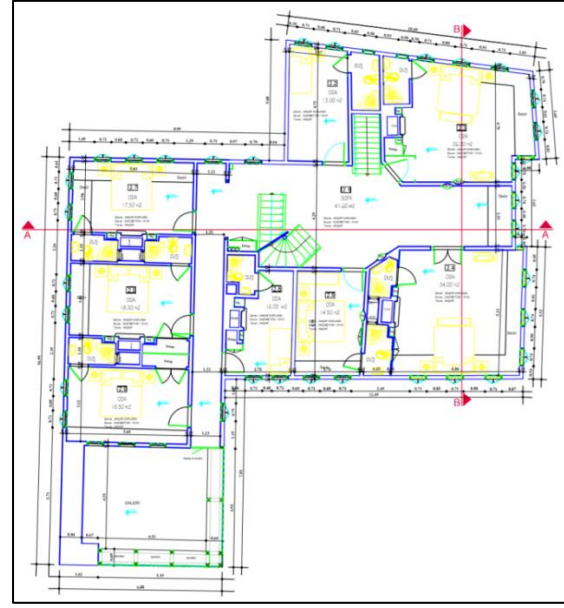
-2. Kat Plan Şeması;

<p>İMREN LOKUM KONAK</p>	<p>NOTLAR:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Plan şemasında değişiklikler yapılmıştır. -Merdiven yer ve şekilleri değiştirilmiştir. -Odalara çağdaş eklentiler yapılmıştır. 		<p>2. KAT REKONSTRÜKSİYON ÇİZİMİ</p> <p>HAZIRLAYAN NEVAL EVRGEN</p>	<p>2. KAT RÖLÖVE ÇİZİMİ</p> <p>TEZ DANIŞMANI PROF. DR. MEHMET CAN HERSEK</p>	<p>2. KAT RÖLÖVE ÇİZİMİ</p> <p>TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI</p>	<p>2. KAT REKONSTRÜKSİYON ÇİZİMİ</p> <p>HAZIRLAYAN NEVAL EVRGEN</p>	<p>2. KAT REKONSTRÜKSİYON ÇİZİMİ</p> <p>HAZIRLAYAN NEVAL EVRGEN</p>	<p>2. KAT REKONSTRÜKSİYON ÇİZİMİ</p> <p>HAZIRLAYAN NEVAL EVRGEN</p>
	<p>2. KAT RÖLÖVE ÇİZİMİ</p> <p>TEZ DANIŞMANI PROF. DR. MEHMET CAN HERSEK</p>	<p>2. KAT RÖLÖVE ÇİZİMİ</p> <p>TEZ DANIŞMANI PROF. DR. MEHMET CAN HERSEK</p>	<p>2. KAT RÖLÖVE ÇİZİMİ</p> <p>TEZ DANIŞMANI PROF. DR. MEHMET CAN HERSEK</p>					
	<p>2. KAT RÖLÖVE ÇİZİMİ</p> <p>TEZ DANIŞMANI PROF. DR. MEHMET CAN HERSEK</p>	<p>2. KAT RÖLÖVE ÇİZİMİ</p> <p>TEZ DANIŞMANI PROF. DR. MEHMET CAN HERSEK</p>	<p>2. KAT RÖLÖVE ÇİZİMİ</p> <p>TEZ DANIŞMANI PROF. DR. MEHMET CAN HERSEK</p>					

Şekil.71. 2.Kat Rölöve ve Rekonstrüksiyon Çizimi

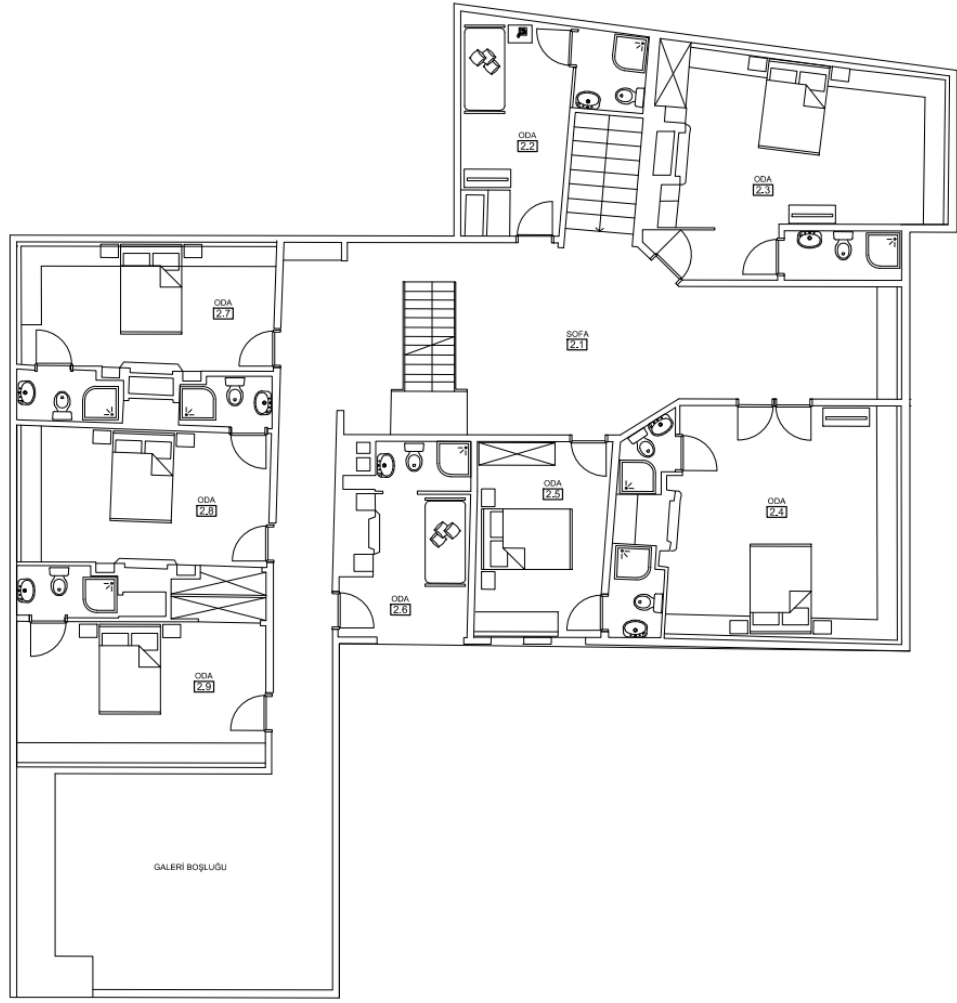
Şekil.72. 2. Kat Rölöve Çizimi

Şekil.73. 2. Kat Rekonstrüksiyon Çizimi

RÖLÖVE	REKONSTRÜKSİYON	MEVCUT
Sofa 2.1	Sofa 2.1	Sofa 2.1
Oda 2.2	Oda 2.4	Oda 2.4
Oda 2.3	Oda 2.5	Oda 2.5
Oda 2.4 (Mutfak)	Oda 2.6	Oda 2.6
Antre 2.5	Sofa ile birleştirilmiş.	Sofa
Oda 2.6	Oda 2.2	Oda 2.2
Oda 2.7	Oda 2.3	Oda 2.3
Oda 2.8	Oda 2.7	Oda 2.7
Oda 2.9	Oda 2.8	Oda 2.8
Oda 2.10	Oda 2.9	Oda 2.9
Galeri boşluğu	Galeri boşluğu	Galeri boşluğu

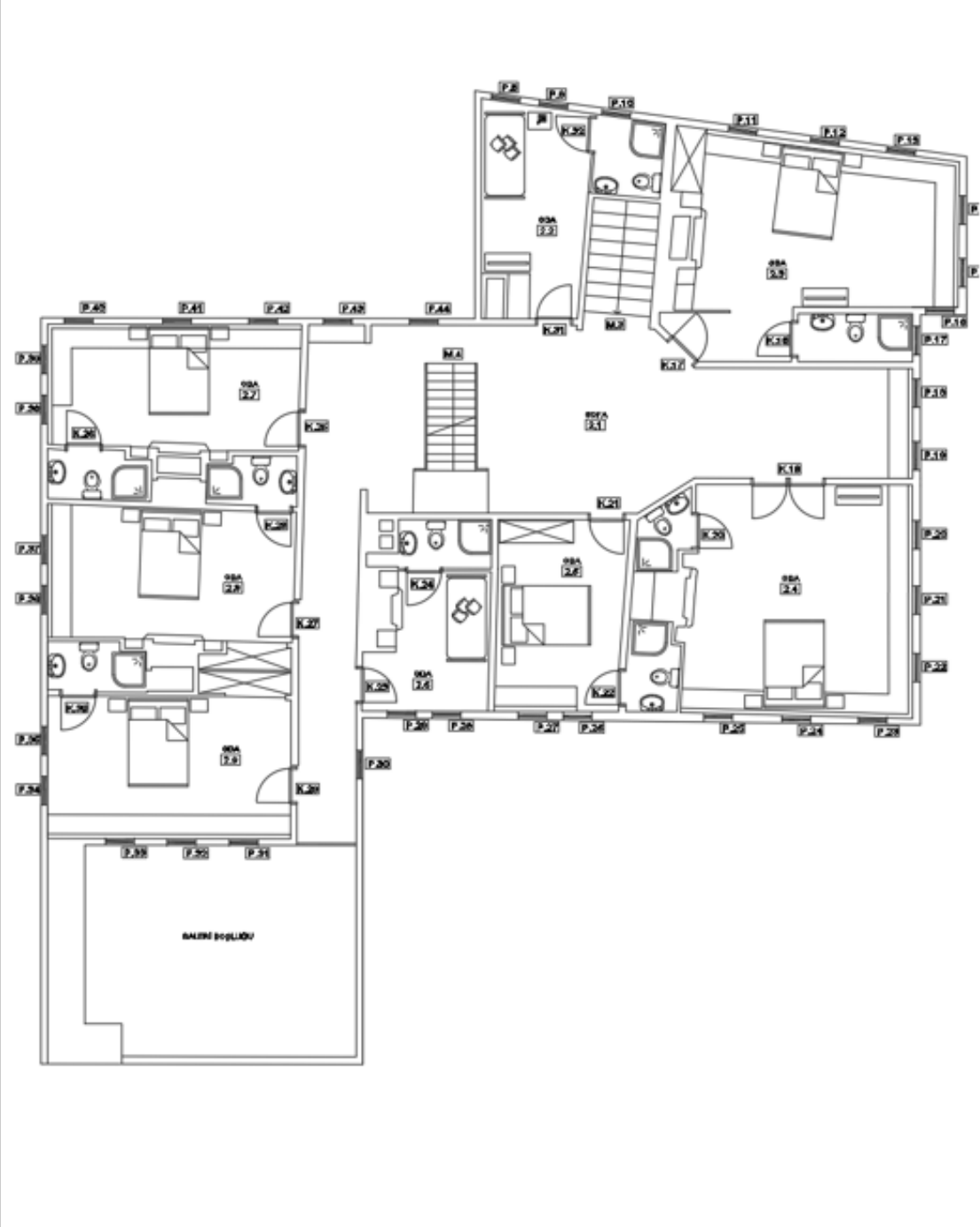
Tablo.10. 2. Kat Mekânların İşlevsel Dönüşümü

Şekil.74. 2. Kat Mevcut Plan Çizimi

Odalara ayrılmış olan ikinci katta orta sofalı plan tipi net olarak okunmaktadır. Ancak dönüşüm sonrası yine ufak değişiklik ve eklentiler görülmekte ve birimler günümüz koşullarına uyarlanmaktadır. İşlevsel olarak odalar yine oda olarak kullanılmış ancak hepsine ıslak hacim eklenmiş yüklükler iptal edilmiştir. Rölöve oda no: 2.2 rekonstrüksiyon oda no: 2.4 giriş köşeden alınarak yan duvara taşınmıştır. Rölöve oda no: 2.4 rekonstrüksiyon oda no: 2.6 giriş yönü değiştirilmiş mutfak olarak kullanılan oda otel odasına dönüştürülmüştür. Sofadaki merdivenler değiştirilmiş arka odalar ve sofayı ayıran antre ayrı bir birim olmaktan çıkmış, sofaya dahil edilmiştir. Odalarda yüklük gibi görünen kapaklar bulunmaktadır ancak bu kapaklar arka odanın ıslak hacim duvarlarıdır yani sadece görsellik amaçlı uygulanmıştır. Rölöve oda no: 2.8, 2.9, 2.10 rekonstrüksiyon oda no: 2.7, 2.8, 2.9 ocak ve niş eklenmiştir. Sofadaki sedir aynı kalmış ancak koridoru genişletilmiştir.

İMREN LOKUM KONAK

TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVIRGEN		MEVCUT 2. KAT PLANI	ÇİZEN NEVAL EVIRGEN	PAFTA NO 13
--	---	------------------------------------	--	---------------------------	---------------------------	-------------------

Şekil.75. Mevcut 2. Kat Planı

MEVCUT YAPI ANALİZ FORMU-2. KAT					
	KONUM	MALZEME	FORM	BOYUT	İŞÇİLİK/DURUM
K17	2.3 ODA KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	90x220 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
K18	2.3 ODA WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	80x220 cm	YENİ EK
K19	2.4 ODA KAPISI	SARIÇAM	ÇİFT KANATLI - TABLALI	140x220 cm	YERİ DEĞİŞTİRİLMİŞ
K20	2.4 ODA WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	80x220 cm	YENİ EK
K21	2.5 ODA KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	90x220 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
K22	2.5 ODA WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	80x220 cm	YENİ EK
K23	2.6 ODA KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	80x220 cm	YERİ DEĞİŞTİRİLMİŞ
K24	2.6 ODA WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	80x220 cm	YENİ EK
K25	2.7.ODA KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	90x220 cm	YENİ EK
K26	2.7 ODA WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	80x220 cm	YENİ EK
K27	2.8 ODA KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	90x220 cm	YENİ EK
K28	2.8 ODA WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	80x220 cm	YENİ EK
K29	2.9 ODA KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	90x220 cm	YENİ EK
K30	2.9 ODA WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	80x220 cm	YENİ EK
K31	2.2 ODA KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	90x220 cm	YERİ DEĞİŞTİRİLMİŞ

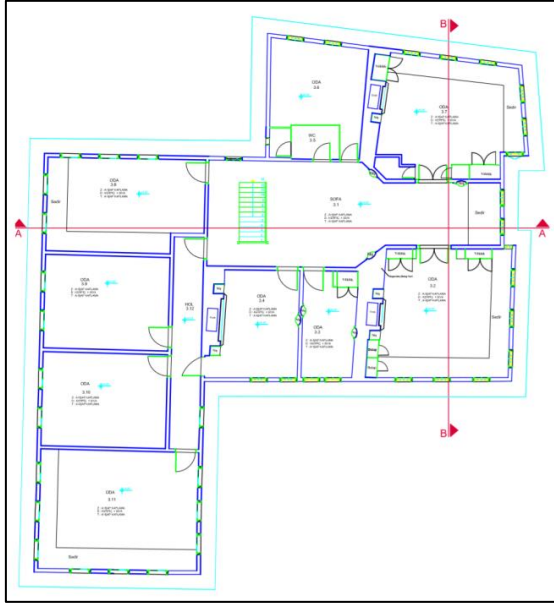
K32	2.2 ODA WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	80x220 cm	YENİ EK
M4	MERDİVEN	SARIÇAM	DÜZ - DÖNER MERDİVEN	115 cm	DEĞİŞTİRİLMİŞ
P8 - P9	ODA PENCERELERİ	SARIÇAM - CAM	AÇILIR - ÇİFT KANAT	75x140 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
P10 VE P17	2.2 ODA WC PENCERESİ 2.3 ODA WC PENCERESİ	SARIÇAM - CAM	AÇILIR - TEK KANAT	50x50 cm	YENİ EK
P11- P16	ODA PENCERELERİ	SARIÇAM - CAM	AÇILIR - ÇİFT KANAT	75x140 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
P18- P44	ODA PENCERELERİ	SARIÇAM - CAM	AÇILIR - ÇİFT KANAT	75x140 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT

Tablo.11. 2.Kat Mevcut Yapı Analiz Formu

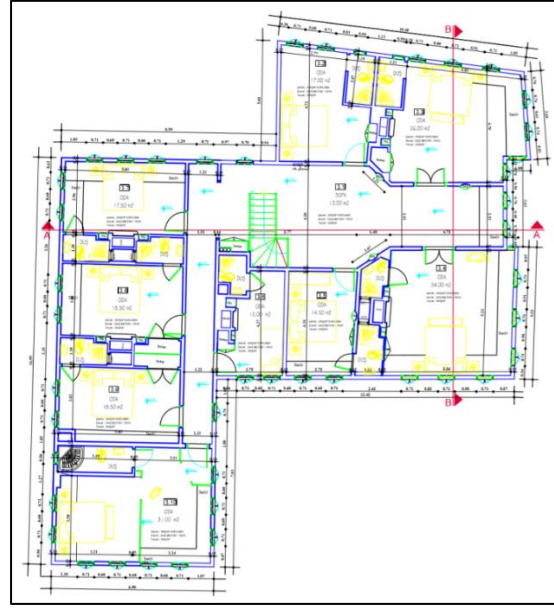
-3. Kat Plan Şeması;

<p>İMREN LOKUM KONAK</p>	<p>NOTLAR:</p> <p>-Tamamı odalara ayrılan 3. Katta her odaya ıslak hacim eklenmiştir.</p> <p>-Merdiven formunda ve arka odalara giden koridor formunda değişiklik yapılmıştır.</p>		<p>3. KAT RÖLÖVE ÇİZİMİ</p> <p>TEZ DANIŞMANI PROF. DR. MEHMET CAN HERSEK</p>	<p>3. KAT REKONSTRÜKSİYON ÇİZİMİ</p> <p>HAZIRLAYAN NEVAL EVRİGEN</p>	<p> ■ KALDIRILAN DUVAR ■ EKLENEN DUVAR ■ YERİ DEĞİŞEN MERDİVEN ■ YENİ EKLENTİ ELEMAN </p>
<p> T.C. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI </p>	<p> ■ KALDIRILAN DUVAR ■ EKLENEN DUVAR ■ YERİ DEĞİŞEN MERDİVEN ■ YENİ EKLENTİ ELEMAN </p>				

Şekil.76. 3.Kat Rölöve ve Rekonstrüksiyon Çizimi

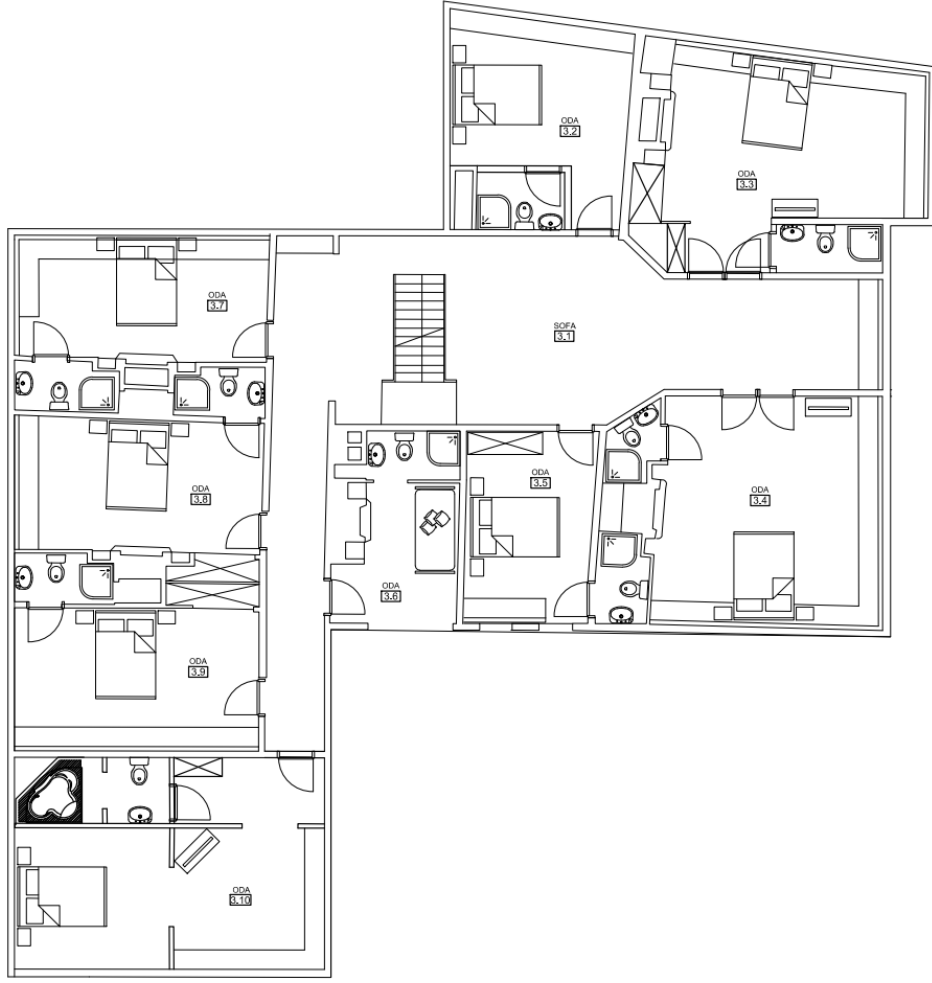
Şekil.77. 3. Kat Rölöve Çizimi

Şekil.78. 3. Kat Rekonstrüksiyon Çizimi

RÖLÖVE	REKONSTRÜKSİYON	MEVCUT
Sofa 3.1	Sofa 3.1	Sofa 3.1
Oda 3.2	Oda 3.4	Oda 3.4
Oda 3.3	Oda 3.5	Oda 3.5
Oda 3.4	Oda 3.6	Oda 3.6
WC 3.5	Oda 3.2 ile birleştirilmiş.	Oda 3.2 ile birleştirilmiş.
Oda 3.6	Oda 3.2	Oda 3.2
Oda 3.7	Oda 3.3	Oda 3.3
Oda 3.8	Oda 3.7	Oda 3.7
Oda 3.9	Oda 3.8	Oda 3.8
Oda 3.10	Oda 3.9	Oda 3.9
Oda 3.11	Oda 3.10	Balayı Oda 3.10
Hol 3.12	Sofa ile birleştirilmiş	Koridor

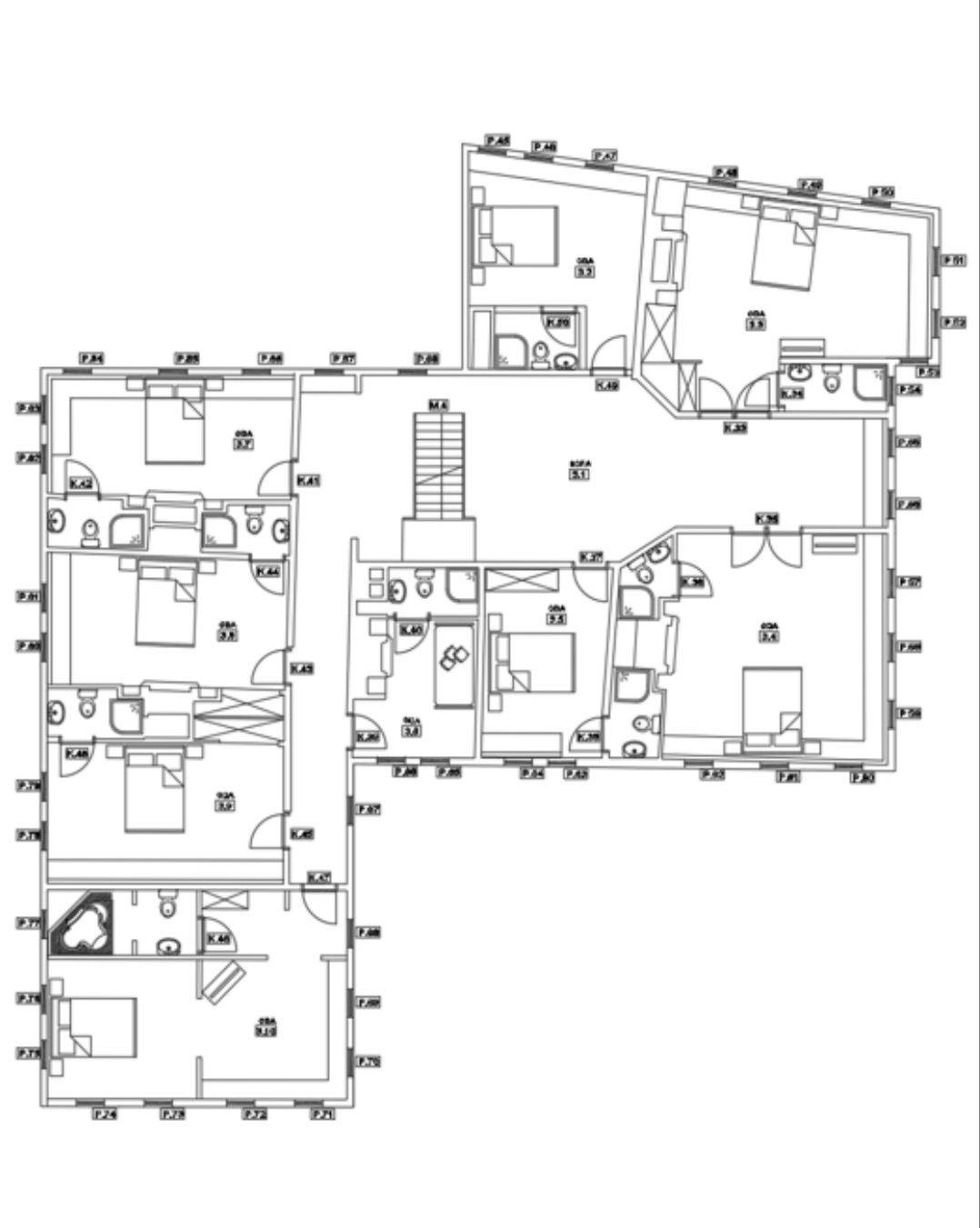
Tablo.12. 3. Kat Mekânların İşlevsel Dönüşümü

Şekil.79. 3. Kat Mevcut Plan Çizimi

Konağın en üst katı olan 3. kat da odalara ayrılmıştır. 2. katta da olduğu gibi tüm odalara ıslak hacim eklenmiştir. Odalarda ocak niş ve sedirler korunmuş, yüklükler ıslak hacme dönüştürülmüş, kapakları korunarak özgün görüntü yakalanmaya çalışılmıştır. Rölöve oda no: 3.5 ıslak hacim olarak görülmekteyken rekonstrüksiyon oda no: 3.2 ile birleştirilerek odaya katılmıştır. Rölöve oda no: 3.8 rekonstrüksiyon oda no: 3.7 küçültülerek diğer odalarla aynı hizaya getirilmiş, koridora geçiş buradan sağlanmıştır. Rölöve oda no: 3.11 rekonstrüksiyon oda no: 3.10 balayı odası olarak adlandırılmış, oda içi bölünmüş, ıslak hacme jakuzi küvet eklenmiştir.

İMREN LOKUM KONAK

TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TAŞARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVIRGEN		MEVCUT 3. KAT PLANI	ÇİZEN NEVAL EVIRGEN	PAFTA NO 14
--	---	--------------------------------	---	---------------------------	---------------------------	-------------------

Şekil.80. Mevcut 3. Kat Planı

MEVCUT YAPI ANALİZ FORMU-3. KAT					
	KONUM	MALZEME	FORM	BOYUT	İŞÇİLİK/DURUM
K33	3.3 ODA KAPISI	SARIÇAM	ÇİFT KANATLI - TABLALI	140x220 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
K34	3.3 ODA WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	75x220 cm	YENİ EK
K35	3.4 ODA KAPISI	SARIÇAM	ÇİFT KANATLI - TABLALI	140x220 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
K36	3.4 ODA WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	75x220 cm	YENİ EK
K37	3.5 ODA KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	90x220 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
K38	3.5 ODA WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	75x220 cm	YENİ EK
K39	3.6 ODA KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	90x220 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
K40	3.6 ODA WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	75x220 cm	YENİ EK
K41	3.7.ODA KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	90x220 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
K42	3.7 ODA WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	75x220 cm	YENİ EK
K43	3.8 ODA KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	90x220 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
K44	3.8 ODA WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	75x220 cm	YENİ EK
K45	3.9 ODA KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	90x220 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
K46	3.9 ODA WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	75x220 cm	YENİ EK
K47	3.10 ODA KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	90x220 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT

K48	3.10 ODA WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	75x220 cm	YENİ EK
K49	3.2 ODA KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	90x220 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
K50	3.2 ODA WC KAPISI	SARIÇAM	TEK KANATLI - TABLALI	75x220 cm	YENİ EK
M4	MERDİVEN	SARIÇAM	DÜZ - DÖNER MERDİVEN	115 cm	DEĞİŞTİRİLMİŞ
P45- P53	ODA PENCERELERİ	SARIÇAM - CAM	AÇILIR - ÇİFT KANAT	75x140 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
P54	3.3 ODA WC PENCERESİ	SARIÇAM - CAM	AÇILIR - TEK KANAT	50x50 cm	YENİ EK
P55- P76	ODA PENCERELERİ	SARIÇAM - CAM	AÇILIR - ÇİFT KANAT	75x140 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT
P77	3.10 ODA WC PENCERESİ	SARIÇAM - CAM	AÇILIR - TEK KANAT	50x50 cm	YENİ EK
P78- P88	ODA PENCERELERİ	SARIÇAM - CAM	AÇILIR - ÇİFT KANAT	75x140 cm	ÇAĞDAŞ - TAKLİT

Tablo.13. 3. Kat Mevcut Yapı Analiz Formu

MİMARİ MEKÂNLARDAKİ ELEMANLAR, MALZEME, TEFRİŞ VE DONATILARIN İNCELENMESİ;

Konağın plan şemasında küçük değişiklikler olsa da işlev farklılaşması dolayısıyla mekânlardaki dönüşüm daha büyük boyutlardadır ve net bir şekilde görülmektedir. Konaklama işlevi alan konak; resepsiyon, lobi, restoran, ıslak hacimler gibi mevcutta olmayan alanlara ihtiyaç duymuş ve bu doğrultuda mevcut mekânlar dönüştürülmüştür.

-Resepsiyon;

Tablo.14. Resepsiyon

Şekil.81. Resepsiyon Eski Hali

YAPI ELEMANLARI VE MALZEME		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
AHŞAP DİKME	KÖKNAR	SARIÇAM TAKLİT
DUVAR	KÜFÜNK TAŞ	TAŞ + GAZBETON + SIVA
TAVAN	KARAÇAM	SARIÇAM - BOYALI TAKLİT
ZEMİN	TOPRAK+TAŞ	DOĞAL KESME TAŞ

Tablo.15. Resepsiyon Yapı Elemanları ve Malzeme

Konağın hayat bölümü yeni işlevi gereği resepsiyona dönüştürülmüştür. Duvarlar eski halinde de olduğu gibi 90 cm taş yapılmıştır ancak hayat zemini toprakken restorasyon sonrası tamamı taş olmuştur. Ayrıca girişe halı eklenmiştir.

ÖZGÜN MİMARİ ELEMANLAR VE MALZEME		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
KAPI	SARIÇAM - ÇİFT KANATLI	SARIÇAM - BOYALI - ÇİFT KANATLI - TAKLİT
PENCERE	YOK	SARIÇAM - BOYALI - YENİ EK
MERDİVEN	DOĞAL KESME TAŞ - SAHANLIKLIL MERDİVEN	SARIÇAM - BOYALI - FORMU DEĞİŞTİRİLMİŞ

Tablo.16. Resepsiyon Özgün Mimari Elemanlar ve Malzeme

Merdivenin bir yanı duvardır. Restorasyon sonrası hayat bölümü taşlık gibi düşünülmüş ve merdivenin ilk üç basamağı taş olarak yapılmış daha sonra ahşap devam ettirilmiştir. Korkuluklar ahşap ve genelde düz olurken restorasyon sonrası yine ahşap fakat işleme yapılmıştır. Merdiven formu tek kolludur. Eski halinde gördüğümüz merdiven yanı dikme tavana kadar çıkarılmamıştır. Pencere örneklerinden rölövesi alınmış olup eski haline uygun olarak ek yapılmıştır.

HAREKETLİ MOBİLYALAR		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
MOBİLYA	YOK	KOLTUK + RESEPSİYON DESKİ
YÖNLENDİRME TABELALARI	YOK	ODA İSİM TABELALARI

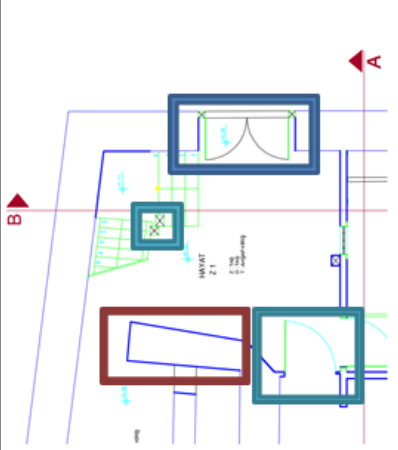
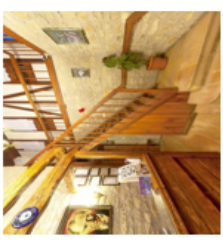
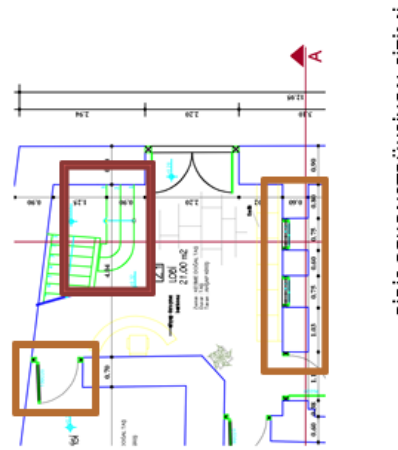
Tablo.17. Resepsiyon Hareketli Mobilyalar

Konaklama işlevi alan İmren Lokum Konak mekanları dönüştürmüş ve mecburi eklentiler yapmıştır. Örneğin resepsiyon olarak işlevlendirilen hayatta artık resepsiyon bankosu, hareketli mobilya ve yönlendirme tabelaları bulunmaktadır. Oda üzerlerinde oda isimleri ve numaraları vardır.

YENİ SABİT DONATI EKLENTİLERİ		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
AYDINLATMA	GAZ LAMBASI	AVİZE + APLİK
ISITMA	YOK	KALORİFER PETEĞİ
YANGIN ÖNLEMİ	YOK	YANGIN SÖNDÜRME SİSTEMİ

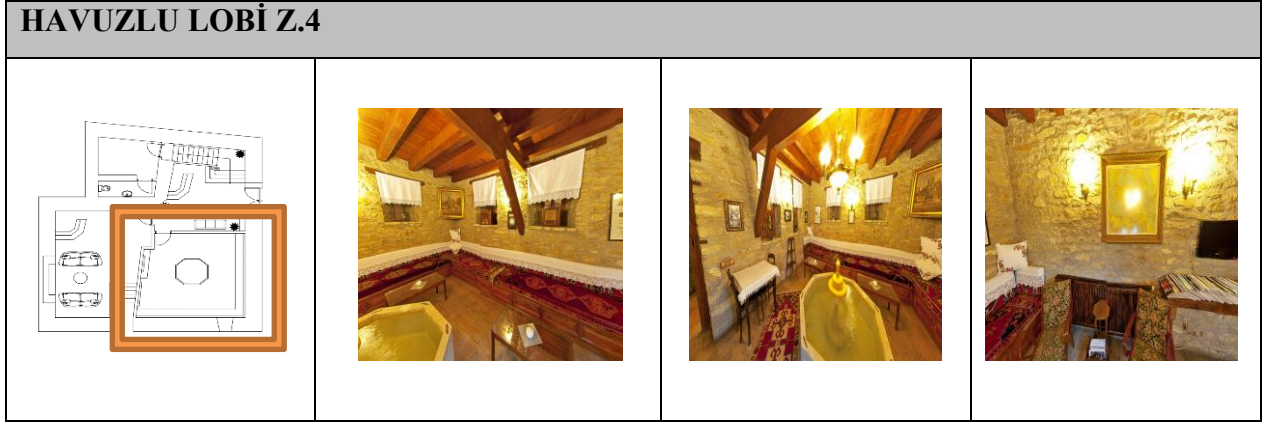
Tablo.18. Resepsiyon Sabit Eklentiler

Butik otel olarak hizmet vermeye başlayan konakta ısıtma-soğutma, havalandırma sistemleri gibi mevcutta olmayan ihtiyaçlar doğmuştur. Konak restorasyonu sırasında kalorifer sistemi kurulmuş ve ısıtma sistemi bu şekilde çözülmüştür. Aydınlatma için elektrik hatları çekilmiş, avize ve apliklerle aydınlatma sağlanmıştır. Girişte de çok net görülen avize yeni bir eklenti olduğunu açıkça belli etmektedir. Duvarlarda ise aplikler kullanılmıştır. Kaloriferler kahverengiye boyanmış ve koltuk arkasına gizlenmiştir. Tüm konağa duman sensörleri, alarm sistemleri ve ısıya duyarlı civalı su tesisatı yangın sistemi kurulmuştur.

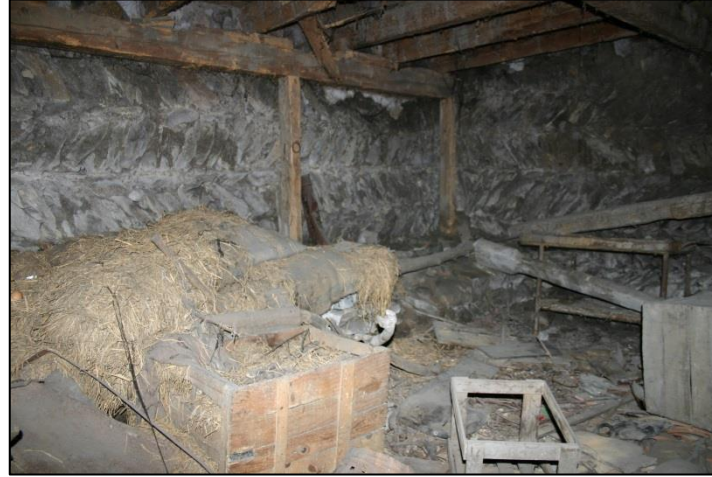
İMREN LOKUM KONAK		NOTLAR	
 <p>GİRİŞ RÖLÖVE ÇİZİMİ</p>	<p><u>MEKÂNSAL ELEMANLAR</u></p> <p>-Merdiven formu değiştirilmiş, ilk üç basamak taş olarak yapılmış daha sonra ahşap devam ettirilmiştir.</p> <p>-Kapı yeri ve ölçüsü aynı kalmış fakat kapı yenilenmiştir.</p>	<p><u>İÇ MEKÂN ELEMANLARI</u></p> <p>-Aydınlatma tavadan uzatılan sarkıt avize ile sağlanmaktadır. Aynı zamanda duvarda aplikler bulunmaktadır.</p>	 <p>Değişen merdiven formu</p> <p>-Değişen işlev gereği resepsiyona dönüşen hayatta plan şemasında da değişiklikler yapılmıştır.</p> <p>-Merdiven köşesindeki tavana kadar çıkan ahşap dikme kaldırılmıştır.</p>
 <p>GİRİŞ REKONSTRÜKSİYON ÇİZİMİ</p>	<p><u>YAPIM TEKNİĞİ VE MALZEME</u></p> <p>-Özgün halinde 90cm kerpiç ile inşa edilen duvarlar yine 90cm fakat taş yapılmıştır.</p> <p>-Taş olan hayat zemini, kesme doğal taş ile kaplanmıştır.</p> <p>-Ahşap tavan aynı zamanda taşıyıcı sisteminde bir parçası olan ahşap kirişlerle yapılmıştır.</p>	<p><u>EKLENTİLER</u></p> <p>-Kapı yanı sol duvar formu değiştirilmiş özgün halinde ahır olan bölüm havuzlu lobiye dönüştürüldüğü için cephesine pencerele açılmıştır.</p> <p>- Resepsiyon arkası depo olarak kullanıldığı için kapı eklenmiştir.</p>	<p>ÖZGÜN DEĞİŞTİRİLMİŞ EKLENMİŞ KALDIRILMIŞ</p> <p>HAZIRLAYAN NEVAL EVIRGEN</p>
<p>TC: BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI</p>	<p>TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK</p>		

Şekil.82. Resepsiyon Karşılaştırma Paftası

-Havuzlu Lobi;

Tablo.19. Havuzlu Lobi

Şekil.83. Havuzlu Lobi Eski Hali

YAPI ELEMANLARI VE MALZEME		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
AHŞAP DİKME	KÖKNAR	SARIÇAM TAKLİT
DUVAR	TAŞ	DOĞALTAŞ
TAVAN	KARAÇAM	SARIÇAM - BOYALI - TAKLİT
ZEMİN	TAŞ	KESME DOĞAL TAŞ

Tablo.20. Havuzlu Lobi Yapı Elemanları ve Malzeme

Ahır olarak kullanılan alan restorasyon sonrası havuz eklenerek lobiye dönüştürülmüştür. Su havuzları odaları soğutmak için ve yangına karşı önlem için konakların çoğunun avlusunda bulunmaktadır. Ancak imren lokum konakta restorasyon öncesi havuz bulunmamaktadır. Zaten bu havuz da avluda değil konağın ahır bölümüne eklenmiştir. Yeni işlevi gereği lobiye dönüşen mekan için eklenen bu havuz ile oda havuzlu lobi adını almıştır. Duvarlar eski halinde olduğu gibi 90cm taş yapılmıştır. Zemin ve tavan eski halinde olduğu gibi taş ve ahşap yapılmıştır.

ÖZGÜN MİMARİ ELEMANLAR VE MALZEME		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
KAPI	SARIÇAM - TEK KANATLI	SARIÇAM - BOYALI - TEK KANATLI - TAKLİT
TÖMEK	SARIÇAM	SARIÇAM - BOYALI + CAM
PENCERE	YOK	SARIÇAM - BOYALI - YENİ EK
KAFES	1 ADET AHŞAP	KALDIRILMIŞ

Tablo.21. Havuzlu Lobi Özgün Mimari Elemanlar ve Malzeme

Havuzlu lobi kapısı tek kanatlı ahşaptır. İlk halinde pencere bulunmayan odaya pencere ve tömek eklenmiştir.

HAREKETLİ MOBİLYALAR		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
MOBİLYA	YOK	SEDİR + ÇAĞDAŞ MOBİLYALAR
YÖNLENDİRME TABELALARI	YOK	YENİ EK

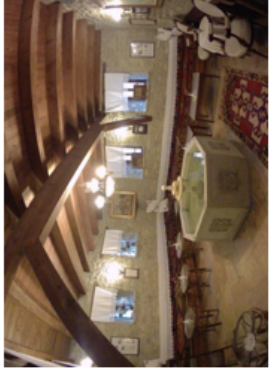

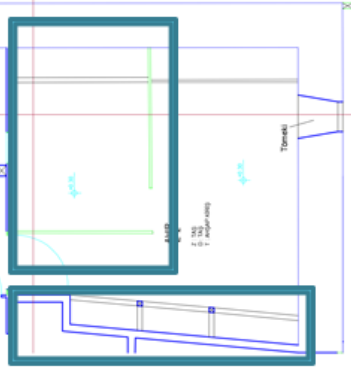
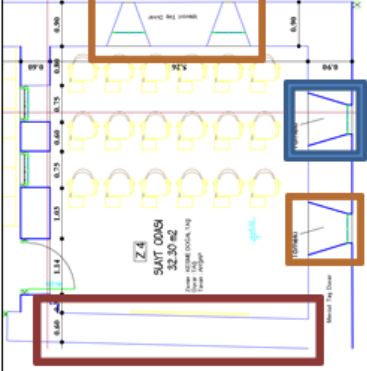
Tablo.22. Havuzlu Lobi Hareketli Mobilyalar

Bekleme ve dinlenme alanı olarak işlev alan bölüme sedir, masa, sandalye, koltuk ve televizyon eklenmiştir. Oda girişlerinde oda isim tabelaları koridorlarda ise yönlendirme tabelaları bulunmaktadır.

YENİ SABİT DONATI EKLENTİLERİ		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
AYDINLATMA	TÖMEKTEN SAĞLANIYOR	AVİZE+APLİK
ISITMA	YOK	KALORİFER PETEĞİ
SOĞUTMA	YOK	KLİMA
YANGIN ÖNLEMİ	YOK	YANGIN SÖNDÜRME SİSTEMİ

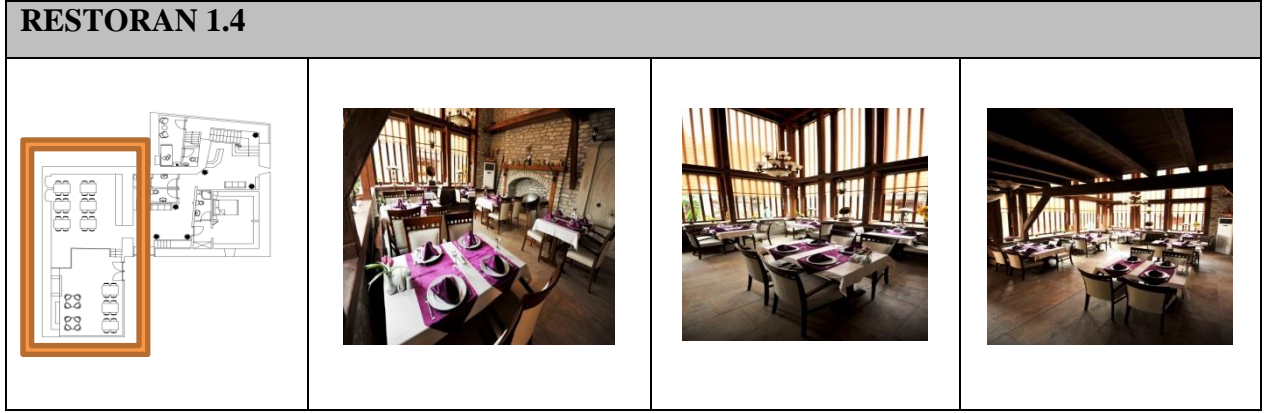
Tablo.23. Havuzlu Lobi Sabit Eklentiler

Isıtma elemanı olarak yine kalorifer kahverengiye boyanmış bir şekilde görünmektedir. Aydınlatma için avize ve aplikler kullanılmıştır.

İMREN LOKUM KONAK		NOTLAR	
<p>MEKÂNSAL ELEMANLAR</p> <p>-100cm tek kanat kapı 95cm e düşürülmüştür.</p>	<p>İÇ MEKÂN ELEMANLARI</p> <p>-Aydınlatma ortada bir adet sarkıt avize ve duvarda apliklerle sağlanmaktadır.</p>	 	<p>-Rekonstrüksiyon projesinde slayt odası olarak görülen alan havuz eklenerek lobiye dönüştürülmüştür.</p>
<p>MEKÂNSAL ELEMANLAR</p> <p>-100cm tek kanat kapı 95cm e düşürülmüştür.</p>	<p>YAPIM TEKNİĞİ VE MALZEME</p> <p>-Ahır olarak kullanılan bölümde zemin taş iken doğal kesme taş yapılmıştır.</p> <p>-Dış cephelere bakan duvarlar kerpiç 90cm iken dönüşüm sonrası odanın tüm duvarları taş yapılmıştır.</p>	<p>EKLENTİLER</p> <p>-Özgün halinde 1 adet olan tömek sayısı 4 e çıkarılmıştır.</p> <p>-Isıtma için kalorifer kullanılmıştır.</p> <p>-TV ve hoparlörler duvara monte edilmiştir.</p> <p>-Odaya sekizgen formunda bir havuz eklenmiştir.</p>	<p>HAZIRLAYAN</p> <p>NEVAL MEHMET CAN EVIRGEN</p>
<p>HAVUZLU LOBİ RÖLÖVE ÇİZİMİ</p> 	<p>HAVUZLU LOBİ REKONSTRÜKSİYON ÇİZİMİ</p> 	<p>TEZ DANIŞMANI</p> <p>PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK</p>	<p>HAZIRLAYAN</p> <p>NEVAL MEHMET CAN EVIRGEN</p>
<p>İC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI</p>	<p>HAZIRLAYAN</p> <p>NEVAL MEHMET CAN EVIRGEN</p>	<p>HAZIRLAYAN</p> <p>NEVAL MEHMET CAN EVIRGEN</p>	<p>HAZIRLAYAN</p> <p>NEVAL MEHMET CAN EVIRGEN</p>

Şekil.84. Havuzlu Lobi Karşılaştırma Paftası

-Restoran;

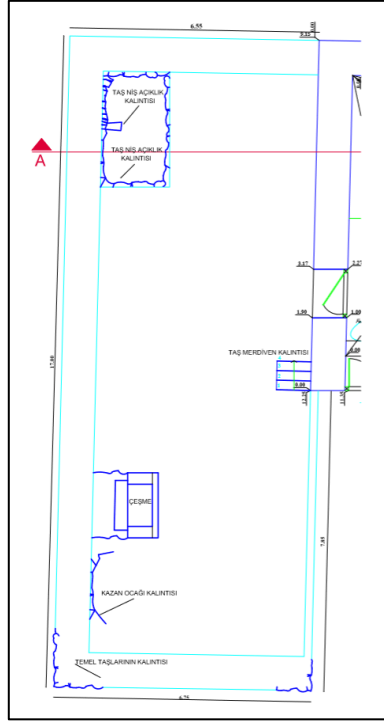
Tablo.24. Restoran

Şekil.85. Eski Ocak (Erdiñ Sezer,2007)

YAPI ELEMANLARI VE MALZEME		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
AHŞAP DİKME	YIKILMIŞ	SARIÇAM - TAKLİT
DUVAR	YIKILMIŞ	DOĞAL TAŞ - TAKLİT
TAVAN	YIKILMIŞ	SARIÇAM - BOYALI - TAKLİT
ZEMİN	TOPRAK VE TAŞ KALINTILAR	DOĞAL KESME TAŞ

Tablo.25. Restoran Yapı Elemanları ve Malzeme

Şekil.86. Restoran Plan

Restoran bölümü olan alan neredeyse tamamen yok olmuş rölöve projesinde de görüldüğü üzere niş, çeşme, kazan ocağı ve merdiven kalıntıları kalmıştır. Kalıntıların yeri ve boyutları korunarak yeniden yapılmış hayat olarak adlandırılan bölüm restoran işlevi ile dönüştürülmüştür.

ÖZGÜN MİMARİ ELEMANLAR VE MALZEME		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
KAPI	YOK	SARIÇAM - BOYALI - ÇİFT KANATLI YENİ EK
PENCERE	YOK	SARIÇAM - BOYALI - BAHNA ÖNÜ SABİT CAMLI EKLENTİ
MERDİVEN	YOK	KESME DOĞAL TAŞ
OCAK	KALINTI	TAŞ ŞÖMİNE
ÇEŞME	KALINTI	TAŞ - FORMU DEĞİŞTİRİLMİŞ
NİŞ	TAŞ KALINTI	TAŞ TAKLİT

Tablo.26. Restoran Özgün Mimari Elemanlar ve Malzeme

Restoranın konak içinden geçiş kapısı tek kanatlı ve ahşaptır. Bahçeden giriş kapısı ise çift kanatlıdır. Restoranın iki cephesi boylu boyunca bahna ile çevrilidir. Rölövede kenarda olan merdiven ortaya alınmıştır.

HAREKETLİ MOBİLYALAR		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
MOBİLYA	YOK	ÇAĞDAŞ MOBİLYALAR
YÖNLENDİRME TABELALARI	YOK	YENİ EK
TV	YOK	ÇAĞDAŞ EK
PERDE	YOK	STOR PERDE
HOPARLÖR	YOK	ÇAĞDAŞ EK
KAMERA	YOK	ÇAĞDAŞ EK

Tablo.27. Restoran Hareketli Mobilyalar

Konağın restoran işlevini alan bölüme masa ve sandalyeler eklenmiştir. Bahnaların olduğu pencereler stor perde kullanılarak güneşten koruma amaçlanmıştır. Bir adet televizyon, hoparlörler ve kameralar mekana eklenmiştir.

YENİ SABİT DONATI EKLENTİLERİ		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
AYDINLATMA	YOK	AVİZE+APLİK
ISITMA	KAZAN OCAĞI	KALORİFER PETEĞİ
SOĞUTMA	YOK	SALON TİPİ AYAKLI KLİMA
YANGIN ÖNLEMİ	YOK	YANGIN SÖNDÜRME SİSTEMİ

Tablo.28. Restoran Sabit Eklentiler

Tüm konakta olduğu gibi restoranda da kalorifer ile ısınma sağlanmaktadır. Kazan dairesi restoranın arka bölümündedir. Restoranın bir köşesinde soğutma için salon tipi klima kullanılmıştır.

İMREN LOKUM KONAK		NOTLAR	
<p><u>MEKÂNSAL ELEMANLAR</u></p> <p>-Rölöve çizimlerinde 2 adet taş niş ocak ve kazan ocağı kalıntısı görülen bölüm yeniden inşa edilmiştir.</p> <p>-Kot farkı düşürülmüş, merdiven tek basamağa indirilmiş ve ortaya alınmıştır.</p>	<p><u>İÇ MEKÂN ELEMANLARI</u></p> <p>-Galeri boşluğu bulunan alanda sarkıt avize, duvarlarda aplik kullanılmıştır.</p> <p>-L formundaki bahna pencerelerinde stor perde çözümlenmiştir.</p> <p>-Nişler, ocak üzeri ahşap eleman ve bahna aralarına aksesuarlar yerleştirilmiştir.</p>	<p><u>MEKÂNSAL ELEMANLAR</u></p> <p>-Rölöve çizimlerinde 2 adet taş niş ocak ve kazan ocağı kalıntısı görülen bölüm yeniden inşa edilmiştir.</p> <p>-Kot farkı düşürülmüş, merdiven tek basamağa indirilmiş ve ortaya alınmıştır.</p>	<p><u>İÇ MEKÂN ELEMANLARI</u></p> <p>-Galeri boşluğu bulunan alanda sarkıt avize, duvarlarda aplik kullanılmıştır.</p> <p>-L formundaki bahna pencerelerinde stor perde çözümlenmiştir.</p> <p>-Nişler, ocak üzeri ahşap eleman ve bahna aralarına aksesuarlar yerleştirilmiştir.</p>
<p><u>RESTORAN RÖLÖVE ÇİZİMİ</u></p> 	<p><u>YAPIM TEKNİĞİ VE MALZEME</u></p> <p>-İki cephesi bahna ile çevrili olan alan yine aynı formda ahşap dikmelerle oluşturulmuş, cam ile araları kapatılmıştır.</p> <p>-Özgün halinde sadece kalıntıların bulunduğu alanın zemini taş olarak düşünülmüş yeni işlevi gereği de doğal kesme taş döşenmiştir.</p>	<p><u>EKLENTİLER</u></p> <p>-işlev gereği hareketli mobilyalar eklenmiştir.</p> <p>-ısıma için kaloriferler kullanılmıştır.</p> <p>-soğutma için restoranın bir köşesine salon tipi klima yerleştirilmiştir.</p>	<p>-Rölöve projesinde tam köşede görülen nişler ortaya kaydırılmış, ocak yanına çeşme eklenmiştir.</p>
<p><u>RESTORAN REKONSTRÜKSİYON ÇİZİMİ</u></p> <p>T.C. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI</p>	<p>TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK</p>	<p>HAZIRLAYAN NEVAL EVIRGEN</p>	<p>ÖZGÜN DEĞİŞTİRİLMİŞ/DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ EKLENMİŞ KALDIRILMIŞ</p>

Şekil.87. Restoran Karşılaştırma Paftası

-Sofa;

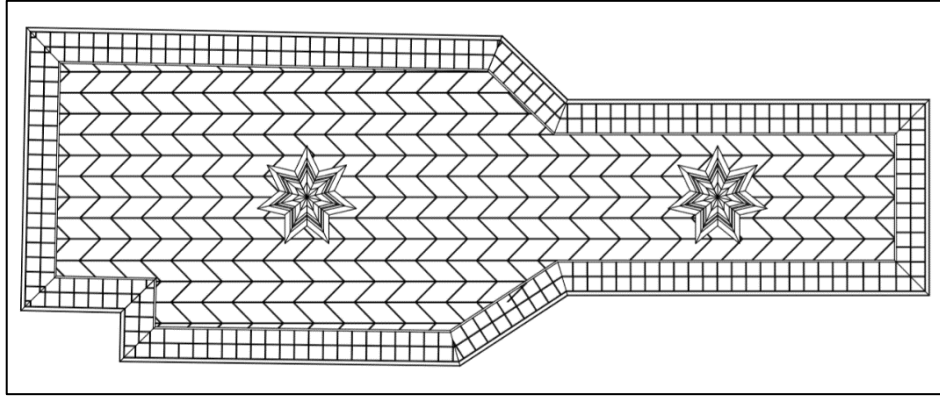

Tablo.29. Sofa

YAPI ELEMANLARI VE MALZEME		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
AHŞAP DİKME	KÖKNAR	SARIÇAM - TAKLİT
DUVAR	KERPİÇ + SIVA	GAZ BETON + SIVA
TAVAN	CEVİZ - İŞLEMESİZ	SARIÇAM - BOYALI - İŞLEMELİ EKLENTİ
ZEMİN	SARIÇAM RABITA	SARIÇAM - BOYALI TAKLİT

Tablo.30. Sofa Yapı Elemanları ve Malzeme

Sofa planında ufak değişiklikler yapılmış, bu değişikliklerde bir odanın kapı yeri değiştirilmiş, oda girişi olan pahlı bölüm normal duvar olarak bırakılmıştır. Duvarlar ahşap çatki arasına gaz beton üzeri sıva yapılmıştır. Zemin yapının orijinalinde olduğu gibi ahşap yapılmıştır. Sofa tavan planı yeniden çizilmiş ve iki göbekli olarak uygulaması yapılmıştır.

Şekil.88. Sofa 2.1 Tavan Planı

ÖZGÜN MİMARİ ELEMANLAR VE MALZEME		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
PENCERE	GÜRGEN	SARIÇAM – BOYALI - TAKLİT
KAFES	GÜRGEN	SARIÇAM – BOYALI - TAKLİT
MERDİVEN	SARIÇAM	SARIÇAM - BOYALI - ÜZERİ HALI KAPLAMA
SEDİR	SARIÇAM	SARIÇAM - BOYALI TAKLİT

Tablo.31. Sofa Özgün Mimari Elemanlar ve Malzeme

Sofanın planı plan şeması incelemesinde de belirtildiği üzere değiştirilmiştir. Sedir koridor sonunda koridordan daha geniş bir alanda yer alırken koridorla aynı hizaya getirilmiştir. Sedirin arkasında kalan pencereler aslına uygun yapılmıştır. Sofada üst kata çıkan, restorana ve resepsiyona inen üç ayrı merdiven bulunmaktadır. Oda kapıları tek kanatlı ahşap kapıdır.

HAREKETLİ MOBİLYALAR		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
MOBİLYA	YOK	ÇAĞDAŞ MOBİLYA
YÖNLENDİRME TABELALARI	YOK	YENİ EK

Tablo.32. Sofa Hareketli Mobilyalar

Sofada oda numaraları, acil çıkış tabelaları ve yönlendirme tabelaları bulunmaktadır. Sedir haricinde berjerler, masa, sehpa ve konsollar kullanılmıştır.

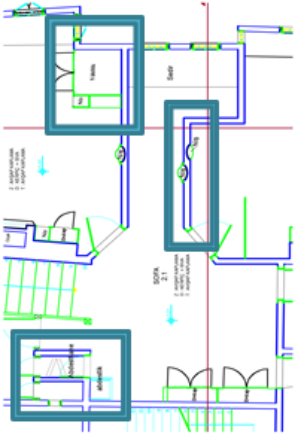
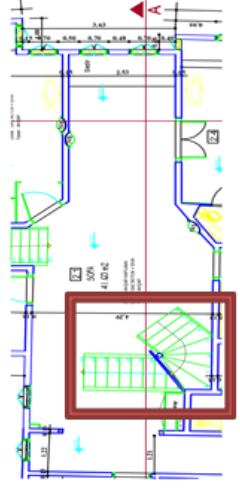
YENİ SABİT DONATI EKLENTİLERİ		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
AYDINLATMA	GAZ LAMBASI	AVİZE+APLİK
ISITMA	YOK	KALORİFER PETEĞİ
YANGIN ÖNLEMİ	YOK	YANGIN SÖNDÜRME SİSTEMİ

Tablo.33. Sofa Sabit Eklentiler

Şekil.89. Sofa Tadilat (Erdoğan Sezer,2009)

Yapının ahşap ağırlıklı olması ve Safranbolu'daki konakların koruma altında olması sebebiyle yapıya yangın söndürme sistemi kurulmuştur. Sofa duvarlarında da gördüğümüz küçük düğmeler gerekli bölgelere konmuş, tavana sprinklerler yerleştirilmiştir.

İMREN LOKUM KONAK		NOTLAR	
<p>MEKÂNSAL ELEMANLAR</p> <p>-Sofanın iki yanındaki odalardan birinin duvarı yıkılarak sofa genişletilmiştir.</p> <p>-Merdiven formu ve yeri değiştirilmiştir.</p> <p>-Abdestlik ve abdesthane kaldırılmış, odaya eklenmiştir.</p> <p>-Oda giriş kapısı yeri değiştirilmiştir.</p>	<p>İÇ MEKÂN ELEMANLARI</p> <p>-Sedir rölöve çizimine uygun olarak yeniden yapılmıştır. Sedire gelen koridor genişletilmiştir.</p> <p>-İki adet sarkıt avize ile aydınlatma sağlanmaktadır.</p>		<p>-Arka odalara giden koridor sofa ile birleştirilmiş direk geçiş sağlanmıştır.</p>
<p>YAPIM TEKNİĞİ VE MALZEME</p> <p>-Duvarlarda ahşap çatki arasına gaz beton üzeri sıva uygulanmıştır. Duvarlar beyaza boyanmıştır.</p>	<p>EKLENTİLER</p> <p>-Sofada oda numaralıkları ve yönlendirme tabelaları bulunmamaktadır.</p> <p>-Yangın söndürme sistemi elemanları tavana monte edilmiştir. Koridor yanına yanın dolabı yapılmıştır.</p>	<p>HAZIRLAYAN</p> <p>NEVAL MEHMET CAN EVRGEN</p>	<p>ÖZGÜN DEĞİŞTİRİLMİŞ/DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ EKLENMİŞ KALDIRILMIŞ</p>
<p>SOFA RÖLÖVE ÇİZİMİ</p> 	<p>SOFA REKONSTRÜKSİYON ÇİZİMİ</p> 	<p>TEZ DANIŞMANI</p> <p>PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK</p>	<p>İC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI</p>

Şekil.90. Sofa Karşılaştırma Paftası

-Standart oda;

Tablo.34. Standart Oda

YAPI ELEMANLARI VE MALZEME		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
AHŞAP DİKME	KÖKNAR	SARIÇAM TAKLİT
DUVAR	KERPİÇ+SIVA	GAZ BETON+SIVA
TAVAN	SARIÇAM - İŞLEMESİZ	SARIÇAM - BOYALI - İŞLEMELİ EKLENTİ
ZEMİN	SARIÇAM RABITA	HALI KAPLAMA

Tablo.35. Standart Oda Yapı Elemanları ve Malzeme

Oda tavanında ahşap kullanılmış, tavan ortasına göbek yapılmıştır. Zemin malzemesi ahşap yerine halı kaplama yapılmıştır. Duvarlarda ahşap kirişler kullanılmış gaz beton üzeri sıva kaplanmış ve oda duvarı beyaza boyanmıştır.

ÖZGÜN MİMARİ ELEMANLAR VE MALZEME		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
KAPI	SARIÇAM TEK KANATLI	SARIÇAM - BOYALI - TEK KANATLI
PENCERE	GÜRGEN	SARIÇAM - BOYALI - TAKLİT
KAFES	GÜRGEN	SARIÇAM - BOYALI - TAKLİT
NİŞ	TAŞ	YOK
DOLAP	CEVİZ	SARIÇAM - BOYALI - FORMU DEĞİŞTİRİLMİŞ

Tablo.36. Standart Oda Özgün Mimari Elemanlar ve Malzeme

Rölöve projesinde oda girişinde bulunan büyük dolap odaya katılmış, sedir, niş, yüklük ocak gibi mimari elemanlar görülmediği için plan çizimlerinde de görüldüğü üzere dolap olmayan odada sadece görsel amaçlı dolap kapıları koyulmuştur. Pencere ve kapılar aslına uygun yapılmıştır. Kapı tek kanatlıdır. Yapının yıkılmadan önceki hali ve rölöve çalışmalarında kapı çizimi alınmış ve aslına uygun yeniden yapılmıştır.

HAREKETLİ MOBİLYALAR		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
MOBİLYA	YOK	ÇAĞDAŞ MOBİLYALAR
TV	YOK	YENİ EK

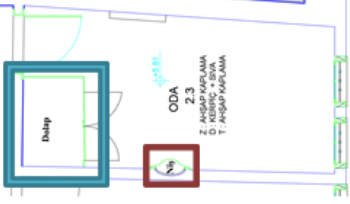

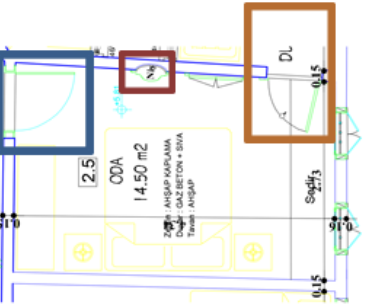
Tablo.37. Standart Oda Hareketli Mobilyalar

Standart odada özgün mimari elemanlar yerine hareketli mobilya olarak ahşap dolap, komodin, bavulluk ve şifonyer kullanılmıştır. Oda ihtiyaçları televizyon, telefon gibi elemanlar odaya eklenmiştir.

YENİ SABİT DONATI EKLENTİLERİ		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
AYDINLATMA	GAZ LAMBASI	APLİK
ISITMA	YOK	KALORİFER PETEĞİ
SOĞUTMA	YOK	PORTATİF KLİMA
YANGIN ÖNLEMİ	YOK	YANGIN SÖNDÜRME SİSTEMİ

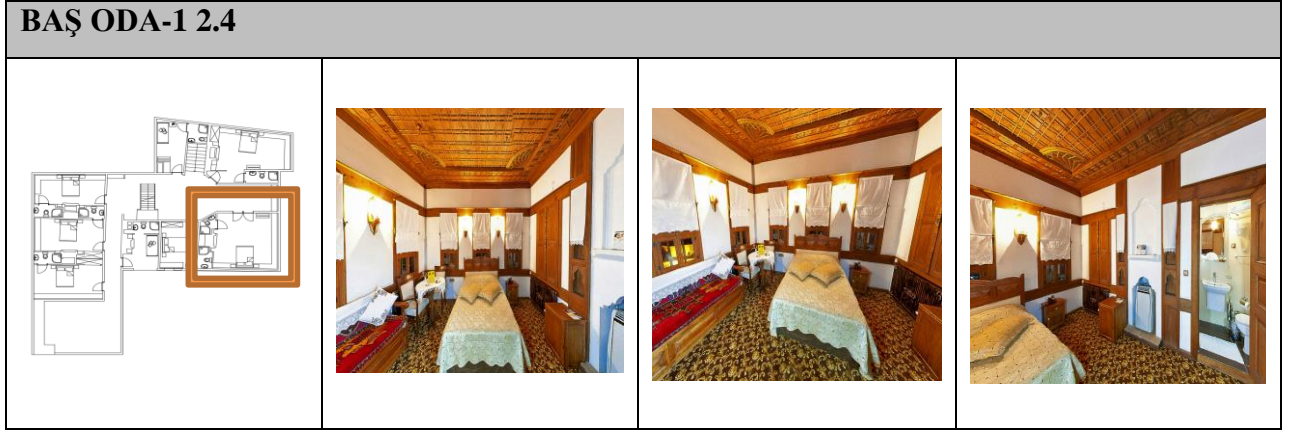
Tablo.38. Standart Oda Sabit Eklentiler

Tüm yapıda olduğu gibi bu odada da ısıtma kalorifer sistemi, soğutma klima ile sağlanmaktadır.

İMREN LOKUM KONAK		NOTLAR	
 <p>ODA 2.3 1. AYDINLATILMA 2. AHŞAP KAPLAMA 3. AYDINLATILMA T. AYDINLATILMA</p> <p>STANDART ODA RÖLÖVE ÇİZİMİ</p>	<p><u>MEKÂNSAL ELEMANLAR</u></p> <p>-Kapı yeri ve boyutu korunmuş yeni malzemeler ile yeniden yapılmıştır.</p> <p>-Oda girişindeki dolap kaldırılmış, yan duvara sadece dolap kapakları monte edilerek dolap görseli oluşturulmuştur.</p> <p>-Odanın diğer köşesinden bir kapı açılmış ve ıslak hacim çözülmüştür.</p>	<p><u>İÇ MEKÂN ELEMANLARI</u></p> <p>-Niş yeri değiştirilmiş, duvarlarda aplik ile aydınlatma çözümlenmiştir.</p>	 <p>-Çağdaş eklentiler mekânda çok yabancı durmaktadır. Daha az dikkat çeken elemanlar ile çözüm sağlanabilirdi.</p>
 <p>ODA 14.50 m² 1. AHŞAP KAPLAMA 2. GAZ BETON + SIVA 3. AYDINLATILMA T. AYDINLATILMA</p> <p>STANDART ODA REKONSTRÜKSİYON ÇİZİMİ</p>	<p><u>YAPIM TEKNİĞİ VE MALZEME</u></p> <p>-Özgün halinde ahşap kaplama olan zemin halı kaplama yapılmıştır.</p> <p>-Duvarlar ahşap çatki arası gaz beton ile inşa edilmiştir.</p> <p>-Tavan çizimi yeniden oluşturulmuş ve orta göbekli ahşap tavan uygulaması yapılmıştır.</p>	<p><u>EKLENTİLER</u></p> <p>-yeni işlev gereği odaya ıslak hacim eklenmiştir.</p> <p>-ısıtma için kalorifer, soğutma için ayaklı klima kullanılmıştır.</p>	<p>ÖZGÜN DEĞİŞTİRİLMİŞ/DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ EKLENMİŞ KALDIRILMIŞ</p>
<p>İÇ. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI</p>	<p>TEZ DANIŞMANI PROF. DR. MEHMET CAN HERSEK</p>	<p>HAZIRLAYAN NEVAL EVİRGEN</p>	

Şekil.91. Standart Oda Karşılaştırma Paftası

-Baş Oda-1;

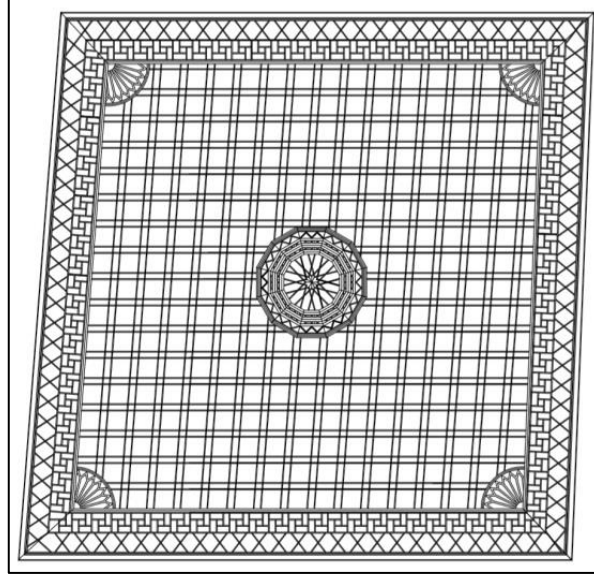

Tablo.39. Baş Oda-1

YAPI ELEMANLARI VE MALZEME		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
AHŞAP DİKME	KÖKNAR	SARIÇAM - TAKLİT
DUVAR	KERPİÇ+SIVA	GAZ BETON+SIVA
TAVAN	SARIÇAM	SARIÇAM - BOYALI - İŞLEMELİ EKLENTİ
ZEMİN	SARIÇAM RABITA	HALI KAPLAMA

Tablo.40. Baş Oda-1 Yapı Elemanları ve Malzeme

Baş Oda-1 sofanın sağ köşesinde bulunan odadır. Rölöve çiziminden farklı olarak kapı pahlı bölümden alınmış ve düz duvardan odaya giriş sağlanmıştır. Zemin döşemesi ahşap yerine halı kaplama yapılmıştır. Odanın eski fotoğraflarında gördüğümüz tekne tavan yerine aslına uygun göbekli ahşap tavan uygulaması yapılmıştır.

Şekil.92. Baş Oda-1 2.4 Tavan Planı

ÖZGÜN MİMARİ ELEMANLAR VE MALZEME		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
KAPI	SARIÇAM - TEK KANATLI	SARIÇAM - BOYALI - ÇİFT KANATLI
PENCERE	GÜRGEN	SARIÇAM - BOYALI - TAKLİT
KAFES	GÜRGEN	SARIÇAM - BOYALI - TAKLİT
SEDİR	L FORMUNDA	BÖLÜNÜMÜŞ L FORM
OCAK	KERPIÇ	GAZ BETON + SIVA - TAKLİT
NİŞ	AHŞAP- TAŞ	SARIÇAM - BOYALI - TAKLİT
DOLAP	SARIÇAM	KALDIRILMIŞ
GUSULHANE	SARIÇAM	SARIÇAM - BOYALI - TAKLİT KAPAK

Not1: Dolap ıslak hacime dönüştürülmüştür.

Not2: Gusülhane kaldırılmış, sadece gusülhane kapakları görsel olarak koyulmuştur.

Tablo.41. Baş Oda-1 Özgün Mimari Elemanlar ve Malzeme

Şekil.93. Baş Oda-1 Eski Hali

Odanın eski halinde ocağın iki yanında ahşap niş ve dolaplar bulunmaktadır. Ocak aynı şekilde korunurken bir tarafındaki dolap korunmuş ancak diğer dolabın yerini ıslak hacim almıştır.

Rölöve çalışması sırasında net bir şekilde görülen nişlerin detay çizimleri alınmış ve yenilenen konakta nişler aslına uygun yapılmıştır.

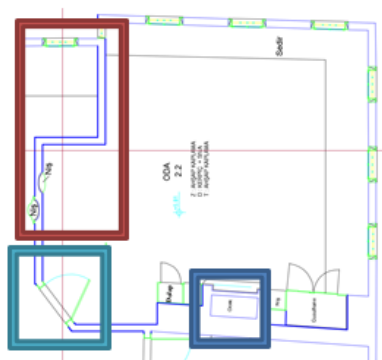
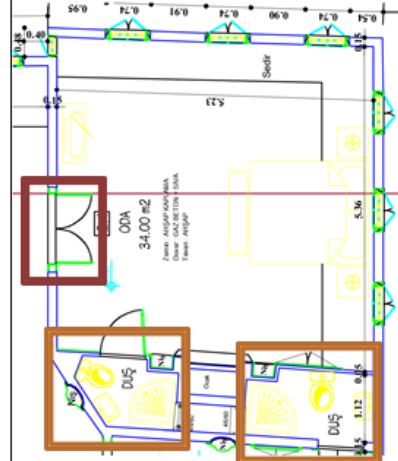
HAREKETLİ MOBİLYALAR		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
MOBİLYA	YOK	ÇAĞDAŞ MOBİLYALAR
TV	YOK	YENİ EK

Tablo.42. Baş Oda-1 Hareketli Mobilyalar

YENİ SABİT DONATI EKLENTİLERİ		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
AYDINLATMA	GAZ LAMBASI	APLİKLER
ISITMA	OCAK	KALORİFER PETEĞİ
SOĞUTMA	YOK	PORTATİF KLİMA
YANGIN ÖNLEMİ	YOK	YANGIN SÖNDÜRME SİSTEMİ

Tablo.43. Baş Oda-1 Sabit Eklentiler

Konağın terk edilmeden önce kullanımında ocağın iptal edilerek soba ile ısınma sağlandığı görülmektedir. Yenileme sonrası ise kalorifer ile ısınma sistemi kurulmuştur.

İMREN LOKUM KONAK		NOTLAR	
<p>MEKÂNSAL ELEMANLAR</p> <p>-Pahlı köşeden olan oda girişi değiştirilmiş düz duvara alınmıştır.</p> <p>-Kapı tek kanat iken çift kanat olarak uygulanmıştır.</p> <p>-Odanın rölöve projesinde yer alan ocak yeri korunmuştur.</p>	<p>İÇ MEKÂN ELEMANLARI</p> <p>-Sedir rölöve çözümüne uyumluluk göstermektedir ancak bir bölümüne yatak eklenmiştir.</p> <p>-Dolaplar ıslak hacme dönüştürülmüş, dolap kapaklarının arkası sağır duvar bırakılmıştır.</p> <p>-Pencerelerde kısa bez perdeler kullanılmıştır.</p>		<p>-Odanın pahlı köşesinden ocağa kadar giden alan ıslak hacim olarak değiştirilmiş, rölöve çözümünde dolap olarak gördüğümüz alan arka odanın ıslak hacmi olarak kullanılmıştır.</p>
<p>YAPIM TEKNİĞİ VE MALZEME</p> <p>-Ahşap kaplama olan zemin malzemesi halı yapılmıştır.</p> <p>-Göbekli ahşap tavan uygulaması yapılmıştır.</p>	<p>EKLENTİLER</p> <p>-Yeni işlev gereği ıslak hacim eklenmiştir.</p> <p>-Isıtma ve soğutma elemanları kullanılmıştır.</p>	<p>HAZIRLAYAN</p> <p>NEVAL EVİRGEN</p>	<p>ÖZGÜN DEĞİŞTİRİLMİŞ DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ EKLENMİŞ KALDIRILMIŞ</p>
<p>BAŞ ODA-1 RÖLÖVE ÇİZİMİ</p> 	<p>BAŞ ODA-1 REKONSTRÜKSİYON ÇİZİMİ</p> 	<p>TEZ DANIŞMANI</p> <p>PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK</p>	<p>YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI</p> <p>YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI</p>

Şekil.94. Baş Oda-1 Karşılaştırma Paftası

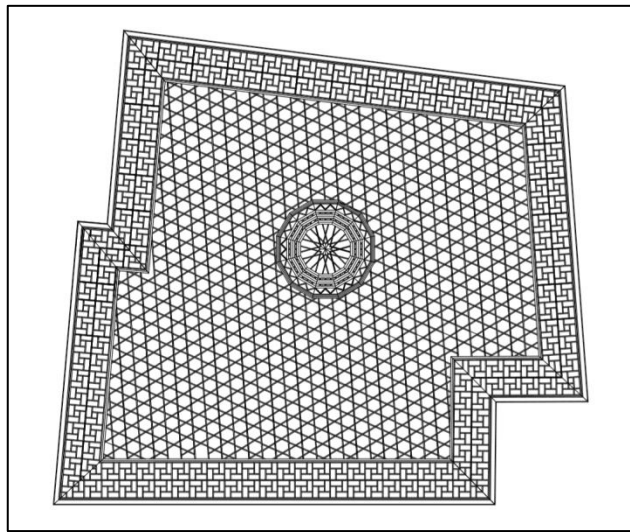
Baş oda-2;

Tablo.44. Baş Oda-2

YAPI ELEMANLARI VE MALZEME		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
AHŞAP DİKME	KÖKNAR	SARIÇAM
DUVAR	KERPİÇ+SIVA	GAZ BETON+SIVA
TAVAN	SARIÇAM KAPLAMA	SARIÇAM - BOYALI - İŞLEMELİ
ZEMİN	SARIÇAM RABITA	SARIÇAM - BOYALI - TAKLİT

Tablo.45. Baş Oda-2 Yapı Elemanları ve Malzeme

Şekil.95. Baş Oda 2.3 Tavan Planı

ÖZGÜN MİMARİ ELEMANLAR VE MALZEME		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
KAPI	SARIÇAM	SARIÇAM - BOYALI - KEMERLİ
PENCERE	GÜRGEN	SARIÇAM - BOYALI - TAKLİT
KAFES	GÜRGEN	SARIÇAM - BOYALI - TAKLİT
SEDİR	L FORMU	KÜÇÜLTÜLMÜŞ L FORMU
OCAK	KERPİÇ	GAZ BETON + SIVA TAKLİT
YÜKLÜK	SARIÇAM	KALDIRILMIŞ
DOLAP	SARIÇAM	SARIÇAM - BOYALI - FORMU DEĞİŞTİRİLMİŞ
NİŞ	AHŞAP - TAŞ	SARIÇAM - TAKLİT

Not: Yüklük ıslak hacime dönüştürülmüştür.

Tablo.46. Baş Oda-2 Özgün Mimari Elemanlar ve Malzeme

HAREKETLİ MOBİLYALAR		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
MOBİLYA	YOK	ÇAĞDAŞ MOBİLYALAR
TV	YOK	YENİ EK

Tablo.47. Baş Oda-2 Özgün Hareketli Mobilyalar

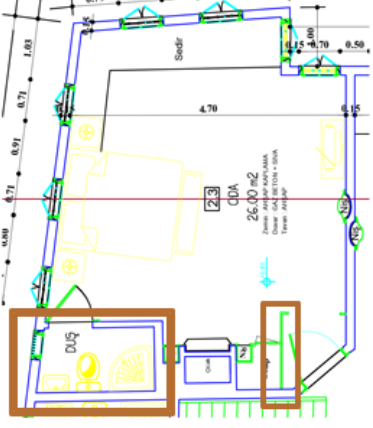
YENİ SABİT DONATI EKLENTİLERİ		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
AYDINLATMA	GAZ LAMBASI	APLİK
ISITMA	OCAK	KALORİFER PETEĞİ
SOĞUTMA	YOK	PORTATİF KLİMA
YANGIN ÖNLEMİ	YOK	YANGIN SÖNDÜRME TESİSATI

Tablo.48. Baş Oda-2 Özgün Sabit Eklentiler

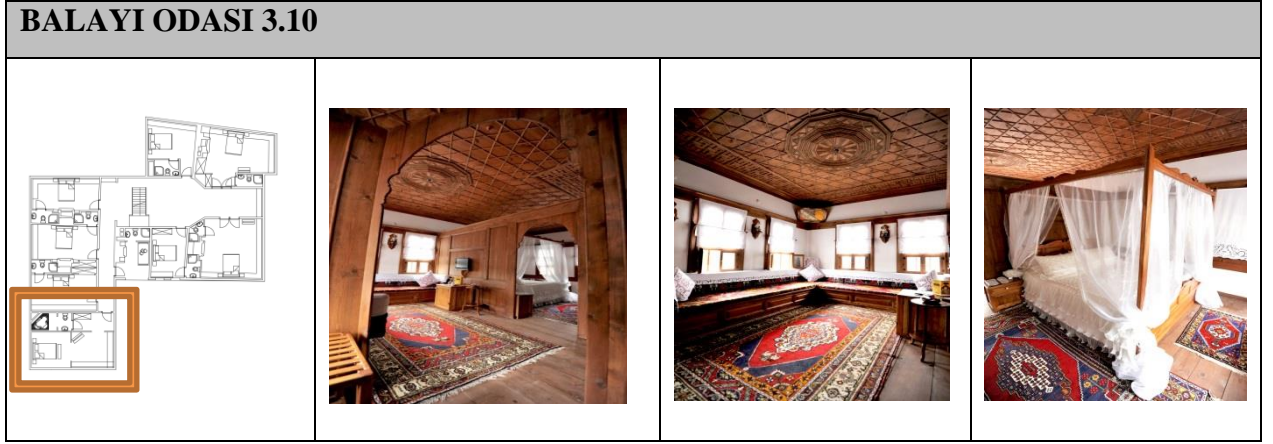
Şekil.96. Baş Oda-2

Oda girişi pahlı köşeden yapılmış farsa ile gizlenmiştir. Restorasyon öncesi ocağın bir yanında dolap bir yanında yüklük bulunmaktadır. Yüklük iptal edilmiş ve ıslak hacime dönüştürülmüştür.

İMREN LOKUM KONAK		NOTLAR	
 <p>BAŞ ODA-2 RÖLÖVE ÇİZİMİ</p>	<p>MEKÂNSAL ELEMANLAR</p> <ul style="list-style-type: none"> -Oda girişi pahlı köşedendir. -Odadaki yükük kaldırılmıştır. -Dolap ıslak hacme dönüştürülmüştür. -Yükük olan duvarın yan cephesine pencere açılmıştır. 	<p>İÇ MEKÂN ELEMANLARI</p> <ul style="list-style-type: none"> -Pencereler rölöve çözümine göre yeniden inşa edilmiştir. -Duvarlarda aplik kullanılmıştır. -Sedir tek cephede uygulanmıştır. 	
 <p>BAŞ ODA-2 REKONSTRÜKSİYON ÇİZİMİ</p>	<p>YAPIM TEKNİĞİ VE MALZEME</p> <ul style="list-style-type: none"> -Zemin malzemesi ahşap kaplama yapılmıştır. -Tavanda orta göbekli ahşap tavan uygulaması yapılmıştır. -Duvarlar ahşap çatki arası gaz beton üzeri sıva ile kaplanmış, beyaza boyanmıştır. 	<p>EKLENTİLER</p> <ul style="list-style-type: none"> -Konaklama işlevi alan konak odasında tv, klima, kalorifer, telefon gibi çağdaş eklentiler kullanılmıştır. -Oda girişinde gizliliği sağlamak amacıyla ahşap paravan eklenmiştir. 	<p>ÖZGÜN DEĞİŞTİRİLMİŞ DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ EKLENMİŞ KALDIRILMIŞ</p>
<p>TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI</p>	<p>TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK</p>	<p>HAZIRLAYAN NEVAL EVIRGEN</p>	

Şekil.97. Baş Oda-2 Karşılaştırma Paftası

-Balayı odası;

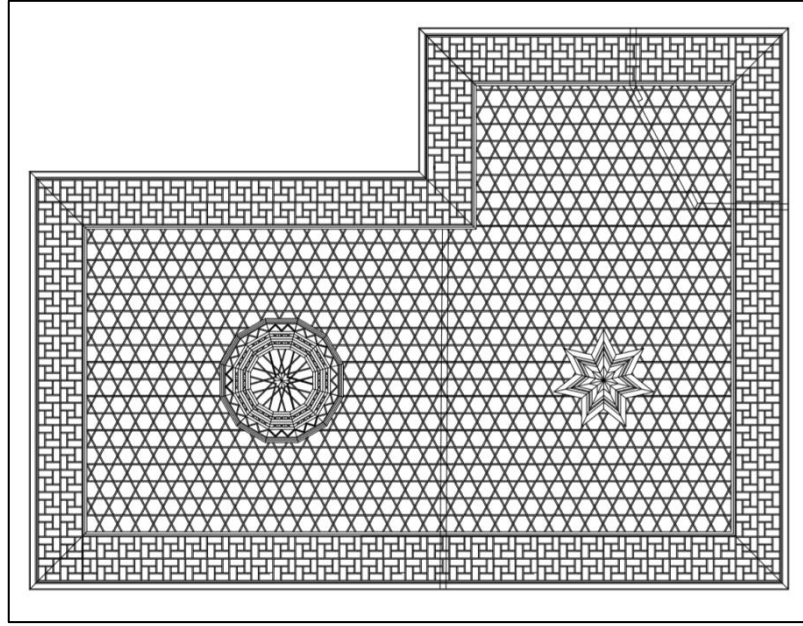

Tablo.49. Balayı Odası

Konağın en büyük odası balayı odası olarak adlandırılmıştır. Oturma alanı ve uyuma alanı bölünmüş odada ocak, yüklük ve niş bulunmamaktadır.

YAPI ELEMANLARI VE MALZEME		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
AHŞAP DİKME	KÖKNAR	SARIÇAM - TAKLİT
DUVAR	KERPİÇ+SIVA	GAZ BETON ÜZERİ SIVA
TAVAN	YIKILMIŞ	SARIÇAM - BOYALI - İŞLEMELİ - EKLENTİ
ZEMİN	SARIÇAM RABITA	SARIÇAM - BOYALI - TAKLİT

Tablo.50. Balayı Odası Yapı Elemanları ve Malzeme

Şekil.98. Balayı Odası 3.10 Tavan Planı

ÖZGÜN MİMARİ ELEMANLAR VE MALZEME		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
KAPI	SARIÇAM	SARIÇAM - BOYALI - TAKLİT
PENCERE	GÜRGEN	SARIÇAM - BOYALI - TAKLİT
SEDİR	YIKILMIŞ	* L FORMUNDA YENİ EK

*Oturma alanının iki cephesine sedir yapılmıştır.

Tablo.51. Balayı Odası Özgün Mimari Elemanlar ve Malzeme

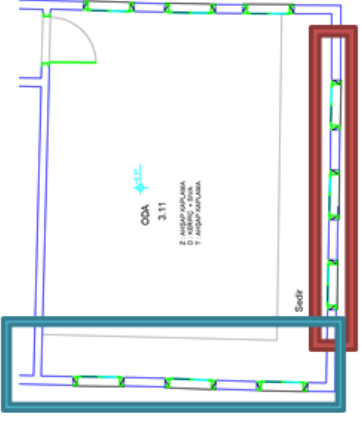

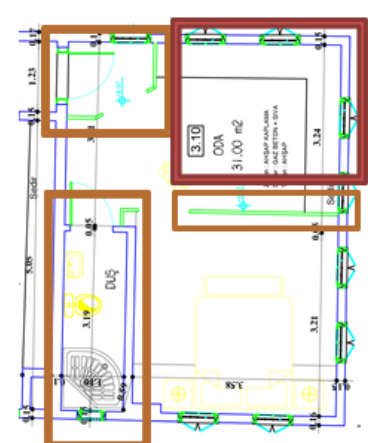
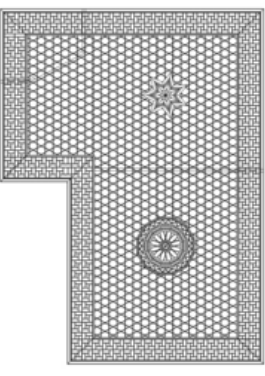
HAREKETLİ MOBİLYALAR		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
MOBİLYA	YOK	ÇAĞDAŞ MOBİLYALAR
TV	YOK	YENİ EK

Tablo.52. Balayı Odası Hareketli Mobilyalar

YENİ SABİT DONATI EKLENTİLERİ		
	ÖZGÜN	ONARIM SONRASI
AYDINLATMA	YOK	APLİK
ISITMA	YOK	KALORİFER PETEĞİ
SOĞUTMA	YOK	PORTATİF KLİMA
YANGIN ÖNLEMİ	YOK	YANGIN SÖNDÜRME TESİSATI

Tablo.53. Balayı Odası Sabit Eklentiler

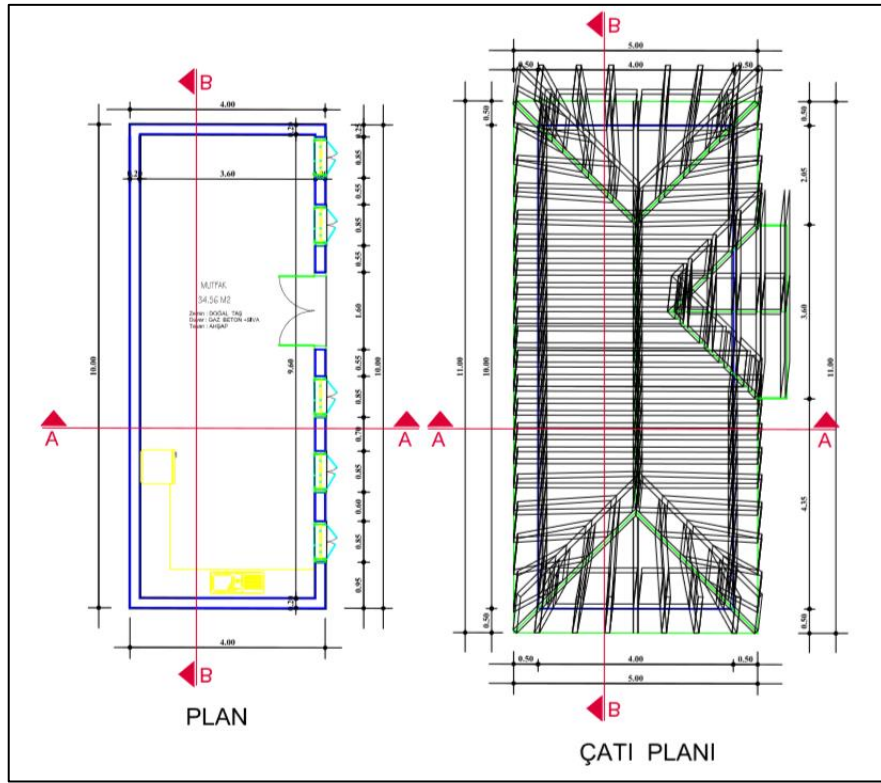
Rölöve projesinde oda iç bölümleri bulunmayan oda iki parçaya bölünmüştür. Yeni işlev gereği yapılan yeni ekler uygulanmıştır.

İMREN LOKUM KONAK		NOTLAR	
 <p>BALAYI ODASI RÖLÖVE ÇİZİMİ</p>	<p>MEKÂNSAL ELEMANLAR</p> <p>-Oda planı yeniden oluşturulmuş, pencere yer ve boyutları değiştirilmiştir.</p> <p>-Kapı açılış yönü değiştirilmiştir.</p>	<p>İÇ MEKÂN ELEMANLARI</p> <p>-Sedir yeri ve ölçüsü değiştirilmiştir.</p> <p>-Aplıklar ile aydınlatma sağlanmaktadır.</p>	
 <p>BALAYI ODASI REKONSTRÜKSİYON ÇİZİMİ</p>	<p>YAPIM TEKNİĞİ VE MALZEME</p> <p>-Günümüz yapım tekniklerinin kullanıldığı yenileme çalışmasında zemin ahşap kaplama duvarlar gaz beton üzeri sıva yapılmıştır.</p> <p>-L şeklinde iki ayrı formda göbekli ahşap çatı uygulaması yapılmıştır.</p>	<p>EKLENTİLER</p> <p>-Kapı girişinde ahşap paravan kullanılmıştır.</p> <p>-Oda içerisinde oturma ve yatma bölümleri ahşap paravan ile ayrılmıştır.</p> <p>-Odanın bir köşesine ıslak hacim oluşturulmuştur.</p>	
<p>T.C. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI</p>	<p>TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK</p>	<p>HAZIRLAYAN NEVAL EVİRGEN</p>	<p>ÖZGÜN DEĞİŞTİRİLMİŞ/DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ EKLENMİŞ KALDIRILMIŞ</p>

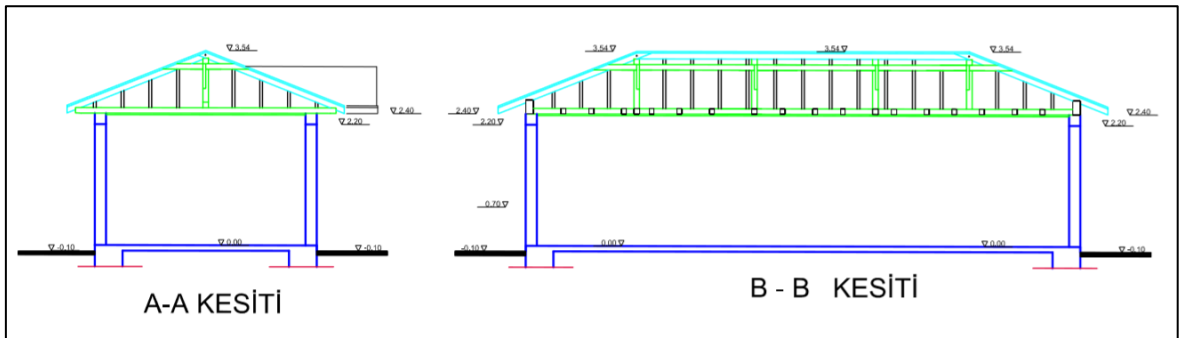
Şekil.99. Balayı Odası Karşılaştırma Paftası

-Mutfak;

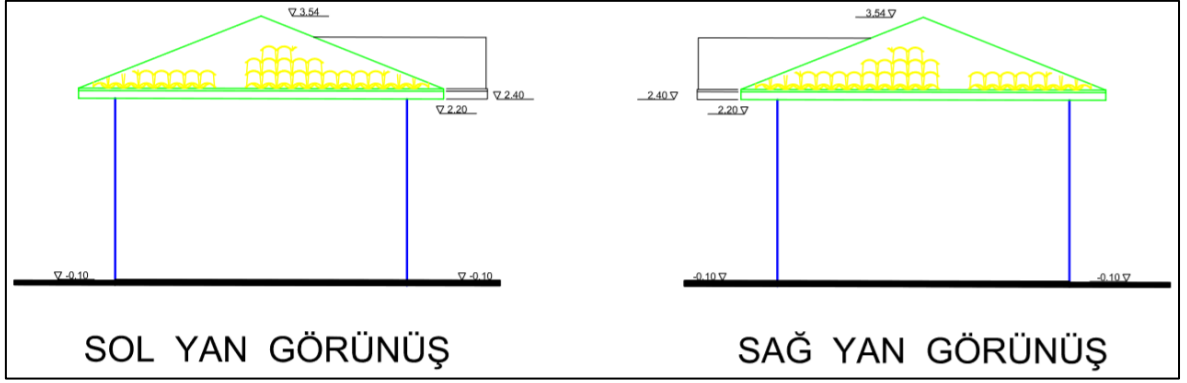
Mutfak bölümü konağın dışındaki müştemilat binasında çözümlenmiştir. Yapının özgün halinde 2. katta oda şeklinde bulunan mutfak elemanları rekonstrüksiyon sonrası uygulanmamış ve konaktaki mutfak bölümü odaya dönüştürülmüştür. Konak otel işlevi aldığı için geniş bir mutfak alanı ihtiyacı ise dışarıdaki müştemilat binası ile çözümlenmiştir.

Şekil.100. Mutfak Kat ve Çatı Planı

Şekil.101. Mutfak Kesit

Şekil.102. Mutfak Görünüş

Şekil.103. Mutfak Görünüş

-Donatı Elemanları;

DONATI ELEMANLARI VE SİSTEMLERİ					
	GİZLİ	AÇIKTA	ÇEVRE DOKUYA UYUMLU	ÇEVRE DOKUYA ZİT	NOTLAR
AYDINLATMA		X		X	Apliklere ek kullanılan sarkıt avizeler yapıya uyum sağlamamaktadır.
ISITMA		X		X	Kaloriferler büyük ve kahverengi boyalıdır. Mekânda fazla dikkat çekmekte ve genel görüntüyü bozmaktadır.
SOĞUTMA		X		X	Odalarda ayaklı küçük klimalar, restoranda ise salon tipi klima kullanılmıştır. Yapıya uyumsuz durmaktadır.
YANGIN ÖNLEMİ	X		X		Yapıya yangın söndürme sistemi kurulmuştur. Odalar ve ortak alanlarda tavana monte edilen sprinklerler tavana uyumlu ve genel dokuyu bozmayacak şekilde yapılmıştır.

Tablo.54. Donatı Elemanları ve Sistemleri

Konaklama işlevi alan yapıya yapılan yeni ek donatı elemanları ve bu elemanların yapının tarihi dokusuna uyum ve zıtlıkları yukarıdaki tabloda belirtilmiştir. Aydınlatma elemanı olarak bazı oda ve ortak alanlarda sarkıt avizeler kullanılmıştır. Isıtma sistemi için kalorifer düzeneği kurulmuş yapının her odasında kahverengi boyalı kaloriferler monte edilmiştir. Soğutma için odalara küçük klimalar ve restoran bölümüne salon tipi klima konulmuştur. Ahşap strüktür üzerine kurulu yapıya yangın söndürme sistemi kurulmuş ve tavanlara sprinkler sistemi döşenmiştir.

-Islak hacimler;

Şekil.104. Islak Hacim Örnekleri

Yapıda uygulanan ıslak hacim çözümlenmeleri genellikle odanın eskiden yüklük olan bölümlerinde çözümlenmeye çalışılmış, bu sebeple küçük alanlar olarak kalmışlardır.

Islak hacim donatı elemanları gizli tutulmuş, dışarıya penceresi olmayan ıslak hacimlerde havalandırma sistemi kurulmuştur.

İç mekan malzemeleri ve tefriş elemanları modern elemanlardan seçilmiştir.

Şekil.105. Islak Hacim Örneği

BÖLÜM VII

DEĞERLENDİRME, ÖNERİLER VE SONUÇ

Burada takdim edilmiş olan tez çalışmasında restorasyon çalışmaları kapsamında bilimsel açıdan tercih edilmeyen ancak tarihi, estetik ve artistik değeri açısından gelecek kuşaklara aktarılması zorunlu görülen yapılarda uygulanan rekonstrüksiyon işlemi ele alınmıştır. Bu çerçevede Safranbolu konutlarının butik otellere dönüşümlerinde sıkça karşımıza çıkan rekonstrüksiyon uygulamalarında yapıların özgün durum ve niteliklerinden verilen ödünler ve bunların koruma değerlerine etkisi sorgulanmıştır. İncelenen İmren Konak yapısı özelinde ve benzer örneklerde yapılara yapılan çağdaş eklentilerin durumu, günümüz ihtiyaçları ve yeni işlevleri gereği değişen mekânsal düzenler incelenmiştir.

Analiz bölümünde yapılan incelemeler sonucunda plan ve cephe özelliklerinde bazı değişiklikler yapıldığı görülmüştür. Bu durumda plan ve cephe özelliklerinin genel olarak korunduğu ancak yükülük ve dolap gibi elemanların ıslak hacimlere dönüşmesinden ötürü odaların ana elemanlarının niteliklerini kaybettiğini söyleyebiliriz. Değişen oda girişleri ve merdiven yerleri de özgün plan şemasının bozulmasına sebep olan bir başka unsurdur. Odalara ve özellikle yeni işlev gereği önemli bir rolü olan restoran bölümlerine ek pencereler açılması veya büyütülmesi de yapının cephe karakteristiğine zarar vermektedir.

Şekil.106. Rekonstrüksiyon Yapım Tekniği

Yeniden yapım aşamasında geleneksel konutların eski yapım teknikleri, malzemeleri ve teknolojileri kullanılmamakta, sadece ahşap taşıyıcı sistem üzerine günümüz malzemeleri ile uygulama yapılmaktadır. Örneğin rekonstrüksiyon aşamasında ahşap çatki sistemi uygulaması devam ettirilmekte ancak dolgu malzemeleri değiştirilmektedir. Bu durum yeni yapının belki daha sağlam olmasını sağlamaktadır fakat tarihi yapının gerçek bir taklidi olma özelliğini yitirmesine sebep olmaktadır. Aynı şekilde iç mimari elemanlar da aynı malzeme kullanılsa bile yeni yapım teknikleri ile uygulamaya alındığı için modern ekler, yeni detaylar ve eskiye ait olmayan sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Örneğin konaklama işlevi alan bir konakta modern menteşe ve kilit sistemli kapılar veya kartlı oda kullanım sistemi çok yabancı durmaktadır.

Hasarlı olan genel yapılar restore edilemese bile, en azından korunabilecek durumda olan mimari/iç mimari elemanları kültür mirasımızın bir parçası olarak görülmeli ve yeni yapıya entegre edilmelidir. Yapı yıkılmadan önce rölöve aşamasında kullanılabilir veya onarılabilecek durumda olan elemanlar belirlenmeli, fotoğraflanmalı, korunmalı ve rekonstrüksiyon aşamasında kullanılmalıdır. Böylelikle yapı yeniden inşa edilmiş bile olsa en azından yapı içinde geçmişten günümüze kalan bazı tarihi öğeler görülmelidir. Konak yıkılmadan önce gördüğümüz fotoğraflarda onarılabilecek durumda olan oda kapıları, yüklük/dolap kapakları, nişler ve bazı pencere korkulukları bakımı yapılarak yeni yapıya orijinal veya onarılmış hali ile entegre edilebilir, böylelikle yapının tarihi küçük dokunuşlarla vurgulanabilirdi.

Şekil.107. Yapının Mevcut Halinden Alınıp Onarılarak Kullanılabilecek Elemanlar

Şekil.108. Yapının Mevcut Halinden Alınıp Onarılarak Kullanılabilecek Elemanlar

Şekil.109. Yapının Mevcut Halinden Alınıp Onarılarak Kullanılabilecek Elemanlar

Yeni işlevi sebebiyle konağa elektrik, yangın söndürme, ısıtma, soğutma, sıhhi tesisat gibi çağdaş eklentiler yapılmıştır. Bazı uygulama alanlarında yeni ekler yapıyla uyumsuz durmakta ve bu sebeple görüntü kirliliği yaratmaktadır. Yapıya yapılan eklerin uygulanması aşamasında bir dil birliğine varılmalı ve eklerin ya hepsi gizlenmeli ya da hepsi görülür bırakılmalıdır. Örneğin, ıslak hacim tesisatı detayları doğru çözümlenmeli, mümkünse döşeme altına gizlenmelidir. Yapıya yeni kurulan yangın söndürme sistemi detektörleri saklanırken, kalorifer ve klima gibi unsurların görünür olması doğru değildir. Yeni eklerin çözüm yolu ortak olmalıdır. Bu eklentilerin yeni işlev gereği yapıya uygulandığı konağın eski halinde olmadığı vurgulanmalı, eklentiler minimumda tutulmalı

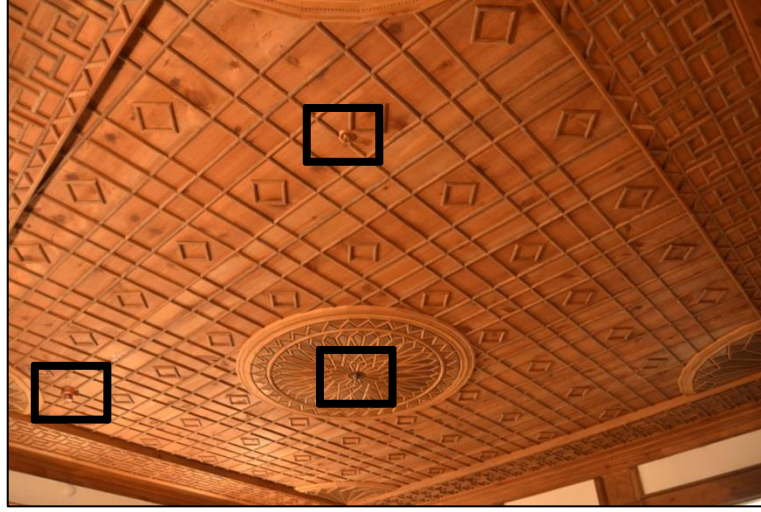
ve yapıya uygun malzeme seçimi ile mekânlara uyumlu yapılmalıdır. Konak yeniden inşa edildiği için, iç mekânda görsel olarak farklı duracak ve tarihi yapının orijinal haline uygun olmayan (örneğin, elektrik kabloları vb. gibi) elemanlar yapım sırasında gizlenmelidir.

Şekil.110. Çağdaş Eklentilerin Uygulanış Şekilleri

Şekil.111. Çağdaş Eklentilerin Uygulanış Şekilleri

Şekil.112. Sprinkler Sistemi

Konakta ahşap kullanımı fazlalığı sebebiyle yangına karşı koruma ve söndürme tesisatı kurulmuş, odalar ve belirli ortak alanlara detektörler ve yağmurlama sistemi yerleştirilmiştir. Konağı korumak açısından yapılması gereken önemli bir eklentidir. Bu eklentiler ahşap tavan uygulamasına uyumlu şekilde çözümlenmiş, eklentiler göze batmayacak şekilde yerleştirilmiştir. Bu doğru bir tasarım yaklaşımıdır.

Kaloriferler kahverengi boyanarak daha az dikkat çekmesi amaçlanmış, fakat aksine daha çok göze batan bir durum yaratılmıştır.

Şekil.113. Çağdaş Eklentilerin Uygulanış Şekilleri

Yeniden inşa sırasında kalorifer sistemi zemine döşenerek petek kullanılmadan yerden ısıtma ile ısınma ihtiyacı karşılanabilirdi. Bir diğer öneri ise kaloriferler beyaz renkte daha küçük ve ince bir kalorifer modeli seçilerek zaten beyaz olan duvarlara monte edilebilir ve duvarda daha az görünür hale getirilmesi sağlanabilirdi.

Şekil.114. İnşaat Aşamasından Fotoğraflar

Priz ve aydınlatma düğmeleri yine farklı renk yerine beyaz renge boyanarak duvarda görünürlüğü azaltılabilirdi.

Şekil.115. Çağdaş Eklentilerin Uygulanış Şekilleri

Ayaklı klimalar yerine küçük duvara monte veya havalandırma sistemi kurulabilirdi.

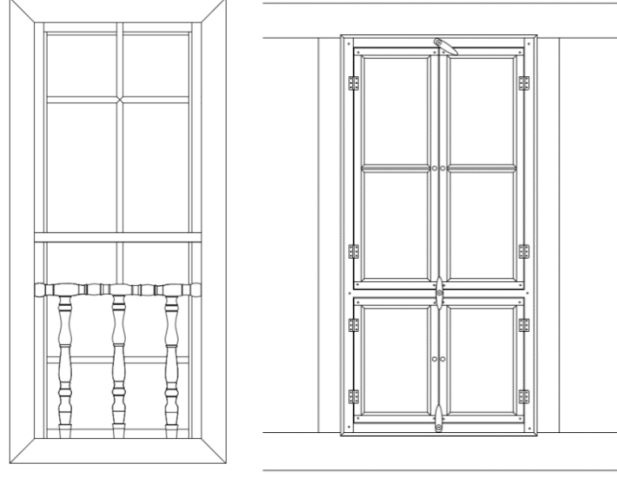
Şekil.116. Çağdaş Eklentilerin Uygulanış Şekilleri

Bazı odalarda zeminin halı kaplandığı görülmektedir. Halı kaplı oda zemini tamamen yeni işlev gereği yapılmış yapının tarihsel sürecine aykırı bir eklentidir. Yapının aslına uygun değildir.

Şekil.117. Çağdaş Eklentilerin Uygulanış Şekilleri

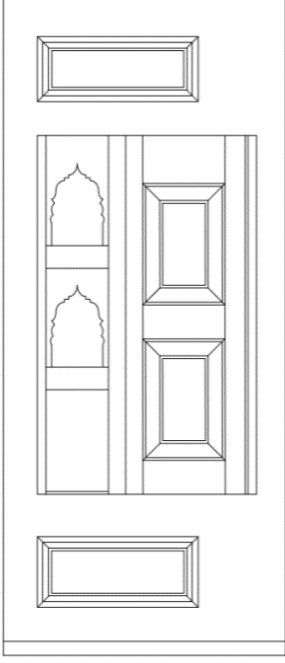
Yapının yıkım öncesi alınan rölöve çizimlerinden pencere çizimlerinin kullanıldığı ancak dolap detaylarının uygulamada değiştiğini görüyoruz. Elimizde çizim olduğu için farklı uygulamalar olması doğru bir yaklaşım değildir, gerçeği yansıtmamaktadır.

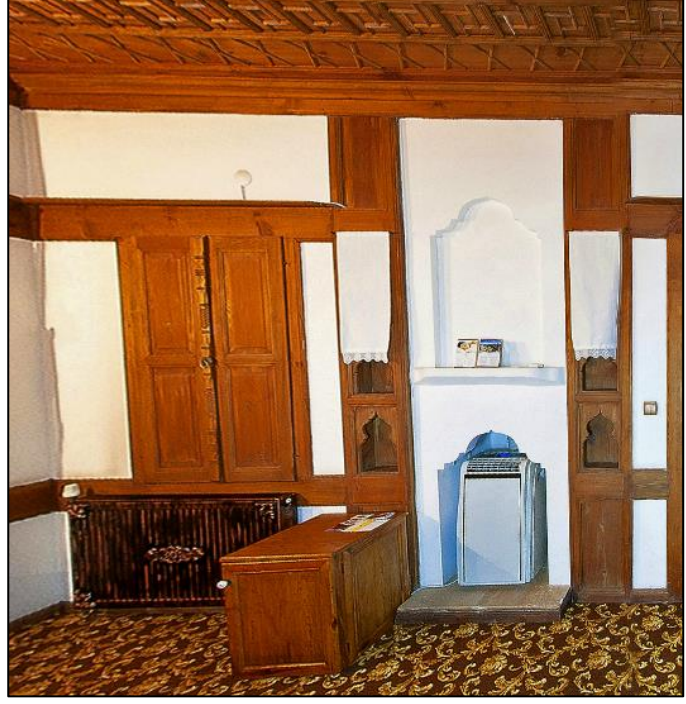
Şekil.118. Pencere Detay Çizimi

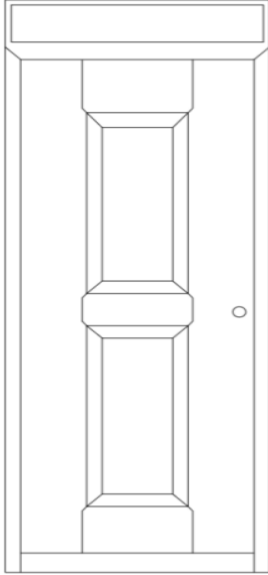
Şekil.119. Cephe Görsele

Şekil.120. Dolap Detay Çizimi

Şekil.121. Dolap ve Niş Uygulaması

Şekil.122. Kapı Detay Çizimi

Şekil.123. İmren Lokum Konak Eski Kapı

Şekil.124. Uygulanan Kapı Fotoğrafları

Yapının rölöve çizimlerinden alınan kapı çizimleri yapıya uygulanmamış, geleneksel menteşe ve kapı kilidi kullanılan kapılarda modern menteşe ve kapı kolu kullanılmıştır. Konaktaki tek kanatlı bütün kapılar tablalı standart tipe dönüştürülmüştür.

Genellikle yeni sistemlerle değiştirilen veya yeni sistemler eklenen oda kapıları da tarihi kapıların özgünlüklerini kaybetmelerine ve kapıların standart kapılara dönüşmesine yol açmıştır.

Şekil.125. Restoran Bölümü Kapısı

Konağın restoran bölümüne yapılan ahşap tavan doğru tasarlanmış ancak galeri boşluğuna bakan oda duvarına pencereler açılmıştır. Genellikle tüm yapıya işlemeli tavan uygulanması bu gibi ahırdan dönüşen bölümler için uygun değildir. Bu sebeple İmren Lokum Konağın restoran bölümünde işlemesiz tavan uygulaması yapılması doğru bulunmuştur. Ancak restoranın yüksek bölümünden aşağı sarkıtılan avize mekâna yabancı durmakta ve görselliği bozmaktadır. Aynı şekilde sofada kullanılan sarkıt avize de mekâna yabancı bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şekil.126. İmren Lokum Konağı Restoran

Şekil.127. İmren Lokum Konağı Avize Örnekleri

Genellikle ahırdan dönüştürülen restoran bölümlerine pencereler açılmakta veya büyütülmektedir. Bu da yapının cephe özelliklerinin değişmesine neden olmaktadır. İşlevsel olarak ahır alanlarını restorana çevirmek doğru bir yaklaşımdır ancak ışık alımını sağlamak amacıyla olmayan mimari elemanlar eklemek veya mevcut pencereleri genişletmek gibi değişiklikler yapının cephe karakteristiğine zarar vermektedir.

Şekil.128. İmren Lokum Konak Restoran Cephesi

Yapıların yaşaması, gelecek kuşaklara aktarılması için yeniden işlevlendirme doğru bir çözüm gibi görünmekle beraber, bu yapıların rekonstrüksiyonla yeniden inşa edilmesi hatalı bir tutumdur. Özellikle turizmin potansiyel bir gelir kaynağı olduğu bölgelerde konaklama standartlarının yükseltilmeye çalışılması ve ayrıca çağdaş konfor ve sağlık koşullarının sağlanması çabaları yapıların özgün karakteristik özelliklerinin yitirilmesine yol açmaktadır. Yukarıda da belirtilmiş olduğu gibi bu yapılardaki pek çok mekan, özgün kullanımları dışında farklı işlevlere tahsis edilmektedir. Bu yüzden mekan içi malzeme ve elemanlarda önemli farklılaşmalar gözlenmektedir. Örneğin geçmişte ahır olan bir mekan bugün konaklama biriminin restoranı haline dönüşmekte ve yapının ana unsurlarından olan duvar döşeme ve tavan yüzeyleri malzeme, işçilik ve donatılar açısından özgün durumdan

çok farklılaşabilmektedir. Benzer biçimde sabit ve hareketli mobilyalarda da önemli farklılaşmalar olabilmektedir.

Buradaki en önemli nokta korumanın niçin ve hangi temel amaçlarla yapılmakta olduğu sorusunun akıldan çıkarılmaması gerektiğidir. İşlev değişikliği ve rekonstrüksiyon yapıldığında korunan öğelerin sadece tarihi dokuya uyum bazında kalmaması; geçmiş tarihimizi doğru yansıtabilecek yenilemelerle sürdürülebilir yapılar yaratarak bu yapıların gelecek nesillere kültür mirası olarak aktarılması hedeflenmelidir.

Rekonstrüksiyon yapılan yapılar tamamen yıkılıp yeniden yapıldığı için tarihi değerlerini yitirmektedirler. Safranbolu bölgesinde rekonstrüksiyonun amacı yapıdan çok tarihi dokuyu korumaya yönelik gibi algılanmakta yapılan rekonstrüksiyon projelerinde yapının aslına uygun olmayan çözümlere rastlanmaktadır.

Geleneksel yapılara rekonstrüksiyon uygulaması yapılması hiçbir zaman ilk tercih olmamalıdır. Rekonstrüksiyon yapılması yapıların gelecek kuşaklara aktarılması sürecinde ancak zorunlu hallerde ve başka bir seçenek yoksa uygulanmalıdır. Bir başka anlatımla ancak harabe halde olan ve onarılamayacak yapıları tümüyle kaybetmek yerine bu yapıları görsel olarak da olsa gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla bu tür uygulamalara olanak tanınmalıdır. Böylelikle hem tarihi yerleşim dokusu ölçek, gabari ve siluet olarak korunmuş hem de gelecek kuşaklara eski yaşam tarzı, mimari yapım teknikleri ve plan anlayışlarının tanıtılması sağlanabilecek ve bilgi aktarılmış olacaktır.

Bununla beraber harabe halde olan ve mutlaka rekonstrüksiyon yapılması gereken yapılar için özel önerilerin hazırlanması gerekmektedir. Bir iç mimar olarak bu yapılarda da genel taşıyıcı strüktür yenilenirken özgün mimari malzeme, öge ve elemanların olabildiğince korunması yani onarılarak veya temizlenerek yenilenen mekanlarda kullanılması gerektiğini düşünmekteyim.

Rekonstrüksiyon aşamasında;

- Yıkım öncesi yapıda kullanılabilir veya onarılarak kullanılabilir hale getirilebilecek durumda olan elemanlar belirlenerek korumaya alınmalı ve rekonstrüksiyon aşamasında kullanılmalı

- Yıkım sonrası uygulanacak projede yapım tekniği ve malzeme kullanımını geleneksel Safranbolu evlerinin özelliklerine uygun olmalı
- Yapının özgün planı bozulmamalı
- Sirkülasyon elemanı olan merdivenler özgün biçimini korumalı
- Üçüncü boyutta kapı ve pencereler değiştirilmemeli
- Yapıda var olan tefriş elemanları korunmalı
- Özgünde var olmayan ancak yeni işlev ve çağdaş konfor gereği eklenecek donatılar gizlenmeli
- Yeni eklenecek tefriş elemanlarında malzeme seçimi genel karakteristiğe uygun olmalı
- Islak hacim eklentilerinin konumu ve boyutu doğru şekilde belirlenmeli
- Islak hacimlerde kullanılan tefriş elemanları yapıya uyumlu seçilmeli
- Yeni işlev gereği sonradan eklenen kullanım materyalleri kaldırılabilir olmalıdır.

Ülkemizde ve özellikle Safranbolu’da konaklama yapısı olarak işlev değiştiren çok sayıda yapı bulunmaktadır. Gelecekte bu tür uygulamaların sayısının artacağı da öngörülmektedir. Tez metni çerçevesinde takdim edilen bu çalışmanın işlevsel dönüşüm projeleri ile restorasyon çalışmalarına ek olarak yapılacak rekonstrüksiyon projelerine bir ışık tutmasını ve gelecekte mimari koruma ilkeleri açısından daha başarılı projelerin oluşturulmasına katkı sunmasını temenni ederim.

KAYNAKÇA

- Aksoya, E. ve Aydın, D. (2015), “*Mimaride Yeniden Kullanım: Sürdürülebilirlik Bağlamında Raziye Takkalı Evinin Yeniden Kullanımı İçin Mekânsal Analizler*”, 2nd International Sustainable Buildings Symposium, 28-30 Mayıs 2015, Ankara.
- Aykol, E., Zengel R. (2014) *21. Yüzyılda Yeni Nesil Konaklama Yapıları: Butik Otel Yaklaşımı* Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, Cilt 25, Sayı 2, Güz: 211 - 225.
- Aydın, İ. (1990), *Açıklamalı Turizm Terimler Sözlüğü*. Aydın, Coşkun Matbaası 1990: 27
- Başbuğ, T. Özbay, A. Özbay, H. (2011), *Bir Kültür Savaşçısı ‘Baran İdil’*: Serbest Mimar Dergisi, (6-7), 34-45.
- Bozkurt S. G.(2009) -*19.yy da Osmanlı Konut Mimarisinde İç Mekân Kurgusunun Safranbolu Evleri Örneğinde İrdelenmesi* Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi
- Bozkurt, S. G., & Altınçekiç, Hakan. (2013). *Anadolu’da Geleneksel Konut ve Avluların Özellikleri ile Tarihsel Gelişiminin Safranbolu Evleri Örneğinde İrdelenmesi*. Journal of the Faculty of Forestry, Istanbul University 2013, 63(1), 69-91.
- Çobancaoğlu, T., 2007. *Türkiye’de Ahşap Evin Bölgelere Göre Yapısal Olarak İncelenmesi ve Restorasyonlarında Yöntem Önerileri*. Doktora Tezi, M.S.G.S.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, sf:3, 8, 19, 72. (M.S.G.S.Ü. Restorasyon arşivinden).
- Duran E. (2011). *Turizm Kültür ve Kimlik İlişkisi; Turizmde Toplumsal ve Kültürel Kimliğin Sürdürülebilirliği*, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10 (9) 297).
- Doğu Coğrafya Dergisi (2002) Sayı 7
- Dikera, O., Deniz T., Çetinkaya A.,(2016) *Jeoturizm Kapsamında Safranbolu’da Coğrafi Kaynakların Değerlendirilmesi ve Safranbolu Jeoturizm Potansiyelinin Belirlenmesi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayfa 338, Karabük
- Ecemiş- Kılıç, s. Türkoğlu G.(2015), Geleneksel Yapılarda Konaklama Amaçlı Fonksiyon Değişiklikleri: Safranbolu Eski Çarşı Örneği Ege Coğrafya Dergisi, 24/1, 39-56, İzmir
- Erder, C. (1977) *Venedik Tüzüğü Tarihi bir Anıt gibi korunmalıdır* sayfa 167) O.D.T.Ü I. Mimarlık Fakültesi Dergisi, Cilt 3, Sayı 2 Ankara

- Emiroğlu M.,(1981) *Korunması Gereken Örnek Bir Kentimiz Safranbolu*, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi Basımevi Sayfa 17 Ankara
- Günay, R., (1989), *Geleneksel Safranbolu Evleri ve Oluşumu*, Kültür Bakanlığı Yayınları 456, Tanıtma Eserleri Dizisi:23, sayfa:26-109,Ankara
- Günay, R., (1998), *Türk Ev Geleneği ve Safranbolu Evleri*, YEM Yayın, sayfa :142, İstanbul
- Gezer, H., (2013), *Geleneksel Safranbolu Evlerinin Sürdürülebilirlik Açısından Değerlendirilmesi* İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi Yıl: 12 Sayı: 23 s. 13-31
- Gürfidan, A., (2007). *Safranbolu Evlerinde Kullanılan Kerpiç Malzemenin Yüksek Fırın Cürufu ile İyileştirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Sakarya
- Hacısalihoglu, İ. Y., (1995), *Şehir Coğrafyası Açısından Safranbolu-Karabük İkilemi*, Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- İller Bankası, (1968) *İmar Planları*
- Kaşlı, B. (2009) “*İstanbul’da Yeniden İşlevlendirilen Korumaya Değer Endüstri Yapıları ve İç Mekân Müdahaleleri: Santralistanbul Örneği*”, İstanbul Teknik Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Küçükerman Ö., Güner Ş., (1995), *Anadolu Mirasında Türk Evleri*, Kültür Bakanlığı Yayınları 1777, Sanat-Sanat Tarihi Dizisi 117-9, İstanbul
- Kara T. (2005), *Safranbolu Yörükköyü Köyümüzde Geleneksel Yaşam Örf ve Adetlerimiz*, Sayfa: 15, Ankara
- Kavrakoglu, F. (2015), *Çağdaş Sanata Varış 162/ Modern ve Postmodern Şehir Planlaması* Yapı Mimarlık Tasarım Kültür Sanat Dergisi 17.04.2019 < <https://kavrakoglu.com/cagdas-sanata-varis-162-modern-ve-postmodern-sehir-planlamasi>>
- Kılıç Ecemiş S. Ve Türkoğlu G. (2015) *Geleneksel Yapılarda Konaklama Amaçlı Fonksiyon Değişiklikleri: Safranbolu Eski Çarşı Örneği* Ege Coğrafya Dergisi Aegean Geographical Journal, Vol. 24 (1), 39-56,
- Madran E., Özgönül N.(2005) *Son Yasal Düzenlemelerde Kültür Ve Tabiat Varlıklarının Korunması Ve Yerel Yönetimler El Kitabı-* Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara
- Ongun B.A, Kuş, (2009) *Safranbolu Kent Formunun Tarihsel Serüveni ve Morfolojik İncelemesi* Sayfa 506)

- Ongun, B. A. (1936) **Safranbolu İmar Planı Raporu**, Belediyeler Dergisi yıl 1, sayı 11, Haziran 1936, 60–73
- Öter Z. ve Özdoğan, O. N. (2005). **Kültür Amaçlı Seyahat Eden Turistlerde Destinasyon İmajı**: Selçuk-Efes Örneği, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 16 (2): 129
- Özdemir, Ü.(2011), Safranbolu’s Cultural Heritage Resources and Their Protection Eastern Geographical Review –**Safranbolu’nun Kültürel Miras Kaynakları Ve Korunması**, *Doğu Coğrafya Dergisi* 26, sayfa 134
- Karşlı, U. -T., (2015) “**İç Mimarlıkta Bir Tasarım Problemi Olarak Yeniden Mimari**”, 1. Ulusal İç Mimari Tasarım Sempozyumu Bildiri Kitabı, Karadeniz Teknik Üniversitesi, 144-150.
- Karşlı, U.T., Aytıs, S. (2015), **Eski Kabuk Yeni İşlev: Yeniden Kullanıma Adaptasyon**, *Yapı Dergisi* 19.10.2018 <<https://yapidergisi.com/eski-kabuk-yeni-islev-yeniden-kullanima-adaptasyon/>>
- Kent Mühendislik **Restore Edilecek Yapılarda İzin ve Prosedürler** 06.05.2017 <www.kentmuhendislik.com/restore-edilecek-yapilarda-izin-ve-prosedurler/>
- Kuş, A. (2009) Derleyen Belediye Başkanı Gadartaloğlu Osman Akın’ın Özel Arşivinden / **Bir Zamanlar Safranbolu** (1931–1946) Safranbolu Belediyesi, Safranbolu.
- Kuban, D. (2009), **Bir Uygarlık Göstergesi Safranbolu**, *Cumhuriyet Bilim Teknoloji Dergisi*, Sayı: 1162)
- Saraç Ö., Tanrısever C. (2018), **Kastamonu’da Yeniden İşlevlendirilen Tarihi Yapıların Sürdürülebilirliğe Etki Eden Çekicilik Faktörleri** *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, Cilt 29, Sayı 2, Güz: 151 - 163, 02.04.2017
- Sümerkan, M.R., Kaya, Ş.,(2003) **Geleneksel Safranbolu Evlerinde Çıkmalar**, I. Ulusal Tarih İçinde Safranbolu Sempozyumu (4-6 Mayıs 1999) Sempozyum Kitabı Sayfa 65,Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara
- Temiz, A., Şengün H.(2006), **Karabük İli’nin Heyelan Tehlike ve Riskinin Belirlenmesi Raporu**, Deprem Araştırma Dairesi 5606/1:63-80, Karabük Belediye Başkanlığı Basımı
- Temiz, A., Şengün H, (2007), **Afet Yönetimi Ve Karabük** TMMOB Afet Sempozyumu Bildiri Kitabı, 5-7 Aralık 2007, İMO Kongre ve Kültür Merkezi, Sayfa 261, Ankara
- Uysal B. (2003), **Tarihi Safranbolu Evlerinde Ahşap Malzeme kullanımı** I. Ulusal Tarih İçinde Safranbolu Sempozyumu (4-6 Mayıs 1999) Sempozyum Kitabı Sayfa 69,Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara

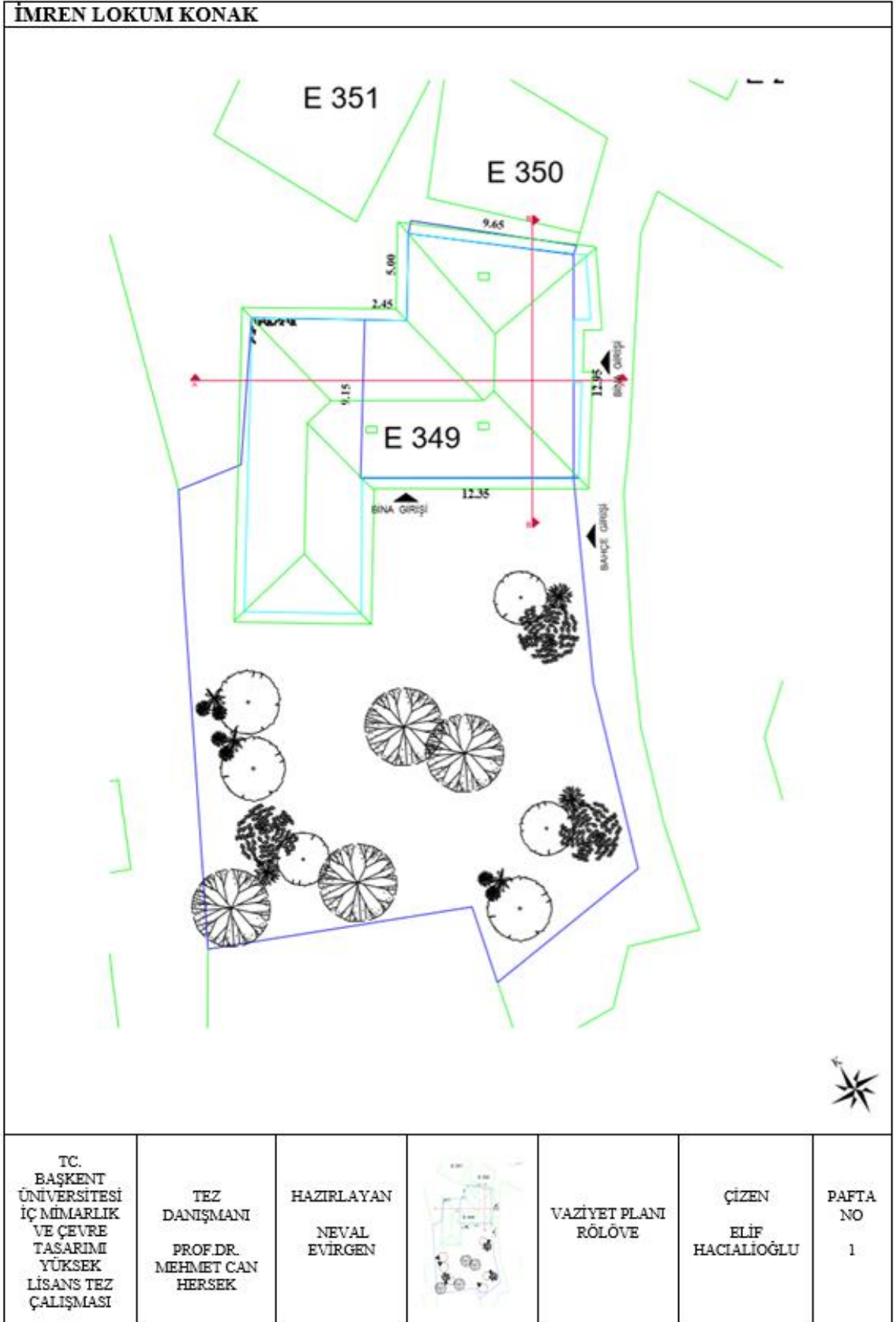
-Vakıflar Genel Müdürlüğü, ***Tarihi Yapılar İçin Deprem Risklerinin Yönetimi Kılavuzu***

22.07.2019 < <https://www.vgm.gov.tr/organizasyonlar/Documents/Sablon+.pdf>>

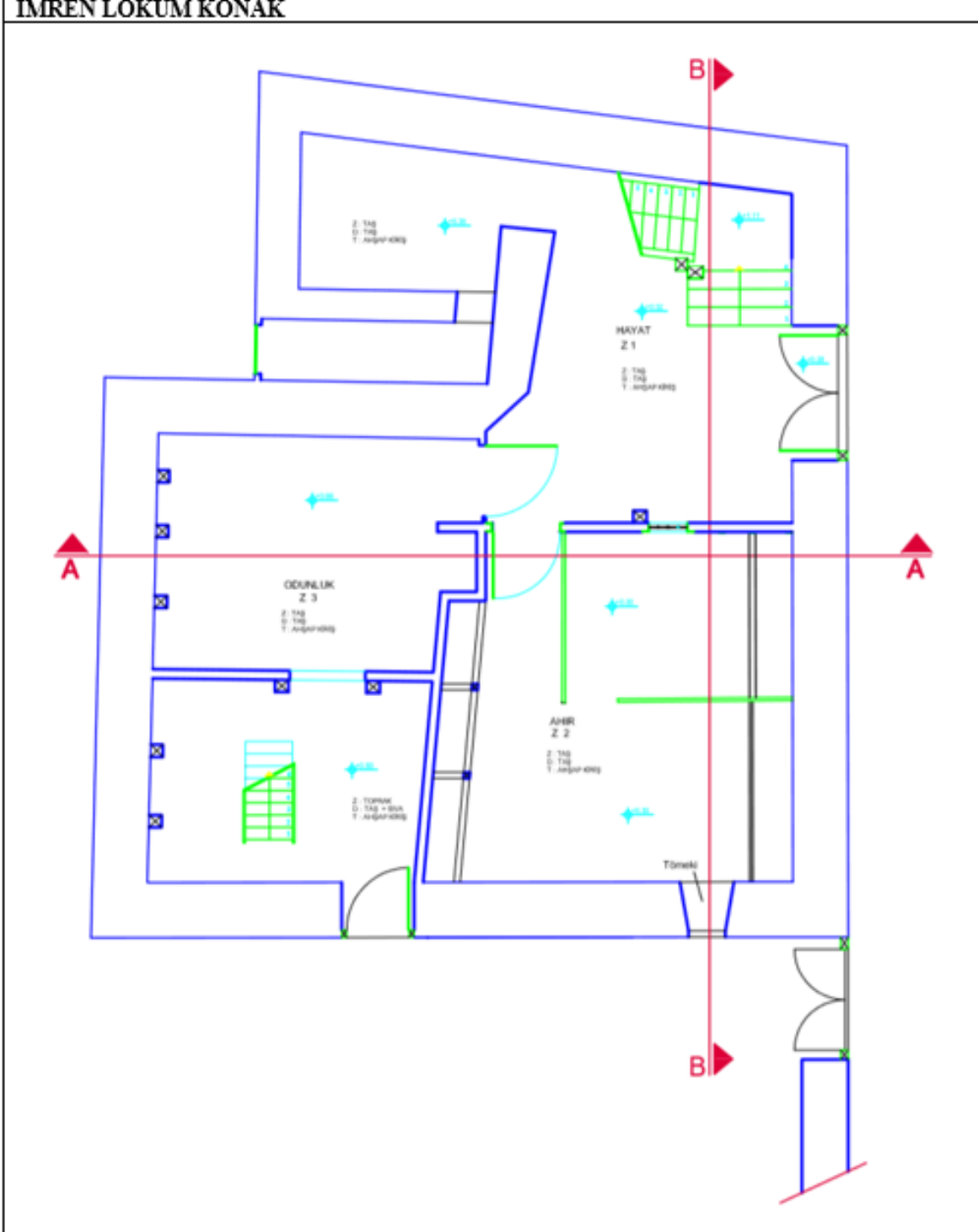

-Yürek, S. (2007), ***20. Yüzyıl Başından Günümüze Adana'da Kent Otellerinin Gelişimi***
Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi Adana

-Yetiş R.,Turcan Y., Dinçer A.E. (2018), ***Safranbolu Kent Formunun Tarihsel Serüveni Ve Morfolojik İncelemesi*** Türkiye Kentsel Morfoloji Araştırma Ağı II. Kentsel Morfoloji Sempozyum Kitabı, 31 Ekim-2 Kasım 2018 Sayfa 505, İstanbul

Ek-1;

Ek-2;

İMREN LOKUM KONAK						
						
TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVIRGEN		ZEMİN KAT PLANI ROLOVE	ÇİZEN ELİF HACIALIOĞLU	PAFTA NO 2

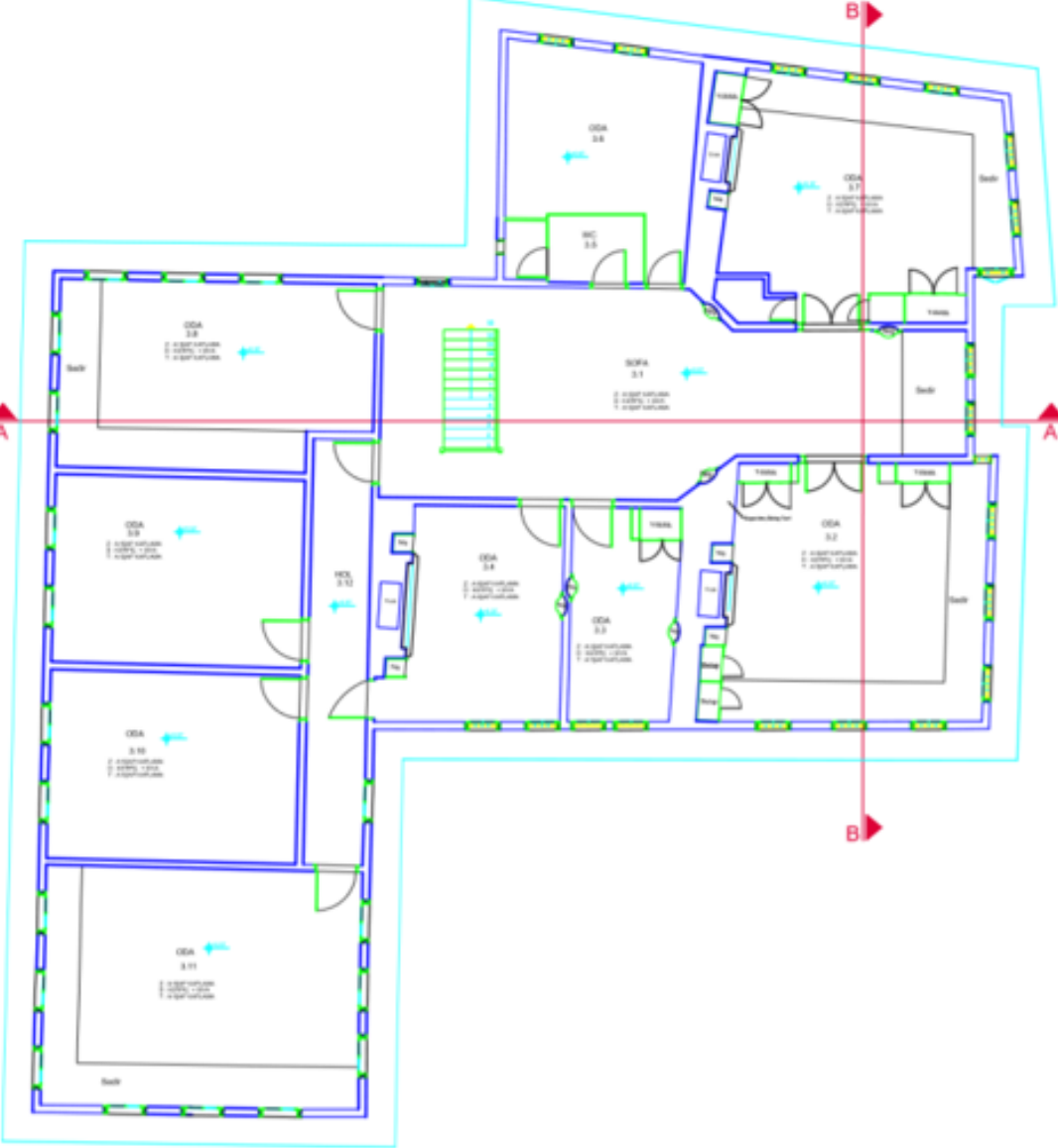

Ek-3;

İMREN LOKUM KONAK						
TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVİRGEN		1. KAT PLANI ROLOVE	ÇİZEN ELİF HACIALIOĞLU	PAFTA NO 3

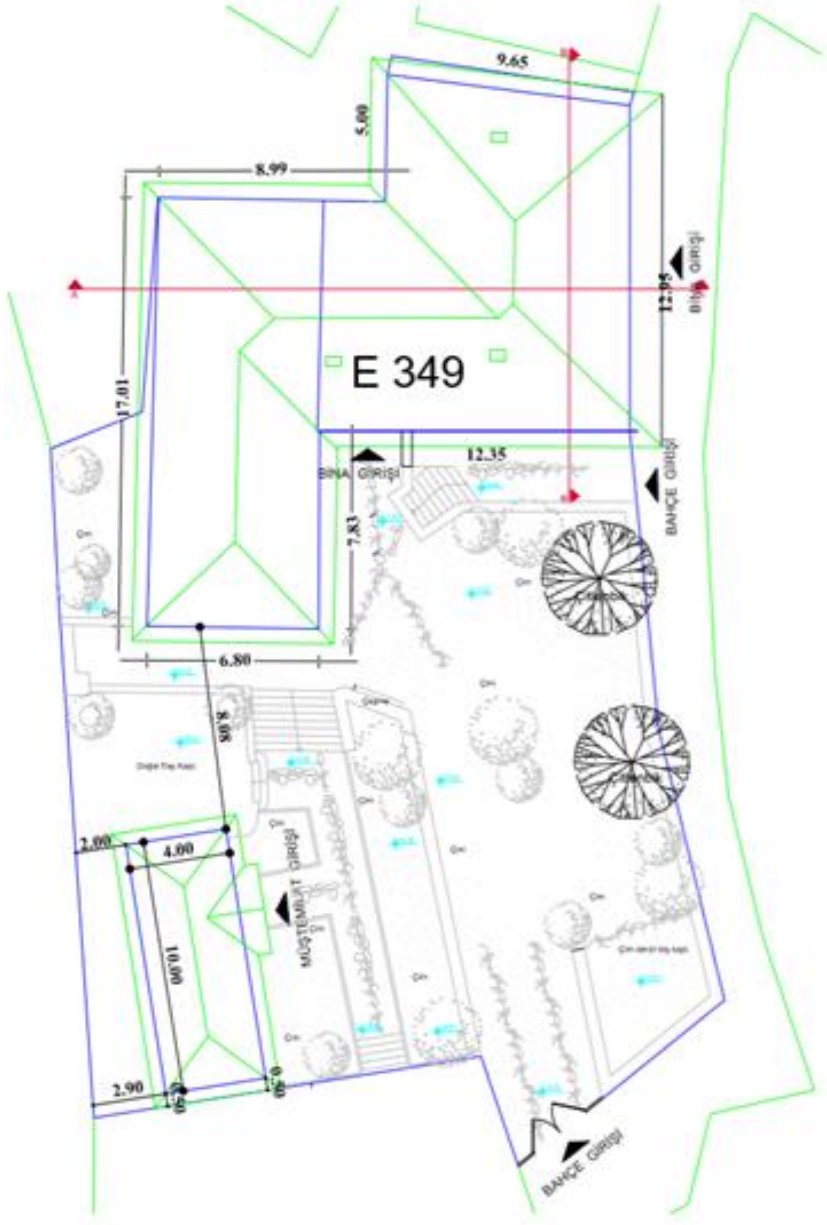

Ek-4;

İMREN LOKUM KONAK						
TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVIRGEN		2. KAT PLANI ROLOVE	ÇİZEN ELİF HACIALIOĞLU	PAFTA NO 4

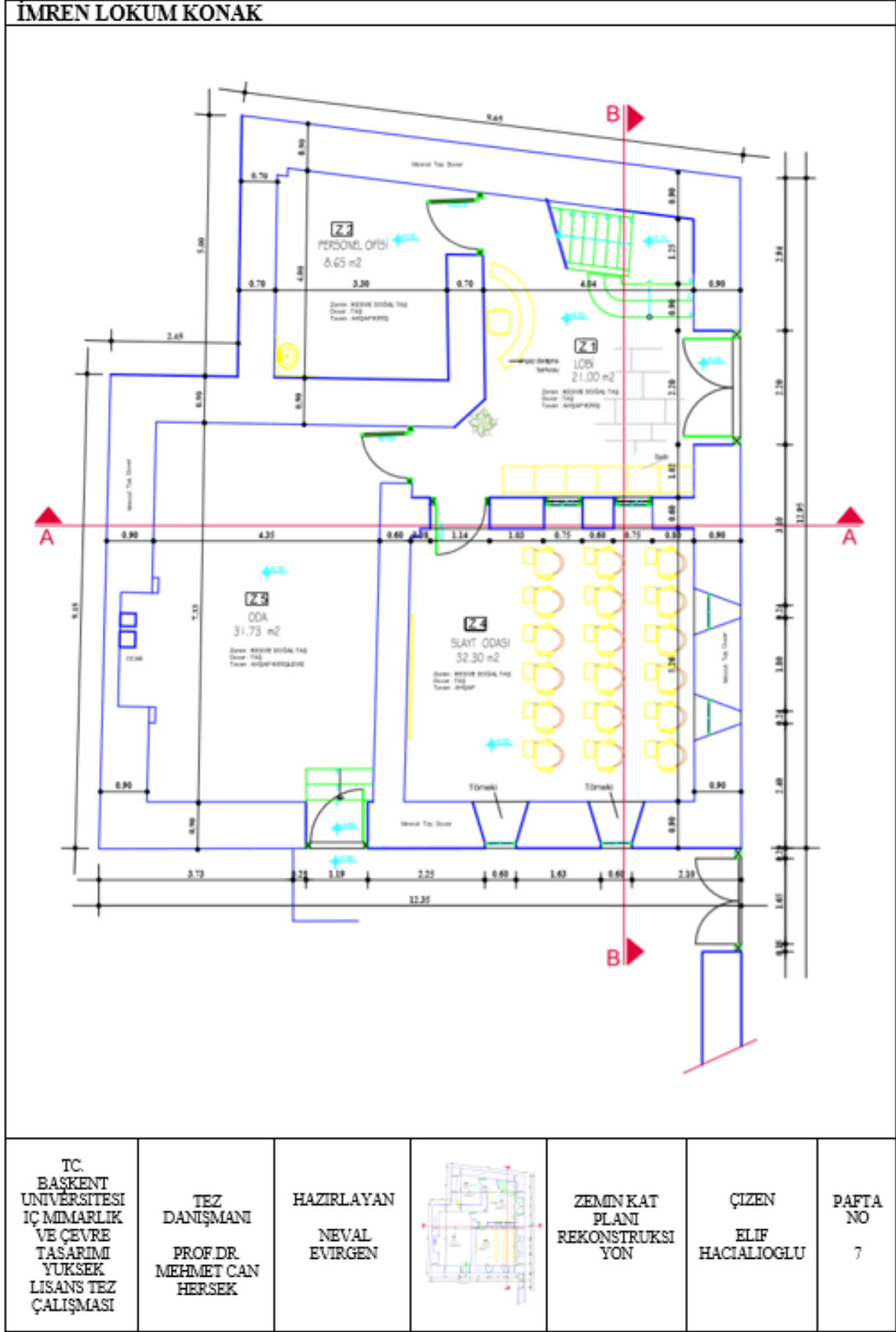
Ek-5;

IMREN LOKUM KONAK						
						
TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVIRGEN		3. KAT PLANI ROLOVE	ÇİZEN ELİF HACIALIOĞLU	PAFTA NO 5

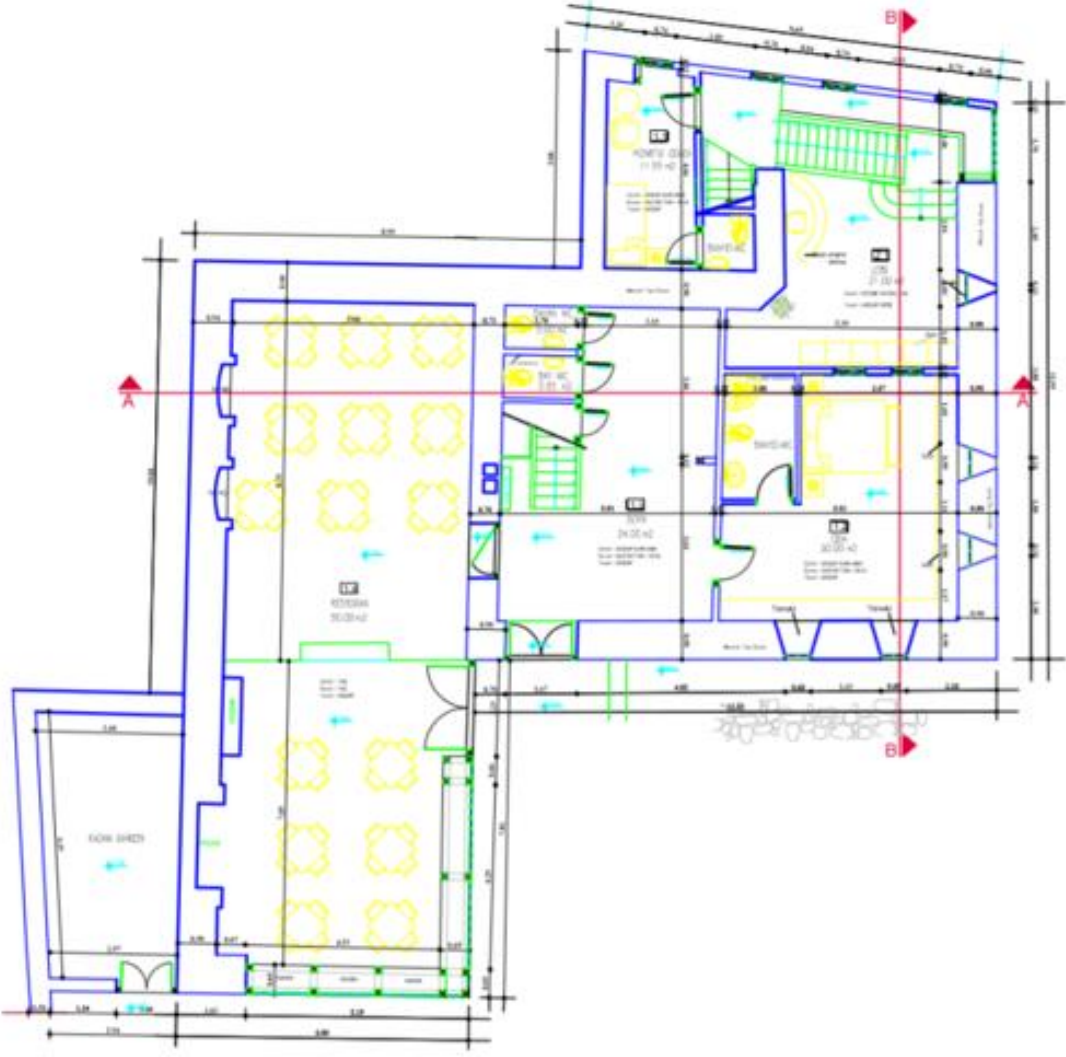

Ek-6;

İMREN LOKUM KONAK						
 <p>The site plan shows a rectangular building complex with a central courtyard. The building is labeled 'E 349'. Key dimensions include a total width of 17.01, a central section width of 8.99, a right-side section width of 9.65, and a bottom-left section width of 6.80. Vertical dimensions include 5.00, 12.35, 7.83, and 4.00. The plan also shows a 'BINA GİRİŞİ' (Building Entrance) and two 'BAHÇE GİRİŞİ' (Garden Entrances). A north-south axis is indicated by a red line. The plan includes landscaping details like trees and paths. A north arrow is located in the bottom right corner of the plan area.</p>						
TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVIRGEN		VAZİYET PLANI REKONSTRUKS İYON	ÇİZEN ELİF HACIALIOĞLU	PAFTA NO 6

Ek-7;

Ek-8;

İMREN LOKUM KONAK							
							
TC. BAŞKENT UNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TAŞARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVIRGEN		1. KAT PLANI REKONSTRÜ KSIYON	ÇİZEN ELİF HACIALIOĞLU	PAFTA NO 8	

Ek-9;

İMREN LOKUM KONAK						
TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TAŞARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET C.AN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVİRGEN		2. KAT PLANI REKONSTR UKSİYON	ÇİZEN ELİF HACIALIOĞLU	PAFT A NO 9

Ek-10;

İMREN LOKUM KONAK						
TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVIRGEN		3. KAT PLANI REKONSTRUKSI YON	ÇİZEN ELİF HACIALIOĞLU	PAFTA NO 10

Ek-11;

İMREN LOKUM KONAK						
TC. BAŞKENT UNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TAŞARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVİRGEN		MEVCUT ZEMİN KAT PLANI	ÇİZEN NEVAL EVİRGEN	PAFTA NO 11

Ek-12;

İMREN LOKUM KONAK						
TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TAŞARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVIRGEN		MEVCUT 1. KAT PLANI	ÇİZEN NEVAL EVIRGEN	PAFTA NO 12

Ek-13;

İMREN LOKUM KONAK						
TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVIRGEN		MEVCUT 2. KAT PLANI	ÇİZEN NEVAL EVIRGEN	PAFTA NO 13

Ek-14;

İMREN LOKUM KONAK						
TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVIRGEN		MEVCUT 3. KAT PLANI	ÇİZEN NEVAL EVIRGEN	PAFTA NO 14

Ek-15;

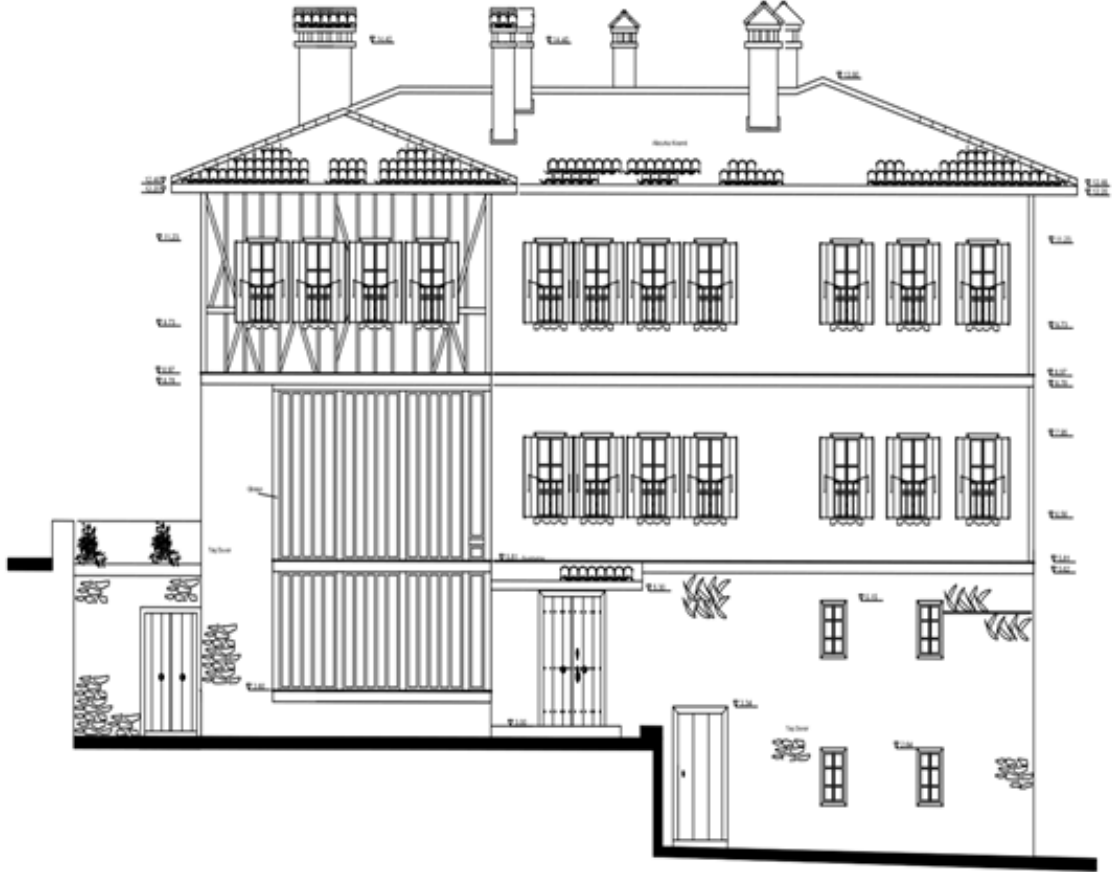

Ek-16;

İMREN LOKUM KONAK						
						
TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVİRGEN		B-B KESİTİ	ÇİZEN ELİF HACIALİOĞLU	PAFTA NO 16

Ek-17;

İMREN LOKUM KONAK

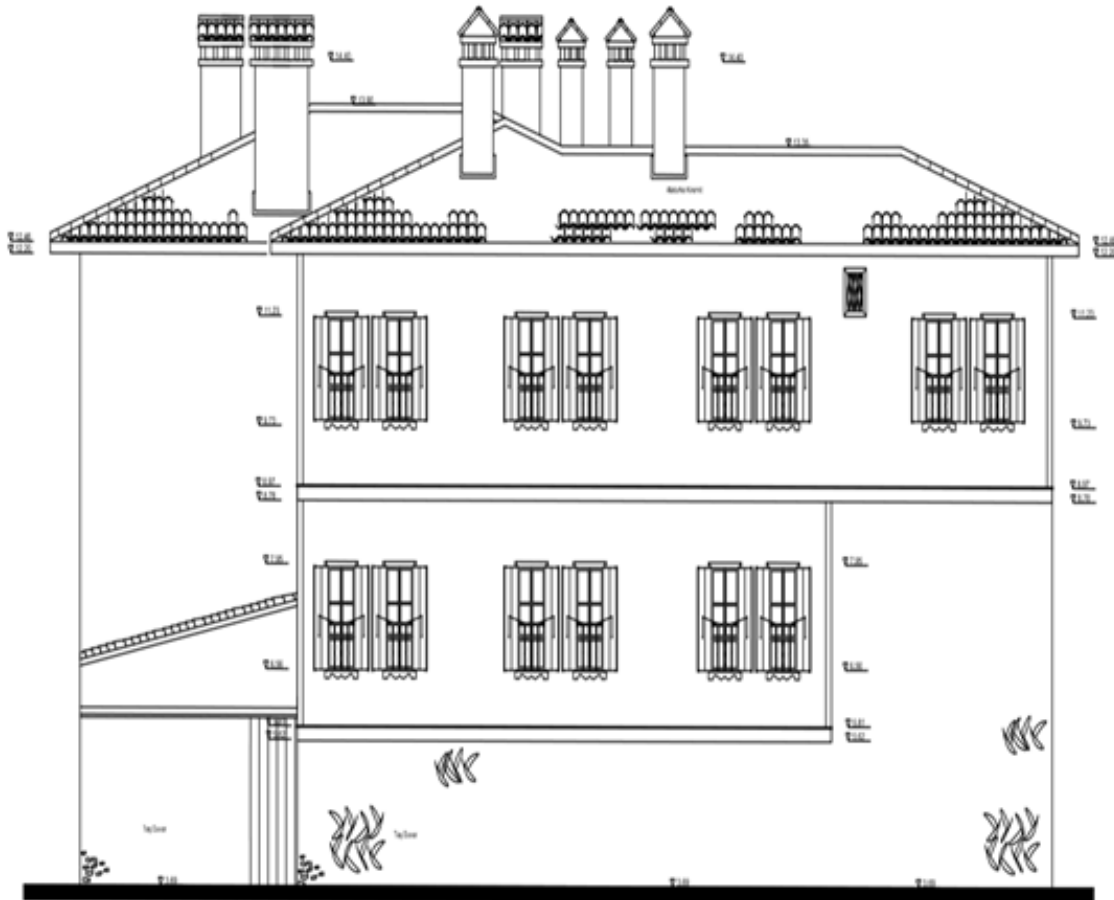

TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVİRGEN		GÜNEYBATI CEPHE GÖRÜNÜŞÜ	ÇİZEN ELİF HACIALIOĞLU	PAFTA NO 17
--	--	---------------------------------	---	--------------------------------	----------------------------------	-----------------------

Ek-18;

İMREN LOKUM KONAK						
						
TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TAŞARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVİRGEN		GÜNEYDOĞU CEPHE GÖRÜNÜŞÜ	ÇİZEN ELİF HACIALIOĞLU	PAFTA NO 18

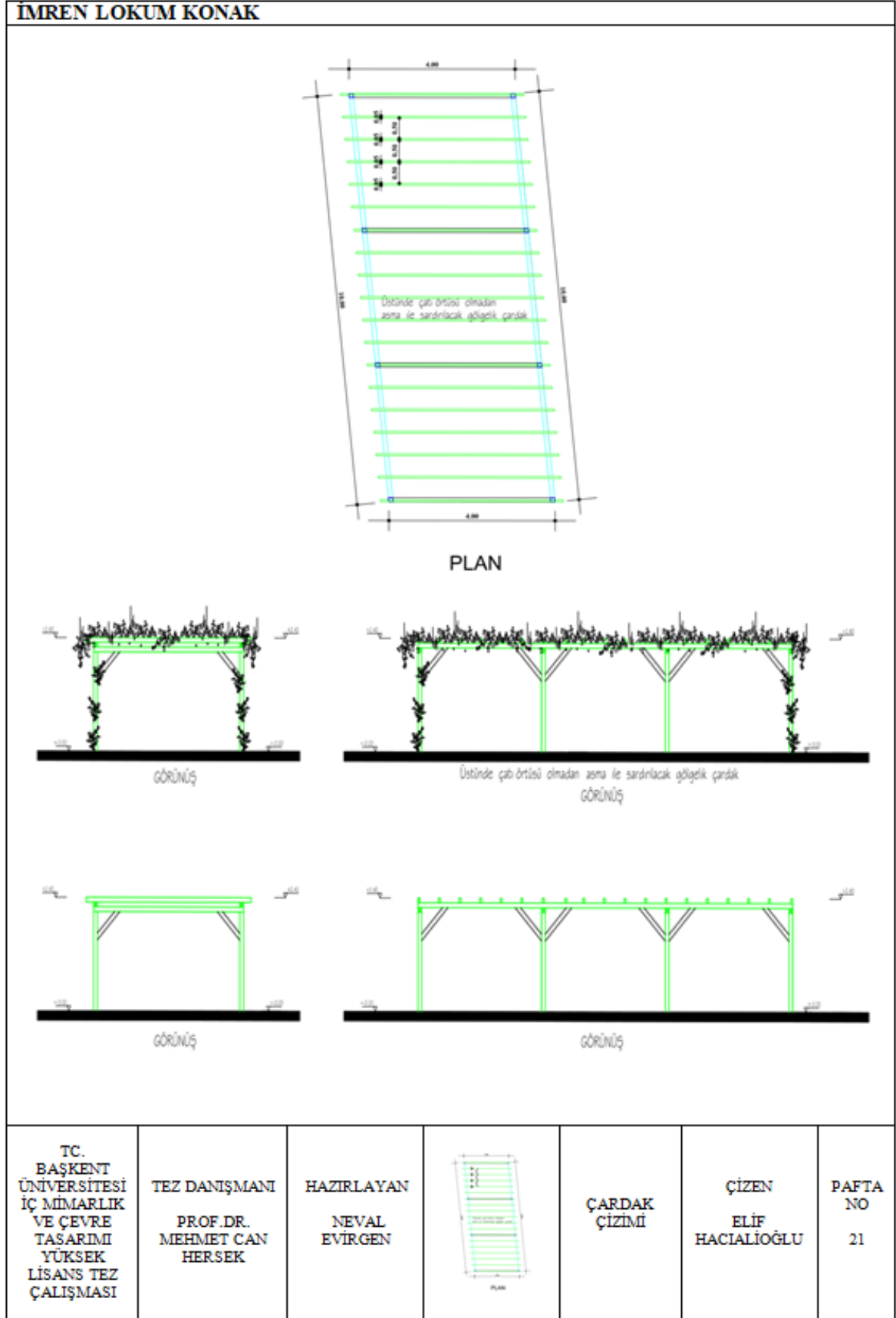
Ek-19;

İMREN LOKUM KONAK						
						
TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TAŞARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVIRGEN		KUZEYBATI CEPHE GÖRÜNÜŞÜ	ÇİZEN ELİF HACIALIOĞLU	PAFTA NO 19

Ek-20;

İMREN LOKUM KONAK						
						
TC. BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI	TEZ DANIŞMANI PROF.DR. MEHMET CAN HERSEK	HAZIRLAYAN NEVAL EVİRGEN		KUZEYDOĞU CEPHE GÖRÜNÜŞÜ	ÇİZEN ELİF HACIALİOĞLU	PAFTA NO 20

Ek-21;

Ek-22;

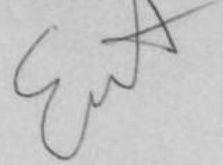
TC.
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE;

Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Anabilim Dalı, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Yüksek Lisans Programı 21220238 numara ile kayıtlı öğrencisi Neval (Aydoğan) Evirgen'in Prof. Dr. Can Mehmet Hersek danışmanlığında hazırlamakta olduğu "Konaklama İşlevi ile Restore Edilen Geleneksel Safranbolu Evlerinde İç Mekan Düzenlemelerinin İrdelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında belirlenen İmren Lokum Konak otelinin incelenmesinde kullanılmak üzere gerekli proje, belge ve fotoğrafları paylaştığımı ve kullanımına izin verdiğimi beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Konak Sahibi

Erdoğan SEZER

Ek-23;

TC.
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE;

Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Anabilim Dalı, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Yüksek Lisans Programı 21220238 numara ile kayıtlı öğrencisi Neval (Aydoğan) Evirgen'in Prof. Dr. Can Mehmet Hersek danışmanlığında hazırlamakta olduğu "Konaklama İşlevi ile Restore Edilen Geleneksel Safranbolu Evlerinde İç Mekan Düzenlemelerinin İrdelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında belirlenen İmren Lokum Konak otelinin incelemesinde kullanılmak üzere gerekli projeleri paylaştığımı ve kullanımına izin verdiğimi beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Mimar
Elif HACIOĞLU
